

18937
Σπ. Γλ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

026000331520

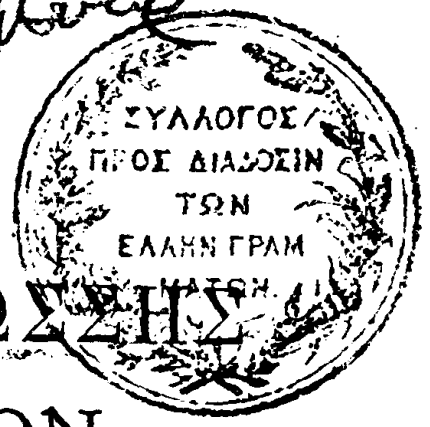

er $\frac{4}{21}$ S

Αρ. Βιβλ. Εισαφ 38926

Handwritten mark

ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ

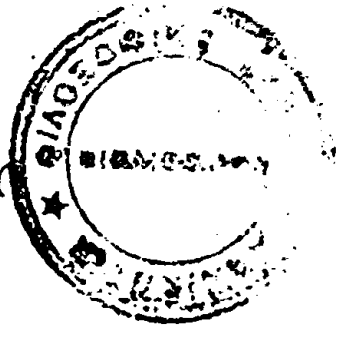
ΥΠΟ

ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ Π. ΙΑΣΕΜΙΔΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΚΑΙ

Στ. Π.

**ΕΓΚΡΙΘΕΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ**

**ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ**

*Διὰ τὴν βιβλιοθηκὴν τοῦ πρὸς δι-
δοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων
τῶν σχολῶν*

Handwritten signature

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Σ. Π. ΙΑΣΕΜΙΔΟΥ

1881

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Οἱ πλεῖστοι μαθηταὶ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων καὶ πᾶσαι αἱ μαθήτραι μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις καὶ παρθεναγωγείοις ἐπιδίδονται εἰς ἔργα καὶ οὐδ' ὅλως ἀναγινώσκουσι βιβλία τῆς παλαιᾶς γλώσσης οὐδὲ γράφουσιν αὐτήν, τὸ μὲν διότι δυσχερὴς εἶνε, τὸ δὲ διότι ἐκ μόνων τῶν τύπων, τοὺς ὁποίους ἔμαθον, δὲν εἶνε εἰς κατάστασιν νὰ αἰσθανθῶσι κλίσιν πρὸς αὐτήν.

Ἐπιθυμῶν λοιπὸν νὰ φανῶ χρήσιμος εἰς τὴν νεολαίαν, ἥ τις, ἐξερχομένη τῶν ἑλλ. σχολείων καὶ παρθεναγωγείων, δὲν σπουδάζει τὴν ἀρχαίαν, συνέταξα συντακτικὸν τῆς νέας ἡμῶν γλώσσης, τὴν ὁποίαν μέχρι θανάτου θὰ ὀμιλῶσι καὶ θὰ γράφωσιν.

Ἐπειδὴ ὅμως τινὲς νομίζουσιν ὅτι πρέπει ἐν τοῖς ἑλλ. σχολείοις καὶ παρθεναγωγείοις νὰ διδάσκηται τὸ συντακτικὸν τῆς παλαιᾶς, καὶ τοὶ τὴν νέαν παντάπασιν ἀγνοοῦσιν οἱ μαθηταὶ, παρενέβαλον τὰς διαφορὰς τῆς παλαιᾶς πρὸς τὴν νέαν ἐν σημειώσεσι. Πᾶν ὅμως τὸ ὁποῖον λέγεται περὶ τῆς νέας ἰσχύει καὶ διὰ τὴν παλαιάν.

Ἡ ὕλη βαίνει ἐκ τῶν γνωπτῶν εἰς τὰ ἄγνωστα καὶ οἱ κανόνες ἐκφράζουσι σαφῶς καὶ ἀκριβῶς ὃ τι συμβαίνει εἰς τὰ παραδείγματα. Πρὸς περισσοτέραν κατὰληψιν τῶν κανόνων διήρεσα ἐκάστην σελίδα εἰς δύο στήλας, ἐξ ὧν ἡ μὲν περιέχει τὰ παραδείγματα ἐκ τῆς ὀμιλουμένης καὶ ἐκ τῶν δημοτικῶν ἀσμάτων, ἡ δ' ἑτέρα τοὺς κανόνας, οἳ τινες πρέπει νὰ ἐξάγωνται ἐκ τῶν παραδειγμάτων ὡς ἀπαιτεῖ ἡ φύσις καὶ ἡ λογικὴ, καθὼς λέγω καὶ ἐν τῷ προλόγῳ τῆς γραμματικῆς τῆς νέας γλώσσης.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΙΑΣΕΜΙΔΗΣ.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

Β'. ΤΜΗΜΑ,

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ.

§ 1. Περί προτάσεως καθ' ὅλου.

- α. Λέγε. Σιώπα. Γράφε. Παίζομεν. Συνομιλοῦμεν. Γράψατε.
β. Τὰ δένδρα ἀνθοῦσιν. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε θνητός. Εἶμεθα παιδιά. Γινόμεθα μαθηταί. Ὁ μόλυβδος εἶνε βαρὺς.

Πᾶν νόημα, τὸ ὁποῖον ἐκφράζομεν διὰ λέξεων, ὀνομάζεται πρότασις. Ἡ πρότασις συνίσταται ἐκ μιᾶς μόνης λέξεως (α) ἢ ἐκ περισσοτέρων (β), ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία εἶνε πάντοτε ρῆμα.

§ 2. Εἶδη προτάσεως.

α'. πρότασις βεβαιωτική.

Μανθάνω. Παίζεις. Γράφει. Ἡ μία χεὶρ νίπτει τὴν ἄλλην. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε ζῶον λογικόν.

1. Ἡ πρότασις, ἂν φανερώνει πρᾶξιν βεβαίαν καὶ ὠρισμένην, ὀνομάζεται βεβαιωτικὴ καὶ τὸ ρῆμα τίθεται καθ' ὀριστικὴν ἐγκλίσιν.

(Ἴδε γραμμ. νέας γλώσσης § 29, 1).

β'. πρότασις ἐπιθυμίας.

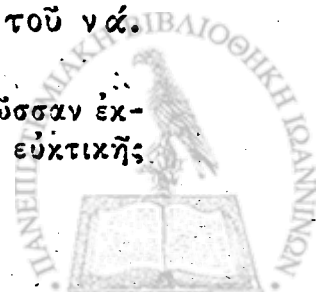
α. Ἄνα γίνωσκε μεγαλοφώνως. Ἐπιμελοῦ, κοπίαζε, ἐν ὅσῳ εἶσαι νέος, διὰ νὰ μὴ μετανοῆς τὸ ὕστερον ματαίως. Πρᾶττε τὸ ἀγαθόν.

2. Ἡ πρότασις, ἂν φανερώνει ἐπιθυμίαν ἢ προσταγὴν, λέγεται πρότασις ἐπιθυμίας ἢ προστακτικὴ. Τὸ δὲ ρῆμα τότε τίθεται κατὰ προστακτικὴν (α) ἢ καθ' ὑποτακτικὴν, προτασσομένου τοῦ νὰ ἢ τοῦ ἄς (β) ἢ τοῦ εἶθε, ἢ κατὰ παρατατικὸν ὀριστικῆς (γ), προτασσομένου τοῦ νὰ.

β. Ἄς ἐπιτύχω καὶ ἄς πάρῃ ὁ θεὸς τὴν ψυχὴν μου. Νά μοι γράφῃς πάντοτε σπουδαία.

γ. Εἶθε νὰ ἐπιτύχω εἰς τὰς ἐξετάσεις. Εἶθε νὰ ἐπετύγχανον. Αἶ και νὰ

Σημ. Εἰς τὴν παλαιάν γλώσσαν ἐκφέρεται δι' ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς.

τους πλάκωναν και να τους ξαρμάτωναν

"Ηθελα γὼν ἀπέθνησκα και πάλιν νᾶτο ψεῦμα,

Νᾶβλεπα ποιὸς μ' ἀγαπᾶ και ποιὸς πονεῖ γιὰ μένα

Νᾶτον ἠθάλασσα γυαλι, νᾶ κύλα τὸ λεμόνι.

Κάμε μου τὴν χάριν και γράψέ μου δύο λόγια. Εἰπέ, σέ παρακαλῶ, νά μοι φέρουν λίγον νερόν. Γράψατε.

ἄνευ τοῦ ἄν και δι' ὀριστικῆς ιστορικῶν χρόνων ἄνευ τοῦ ἄν. Ἄκούσωμεν. Μή μοι γένοιτο. Εἶθε μή ποτε γνοιῆς ὅς εἶ.

3. Ἡ πρότασις ἐπιθυμίας σημαίνει ἔκτος τῆς προσταγῆς και δέησιν και προτροπήν.

γ'. πρότασις δυνητική.

"Ηθελον γράψῃ ἢ γράφει. Θὰ ἔγραφον. Ἡδυνάμην νὰ γράφ(ψ)ω. Δύναμαι νὰ γράφω. Δυνατὸν εἶνε (ἦτο) νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς ὁμιλίας αὐτοῦ.

Σημ. Εἰς τὴν παλαιάν ἐκφέρεται δι' εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν: οὐκ ἄν ἐμβαίης, δι' ὀριστικῆς τῶν ιστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἄνευ αὐτοῦ. "Ἐγνω τις ἄν. Καλὸν ἦν· και διὰ τῶν βοηθητικῶν δύνασθαι και οἶόν τ' εἶναι.

4. Ἡ πρότασις, ἂν φανερώνει πρᾶξιν, ἢ τις δύναται νὰ γείνη, ἢ ἠθελε γείνη, λέγεται δυνητική. Αὕτη ἐκφέρεται διὰ τοῦ βοηθητικοῦ ρήματος ἠθελον και ἀπαρεμφάτου (ἴδε γραμματ. νέας γλώσσης § 29, § 31, § 68) ἢ τοῦ δύναμαι, ἠδυνάμην, εἶνε δυνατὸν, ἦτο δυνατὸν ἢ διὰ τοῦ μορίου θὰ (§ 68, 3, 4).

δ'. Πρότασις ἐπιφωνηματική.

*Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! Φεῦ! Πόσον εἶνε δυστυχῆς ὁ ἄνθρωπος, ἂν δὲν μάθῃ γράμματα! Ἄλλ' οἷ μόνον τί ἔπαθον!

5. Ἡ πρότασις, ἂν φανερώνει θαυμασμὸν, ἀγανάκτησιν, ἔκπληξιν κτλ., λέγεται ἐπιφωνηματική.

ε'. Πρότασις ἐνεργητική και παθητική.

α. Γράφω τὴν ἐπιστολήν. Κτίζω οἰκίαν.

β. Ἡ ἐπιστολή γράφεται ὑπ' ἐμοῦ. Οἰκία κτίζεται ὑπ' ἐμοῦ.

6. Ἡ πρότασις, ἐν τῇ ὁποίᾳ τὸ ρῆμα φανερώνει ἐνέργειαν, λέγεται ἐνεργητική (α). Ἡ πρότασις, ἐν τῇ ὁποίᾳ τὸ ρῆμα φανερώνει ἐνέργειαν, τὴν ὁποίαν πάσχει τις, λέγεται παθητική (β).

ς'. Πρότασις καταφατική και ἀποφατική.

α Ὁ μαθητὴς πρέπει τακτικῶς νὰ ἔρχεται εἰς τὸ σχολεῖον. Ὁ

7. Ἡ πρότασις, ἂν φανερώνει ὅτι τις πράττει ἢ πάσχει τι, λέ-

μαθητῆς προκόπτει.

β. Ὁ μαθητῆς οὗτος δὲν προκόπτει. Ὁ Φιλώτας δὲν μελετᾷ. Τὰ δένδρα ἐν καιρῷ χειμῶνος δὲν ἀνθοῦσιν. Μὴ συναναστρέφου κακοὺς ἀνθρώπους.

ζ. Ὑπαρκτική καὶ κατηγορική.

α. Ὑπάρχει θεός. Δὲν εἶνε φιλία εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Γίνονται βρονταί, ἀστραπαί. Ἦτο βροχή.

β. Ὁ ἄνθρωπος διανοεῖται. Ὁ Ἀλέξανδρος ἦτο βασιλεύς.

η. Πρότασις ἐρωτηματική.

α. Τίς δὲν ἀπέθανε; Δὲν βλέπεις πῶς λάμπει ὁ ἥλιος. Τίς δὲν ἐνθυμεῖται τὸν Περικλέα; Τίς σ' ἀπέστειλε; Ἐμελέτησας τὸ μάθημα; Διὰ τί δὲν ἐμελέτησας; Πόθεν ἔρχεσαι;

β. Βρέχει; Ἀπ. βρέχει. Δὲν βρέχει. Ἐπαυσεν ἡ βροχή; Ἀπ. Ἐπαυσε. Δὲν ἔπαυσε. Πόθεν, ποῦ, πῶς καὶ πόσα; Ἀπόκρισις Ἀπ' Ἀθήνας ἔς τὸ λειβάδι, Θῶδωρος καὶ πεντακόσια. Ποιὸς εἶσαι σύ; καὶ πῶς σε λέν; πῶς λένε τῶνομά σου; Ἀπ. Ἐγὼμαί ποῦ σου τᾶφερνα τὰ μῆλα ἔς τὸ μαντήλι, Τὰ μῆλα, τὰ ροδάκινα καὶ τὸ γλυκὸ σταφύλι. Ἐγὼμαί ποῦ τα φίλησα τὰ κόκκινά σου χεῖλη.

γ. Ἐμελέτησας; Ἀπ. Βεβαιότατα, οὐχί, ὀλίγον, ὅλως δι' ὄλου κτλ.

γεται κατὰ φωνητικὴν (α).

8. Ἡ πρότασις, ἂν φανερώνει ὅτι τις δὲν πράττει ἢ δὲν πάσχει τι, λέγεται ἀποφατική (β). Ἡ ἀποφατικὴ πρότασις ἔχει τὸ ἐπίρρημα δὲν (ἐν τῇ παλαιᾷ οὐ) ἢ τὸ μὴ.

9. Ἡ πρότασις, ἂν σημαίνει ὅτι ὑπάρχει τι, ὀνομάζεται ὑπαρκτική (α). Ἡ πρότασις, ἂν σημαίνει ὅτι ἐννοιά τις ἀποδίδεται εἰς τινὰ, λέγεται κατηγορική (β).

10. Ἡ πρότασις, ἂν ἐκφέρεται ὑπὸ τύπον ἐρωτήσεως, καθ' ἣν ὁ λέγων ζητεῖ νὰ μάθῃ τι, λέγεται ἐρωτηματική (α).

11. Ἡ ἀπόκρισις εἰς τὰς ἐρωτηματικὰς προτάσεις τίθεται ἢ διὰ τῆς αὐτῆς λέξεως, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται καὶ ἡ ἐρώτησις (β) ἢ διὰ τῶν ἐπιρρημάτων μάλιστα, ναί, βεβαίως, βεβαιότατα, οὐχί, οὐδ' αμῶς, δι' ὄλου, ὀλίγον (γ).

Σημ. Εἰς τὴν παλαιάν γίνεται ἡ ἀπόκρισις καὶ διὰ τῶν ἔγωγε, νῆ (μὰ) Δία, πάνυ, πάνυ γε πάνυ μὲν οὖν, οὐδ' ἤτα, ἤκιστα, οὐκ ἔστι κτλ. (Ἴδε μέγα συντακτικὸν Ἰασημίτου § 271).

0'. Περὶ ἀπλῆς προτάσεως.

Τὸ δένδρον ἀνθεῖ. Ὁ πατὴρ ἀγαπᾶται. Τὸ δένδρον κόπτεται.

Πᾶσα πρότασις ἔχει τοῦλάχιστον δύο συστατικά, τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγόρημα.

§ 3. Ὑποκείμενον καὶ κατηγόρημα ἢ ῥῆμα.

α. Ὁ πατὴρ ἀγαπᾶται. Τὸ δένδρον ἀνθεῖ. Τὸ δένδρον κόπτεται.

β. Ὁ μαθητὴς εἶνε ἐπιμελής. Τὸ δένδρον εἶνε θαλερόν. Ἡ βροντὴ εἶνε φοβερά.

γ. Ὁ πατὴρ εἶνε ἀνὴρ. Τὸ δένδρον εἶνε φυτόν. Ὁ πλοῦτος εἶνε δῶρον τῆς τύχης. Ἡ σοφία εἶνε δῶρον τοῦ θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε σκιά. Ὁ παῖς γίνεται νεανίας. Ὁ νεανίας γίνεται ἀνὴρ. Ὁ ἀνὴρ γίνεται γέρον.

1. Τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, περὶ τοῦ ὁποίου κἀμνομεν λόγον, ὀνομάζεται ὑποκείμενον(α) (ὁ πατὴρ, τὸ δένδρον).

2. Κατηγόρημα ἢ ῥῆμα ὀνομάζεται ἐκείνη ἢ λέξις, ἢ ὁποία φαιερώνει

α' τί κἀμνει ἢ τί γίνεται τὸ ὑποκείμενον (α. ἀνθεῖ, ἀγαπᾶται, κόπτεται),

β' ὁποῖον ἢ τί εἶνε τὸ ὑποκείμενον (β. εἶνε ἐπιμελής, εἶνε θαλερόν, εἶνε φοβερά).

γ' τί πρᾶγμα εἶνε ἢ τί γίνεται τὸ ὑποκείμενον (γ. εἶνε ἀνὴρ, εἶνε φυτόν, εἶνε δῶρον, εἶνε σκιά, γίνεται νεανίας, γίνεται ἀνὴρ, γίνεται γέρον).

3. Τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγόρημα λέγονται κύριοι ὄροι τῆς προτάσεως.

§ 4. Περὶ ὑποκειμένου.

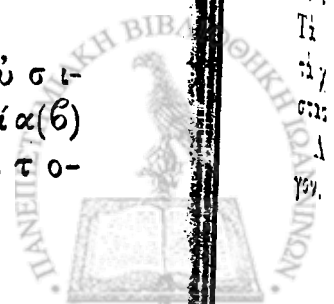
α. Ὁ διδάσκαλος διδάσκει. Ἡ ἰστορία εἶνε κρίσις τῶν πράξεων.

β. Σὺ μὲν ὀμιλεῖς, ἐγὼ δ' ἀκούω. Ἐκαστος πρέπει νὰ ἀγαπᾷ τὸν πλησίον του.

γ. Τὸ ἀμαρτάνειν εἶνε ἀνθρώπινον. Τὸ ψεύδεσθαι εἶνε

1. Τὸ ὑποκείμενον τίθεται κατὰ πτῶσιν ὀνομαστικὴν (α), καὶ λέγομεν αὐτὸ, ὅτε ἐρωτώμεθα διὰ τοῦ τίς ἢ τί εἶνε ἢ πράττει ἢ γίνεται.

2. Τὸ ὑποκείμενον εἶνε οὐσιαστικὸν(α) ἢ ἀντωνυμία(β) ἢ ἀπαρέμφατον(γ) ἢ μετο-

αἰσχροῦ.

δ. Οἱ ἔχοντες μισοῦνται. Τὸ μέλλον ἄρατον

ε. Οἱ ἀγαθοὶ ἐπαινοῦνται.

Τὸ σπάνιον εἶνε πολύτιμον

ς. τρεῖς ἦλθον

ζ. Ἡ περὶ εἶνε δυσύλλαβος. Τὸ τυπτω εἶνε ρῆμα. Τὸ ἔλλαξ εἶνε οὐσιαστικόν. Τὸ πῖ εἶνε γράμμα

η. Ὁ μισευμὸς εἶνε κακὸν, τὸ «ἔχε γειᾶ» φαρμάκι. Τὸ «γνώθισεαυτὸν» καὶ τὸ «σωφρόνει» εἶνε τὸ αὐτό. Ἄργυρος τὸ μίλημα, χρυσὸς τὸ «σιώπα».

α. Λέγε. Σιώπα. Γράφε. Λέγω. Σιωπῶ. Γράφω. Παίζομεν. Γράφομεν. Συνομιλοῦμεν. Διασκεδάζομεν. Διασκεδάζετε.

α. Ἐγὼ μὲν διδάσκω, ὑμεῖς δὲ μαθηθάνετε. Ἐγὼ μὲν ὁμιλῶ, σὺ δὲ ἀκούεις. Δένσας πταίω ἐγὼ, ἀλλ' ὁ νόμος.

β. Ἐγὼ γράφω. Ἐγὼ το λέγω (καὶ οὐχὶ ἄλλος). Τί λέγεις σὺ;

α. Οἱ γονεῖς μου ἀνέθραψαν ἐμὲ, μὲ ἐμεγάλωσαν καὶ τί δὲν ἔκαμαν;

β. Ἐσάλπιγξεν, δηλ. ὁ σαλπιγκτής. Ἐκήρυξε, δηλ. ὁ κήρυξ. Ἐλειτούργησεν (ὁ ἱερεὺς).

γ. βρέχει. ἀστράπτει, βροντᾶ κτλ.

Ἐχεις χρήματα, κτίζεις οἰκίαν = ἄν τις ἔχει χρήματα, κτίζει οἰκίαν. Τὰ κερνᾶς χάνεις = ὅσα τις κερνᾶ, τὰ χάνει. Ἐνόμιζες ὅτι ἐγένετο ἐπαναστασις = ἐνόμιζέ τις κτλ.

Λέγουσιν, δηλ. οἱ ἄνθρωποι. Ἐλεγον. Ἐὰ ἐῖπωσιν. Εἶπον.

χ ἢ (δ) ἢ ἐπίθετον (ε) ἢ ἀριθμητικόν (ς). Ἐνίοτε δὲ ὑποκείμενον τίθεται καὶ πᾶσα λέξις, πᾶν γράμμα (ζ) καὶ πρότασις (η), τῶν ὁποίων συνήθως προτάσσεται τὸ ἄρθρον.

Σημ. Οὕτω καὶ εἰς τὴν παλαιάν.

3. Τὸ ὑποκείμενον δὲν τίθεται εἰς ῥήματα α'. καὶ β'. προσώπου, διότι ὑπάρχει εἰς τὴν κατάληξιν (α).

4. Τίθεται ὅμως καὶ ἡ προσωπικὴ ἀντωνυμία α'. καὶ β'. προσώπου (ἐγὼ, ἡμεῖς, σὺ, ὑμεῖς) α'. ἐπὶ ἀντιθέσεως αὐτοῦ τοῦ ὑποκειμένου πρὸς ἄλλο (α) καὶ β'. ἐπὶ ἐμφάσεως καὶ ἀντιδιαστολῆς, δηλ. δὴ, ὅταν θέλωμεν νὰ διακρίνωμεν αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον ἀπὸ ἄλλα (β).

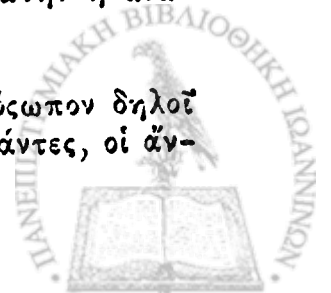
5. Τὸ ὑποκείμενον γ'. προσώπου δὲν τίθεται α'. ὅτε ἀναφέρεται εἰς προηγούμενον οὐσιαστικόν (α).

β. ὅτε ὑποκείμενον εἶνε πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἔχει τακτικὸν ἔργον (β).

γ. ἐπὶ τῶν ῥημάτων βρέχει, ἀστράπτει, βροντᾶ χιονίζει.

6. Τὸ β'. πρόσωπον εἶνε ἐν χρήσει ἀντὶ καθολικοῦ ὑποκειμένου, διότι ἀναφέρεται εἰς πάντα ἀκροατὴν ἢ ἀναγνώστην.

7. Τὸ γ'. πληθυντ. πρόσωπον δηλοῖ καθολικὸν ὑποκείμενον = πάντες, οἱ ἄν-

λέγεται ὅτι . . ἐλέχθη . . ἐλέγετο.
(Οὕτω καὶ ἐν τῇ παλ. φασίν, εἰώ-
θασι, λέγεται, ἄδεται).

θρωποι. Οὕτω καὶ τὸ παθητικὸν γ'. ἐν.
πρόσωπον δηλοῖ καθολικὸν ὑποκείμενον.

§ 5. Περὶ κατηγορήματος.

α. Ὁ μαθητὴς ἐπιμελεῖται.

Τὸ κατηγορήμα

Ὁ ἄνθρωπος διαλέγεται.

Οἱ ἀστέρες λάμπουσιν.

Ὁ ἄνθρωπος ἀποθνήσκει.

Ἡ ψυχὴ δὲν ἀποθνήσκει.

β. Ὁ μαθητὴς εἶνε ἐπιμε-
λῆς. Οἱ ἀστέρες εἶνε λαμ-
προί. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε
θνητός. Ἡ ψυχὴ εἶνε ἀ-
θάνατος.

ἢ εἶνε ἀπλοῦν, δηλ. μία
λέξις (α. ἐπιμελεῖται, διαλέ-
γεται, λάμπουσιν, ἀποθνήσκει),

ἢ εἶνε περιφραστικὸν,
δηλ. δύο λέξεις, τὸ εἶνε καὶ
ἐν ἐπίθετον ἢ οὐσιαστικὸν (β. γ.
εἶνε ἐπιμελής, εἶνε λαμπροί, εἶνε
πλανήτης, εἶνε πτηνὸν κτλ.).

γ. Θά γείνω στρατηγός.

Ὁ χρυσὸς εἶνε μέταλλον.

Ἡ γῆ εἶνε πλανήτης.

Ὁ ἀετὸς εἶνε πτηνόν. Τὰ

παθήματα γίνονται μα-
θήματα.

§ 6. Συμφωνία ῥήματος κατὰ πρόσωπον.

1. Τὰ ῥήματα συμφωνοῦσι
κατὰ πρόσωπον μετὸ ὑποκείμε-
νον. Εἶνε λοιπὸν τὸ ῥῆμα·

α. Ἐγὼ πίπτω. Ἐργάζομαι.

Ἐργαζόμεθα. Ἐγραψα. Ἐγράψα-

μεν. Ἐλεγον. Ἐλέγομεν. Ἦλθον,

εἶδον, ἐνίκησα.

α. πρώτου προσώπου, ἂν
τὸ λαλοῦν πρόσωπον λέγει περὶ
ἑαυτοῦ (α).

β. δευτέρου προσώ-
που, ἂν ἀποδίδεται τι εἰς τὸ
πρόσωπον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποτεί-
νεται ὁ λόγος (β).

β. Βλέπετε. Ἐργάζεσθαι. Ἐρ-

γάζεσθε. Ἐγραψας. Ἐγράψατε.

Ἐλέγετε. Ἐλέγετε.

γ. τρίτου προσώπου,
ἂν ἀποδίδεται τι εἰς τὸ πρόσω-
πον, περὶ τοῦ ὁποῖου γίνεται λό-
γος (γ). Τὰ ῥήματα ταῦτα (α.β.
γ.) λέγονται προσωπικά.

γ. Τὸ δένδρον κόπτεται.

Ὁ Κύριος ἐβιάζετο. Ἐργάζε-

ται ὁ γεωργός. Ἐργάζον-

ται οἱ ἐργάται. (πρβ. γραμμ.

παλαιᾶς γλώσ. § 27).

Τὰ καλὰ τὴν ψυχὴν εὐφραί-

νει. Τὰ δίκαια καλὰ ἐστίν. Τὰ

ζῶα τρέχει.

2. Εἰς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν οὐδέ-
τερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον συντάσ-
σεται μετ' ἐνικὸν ῥῆμα.

Ὁ στρατὸς ἀπέβαινον. Τὸ στρατόπεδον ἀναχώρουν.

3. Εἰς τὴν παλαιὰν ὄνομα περιληπτικὸν ἐνικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται μὲ ρῆμα πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ.

§ 7. Ρήματα ἀπρόσωπα.

Συμβαίνει. Συνέβη. Ἐτυχε. Βρέχει. Χιονίζει. Ἀστράπτει. Καλὸν εἶνε. Εὐκόλον εἶνε. Ὡρα εἶνε. Λέγεται. Ἄδεται. Ἐνδέχεται.

Τὰ ρήματα, τὰ ὅποια δὲν συνδέονται μὲ ὠρισμένον πρόσωτον, ἀλλὰ φανερώουσι συμβεβηκὸς, περιστάσιν ἢ κατάστασιν ἢ πρᾶξιν, γιγνομένην ὑπὸ προσώπων οὐχὶ ὠρισμένων, καλοῦνται ἀπρόσωπα.

§ 8. Συμφωνία ρήματος κατ' ἀριθμόν.

α. Ὁ μαθητὴς μελετᾷ. Ὁ Κριτικὸς ἔφυγεν. Ὁ διδάσκαλος διδάσκει.

β. Οἱ φίλοι ἀγαπῶσιν ἡμᾶς. Οἱ μαθηταὶ μελετῶσιν. Οἱ διδάσκαλοι διδάσκουσιν. Αἱ δεύτεραι φροντίδες εἶνε σοφώτεραι.

γ. Τῷ ἀνδρὶ ἐγένεσθην.
Τῷ ἀδελφῷ ἐτελευτησάτην.

Τὸ ρῆμα, ἂν ἀποδίδεται εἰς πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, τίθεται κατ' ἀριθμόν ἐνικόν (α). ἂν ἀποδίδεται εἰς πρόσωπον ἢ πρᾶγμα πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἢ εἰς πολλὰ πρόσωπα ἢ πράγματα, τίθεται κατ' ἀριθμόν πληθυντικόν (β).

Σημ. Εἰς τὴν παλαιὰν τὸ ρῆμα, ἂν ἀποδίδεται εἰς ὄνομα θυϊκοῦ ἀριθμοῦ τίθεται κατὰ θυϊκὸν ἀριθμόν (γ).

§ 9. Μεταβατικά, ἀμετάβατα καὶ μέσα ρήματα.

α. Πίνομεν οἶνον (ὁ οἶνος πίνεται). Ἐπιμελοῦ τῆς ἀρετῆς. Ἐδωκεν ὁ διδάσκαλος τῷ Θεμιστοκλεῖ βραβεῖον διὰ τὴν ἐπιμέλειαν. Χρόνος πάθη πρᾶσιν. Οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας.

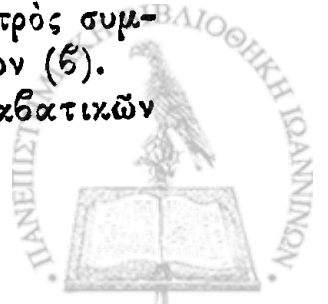
β. Τὸ δένδρον ἀνθεῖ. Ἀγρυπνοῦμεν. Ὁ παῖς πείθεται τῷ πατρί. Ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες.

γ. 1. Λούομαι. Πλάνω-

1. Τὰ ρήματα διαίρουνται:
α. εἰς μεταβατικά, τὰ ὅποια, διὰ νὰ συμπληρώσωμεν τὴν ἐννοιάν τῶν, ἀπαιτοῦσι τὴν σχέσιν πρὸς ἄλλο πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἰς τὸ ὅποιον μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τοῦ ρήματος. Τοῦτο τίθεται κατ' αἰτιατικὴν, γενικὴν ἢ δοτικὴν (α).

β. εἰς ἀμετάβατα, τὰ ὅποια οὐδὲν ἀπαιτοῦσι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τῶν (β).

2. Μεταξὺ τῶν μεταβατικῶν

μαι. Ἀλείφομαι. Κοσμοῦμαι. Γυμνάζομαι.

2. Λούομαι τὴν κεφαλὴν=λούω τὴν ἐμαυτοῦ κεφαλὴν. Νίπτομαι τὰς χεῖρας. Νίπτεται τὸ πρόσωπον.

3. Ὁ μωρὸς ἐπαινεῖται=ἐπαινεῖ ἑαυτόν. Κτενίζομαι=κτενίζω ἑμαυτόν. Λοιδοροῦμεθα=λοιδороῦμεν ἀλλήλους. Φιλοῦμεθα=φιλοῦμεν ἀλλήλους.

Ἐρραψα φορέματα=διὰ τοῦ ράπτου. Ἐπαίξαμεν ἰκανὴν ὥραν=ἐπαίξαμεν πρὸς ἀλλήλους.

α. Δωροῦμαι=κάμνω δῶρον
τολμῶ=ἔχω τόλμην.

β. Ἀνοίγω τὴν θύραν. Ἀνοίγει ἡ θύρα. Ἐκλείσα τὸ παράθυρον. Ἐκλείσε τὸ παράθυρον. Κτυπῶ τὸν κόπανον. Κτυπᾷ ἡ καρδιά.

καὶ ἀμεταβάτων εἶνε τὰ μέσα ρήματα, τὰ ὅποια φανερώνουσιν ἐνέργειαν, ἢ τις μεταβαίνει πάλιν εἰς τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον (γ. 1) ἢ εἰς τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὸ ὑποκειμένον (γ. 2). Τὰ μέσα ἐκφέρονται ἢ δι' ἰδίου τύπου (γ. 1, 2) ἢ διὰ μεταβατικοῦ ρήματος καὶ τῆς αὐτοπαθοῦς ἢ ἀλληλοπαθοῦς ἀντωνυμίας (γ. 2, 3).

3. Μέσα εἶνε καὶ πολλὰ μὲ ἐνεργητικὸν τύπον ἀνευ αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας.

4. Πλεῖστα μεταβατικὰ ἀπαντῶσιν ὡς ἀμετάβητα, διότι δὲν ὀρίζεται ποῦ μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τοῦ ρήματος(α).

5. Πολλὰ ρήματα εἶνε κατὰ σημασίαν ἄλλοτε μεταβατικὰ καὶ ἄλλοτε ἀμετάβητα (β).

§ 10. Χρόνοι τῶν ρημάτων.

	α. εἰς τὸν παρόντα χρόνον	β'. εἰς τὸν παρελθόντα χρόνον	γ'. εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον
Πρᾶξις			
α. διαρκῆς	{ παίζω γράφω	{ ἐπαίζον ἔγραφον	{ θὰ παίζω θὰ γράφω
β. στιγμιαία	{ παίζω γράφω	{ ἔπαιξα ἔγραψα	{ θὰ παίζω θὰ γράψω [ἢ γράψῃ
γ. τετελεσμένη	{ ἔχω παίξῃ ἔχω γράψῃ ἢ ἔχω παιγμένον ἔχω γεγραμμένον	{ εἶχον παίξῃ εἶχον γράψῃ ἢ εἶχον παιγμένον εἶχον γεγραμμένον	{ θὰ ἔχω παίξῃ θὰ ἔχω γράψῃ ἢ θὰ ἔχω γεγραμμένον θέλω ἔχει μόνον

1. Οἱ χρόνοι τῶν ρημάτων, διὰ τῶν ὁποίων ἐκφράζομεν πότε συμβαίνει ἢ συνέβῃ ἢ θὰ συμβῇ πρᾶξις τις, εἶνε ἐννέα· εἶνε δὲ εἰς μὲν τὴν νέαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὀκτώ, διότι ἡ διαρκῆς καὶ ἡ στιγμιαία πρᾶξις εἰς τὸ παρὸν ἔχουσι τοὺς αὐτοὺς τύπους, εἰς δὲ τὴν παλαιάν

ἐπιτά, διότι καὶ ἡ διάρκεις καὶ ἡ στιγμιαία εἰς τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον ἔχουσι τοὺς αὐτοὺς τύπους.

2. Εἶνε δὲ Α' διὰ τὴν διάρκειν πράξιν·

α. ὁ ἐνεστῶς, ὁ ὁποῖος φανερῶνει τὸ διάρκεις παρὸν (παίζω, γράφω, δῆλ. τὸ ἐκφραζόμενον διαρκεῖ ἀκόμη κατὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁμιλοῦμεν) ἢ ὅτι γίνεται πράξις τις κατ' ἐπανάληψιν·

β. ὁ παρατατικὸς, ὁ ὁποῖος φανερῶνει τὸ διάρκεις παρελθόν (ἔπαιζον, ἔγραφον, δῆλ. τὸ ἐκφραζόμενον διήρκει κατὰ τὸν παρελθόντα χρόνον)·

γ. ὁ διάρκεις μέλλων, ὁ ὁποῖος φανερῶνει ὅτι πράξις τις διαρκεῖ ἢ ἐπαναλαμβάνεται εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον (θὰ παίζω, θὰ γράφω, καὶ εἰς τὴν παλαιὰν παιζοῦμαι, γράψω).

3. Β'. διὰ τὴν στιγμιαίαν·

α. ὁ ἐνεστῶς, ὁ ὁποῖος φανερῶνει πράξιν, ἢ ὁποία γίνεται τῶρα εἰς μίαν στιγμὴν τοῦ παρόντος (παίζω, γράφω)·

β. ὁ ἀόριστος, ὁ ὁποῖος φανερῶνει τὴν πράξιν, ἢ ὁποία ἐγένετο εἰς μίαν στιγμὴν τοῦ παρελθόντος (ἔπαιξα, ἔγραψα)·

γ. ὁ στιγμιαῖος μέλλων, ὁ ὁποῖος φανερῶνει πράξιν, ἢ ὁποία θὰ γείνη εἰς μίαν στιγμὴν τοῦ μέλλοντος χωρὶς διάρκειαν (θὰ παίζω, θὰ γράψω καὶ εἰς τὴν παλαιὰν παιζοῦμαι, γράψω).

4. Γ'. Διὰ τὴν τετελεσμένην·

α. ὁ παρακείμενος, ὁ ὁποῖος φανερῶνει ὅτι πράξις τις εἶνε τετελειωμένη τῶρα, ὅτε ὁμιλοῦμεν (ἔχω παίξην, ἔχω γράψην, ἔχω γεγραμμένον, παιγμένον καὶ εἰς τὴν παλαιὰν πέπαικα, γέγραφα)·

β. ὁ ὑπερσυντέλικος, ὁ ὁποῖος φανερῶνει, ὅτι πράξις τις ἦτο τετελειωμένη εἰς τὸν παρελθόντα χρόνον (εἶχον παίξην, εἶχον γράψην ἢ εἶχον γεγραμμένον καὶ εἰς τὴν παλαιὰν ἐπεπαίκειν, ἐγεγράφειν)·

γ. ὁ τετελεσμένος μέλλων, ὁ ὁποῖος φανερῶνει ὅτι πράξις τις θὰ εἶνε τετελειωμένη εἰς τινὰ μέλλονσαν στιγμὴν πρὸ ἄλλης μελλούσης πράξεως (θὰ εἶνε γεγραμμένον ἢ θὰ ἔχω ἢ θέλω ἔχει γεγραμμένον τὸ γράμμα, ὅταν θὰ σε ἴδω καὶ εἰς τὴν παλαιὰν ἔσομαι γεγραφώς).

Ἐπάρχει Θεός. Πλαῖον εἰς Δῆλον οἱ Ἀθηναῖοι πέμπουσι. Κατ' ἔτος ἐορτάζομεν τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ.

Ἐρχομαι εὐθύς εἰς τὰς Ἀθήνας, πορεύομαι εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀπάντῳ τὸν φίλον μου Αἰσχύλον, καὶ εὐθύς ἀπέρχομαι εἰς Πειραιᾶ = ἤλθον, ἐπορεύθην κτλ.

5. Ὁ ἐνεστῶς πολλάκις φανερῶνει πράξιν, ἢ τις γίνεται εἰς πάντα χρόνον ἢ ἐπαναλαμβάνεται καθ' ὅρισμένον χρόνον.

6. Ὁ ἐνεστῶς τίθεται πολλάκις, ὅταν θέλωμεν νὰ παραστήσωμεν πράξιν παρελθούσαν ὡς παροῦσαν (ἰστοκὸς ἐνεστῶς).

Σοῦ δίδω=θά σου δώσω. Καταβαίνω=έντος ὀλίγου θά καταβῶ, ἄρχομαι νά καταβαίνω. Πήγαινε καί ἔρχομαι=θά ἔλθω.

Γράφω, ἔγραφον, ἔγραψα, ἔχω γράψη, εἶχον γράψη, θά γράψω.

Θέλω νά γράφω καλά, Γράφε. Τό νά προοδεύη τις εἶνε καλόν δι' ἑαυτόν. Ὁ ἐπιμελοῦμενος προοδεύει.

Θέλω νά γράψω. Γράψατε τὸ μάθημα. Τό νά μελετήση τις ἄπαξ δέν ὠφελεῖ. Ὁ ἐπιμεληθεῖς ἄπαξ μόνον δέν προοδεύει.

§ 11. Ἐγκλίσεις ρημάτων.

α. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε πρόθυμος νά βοηθῆ. Ὁ εὖορκος πράττει τὸ καθήκον. Ὁ τίμιος λέγει τὴν ἀλήθειαν.

β. 1. Ὁ ἄνθρωπος, ὅταν θέλῃ, εἶνε πρόθυμος νά βοηθῆ. Ἐάν τις πράττῃ τὸ καθήκον, εἶνε εὖορκος. Διὰ νά λέγῃ τὴν ἀλήθειαν, λέγεται τίμιος.

2. Εἴθε ἕκαστος νά ᾔνε πρόθυμος νά βοηθῆ. Ἄς ᾔνε πρόθυμος. Εἴθε νά πράττῃ πᾶς ἄνθρωπος τὸ καθήκόν του. Ἄς λέγῃ ἕκαστος τὴν ἀλήθειαν. Ἄς δράμωμεν λοιπὸν μὲ βῆμα τακτικόν.

γ. Ἐάν ἕκαστος ᾔθελεν εἶναι πρόθυμος νά βοηθῆ, τότε ᾔθελεν ὑπάρχει (θά ὑπῆρχεν) ὀλίγη ἀθλιότης. Ἐάν ἕκαστος ᾔθελε πράττει τὸ καθήκόν του, τότε ᾔθελε παύσῃ (θά ἔπαυεν) ἡ ἀπιστία.

7. Ὁ ἐνεστῶς ἐνίοτε τίθεται ἀντὶ μέλλοντος.

8. Οἱ χρόνοι μόνον ἐν τῇ ὀριστικῇ δηλοῦσι τὴν πράξιν παροῦσαν, παρελθοῦσαν ἢ μέλλουσαν.

9. Ἡ ὑποτακτικῇ, ἡ προστακτικῇ, τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ ἐνεσῶτος δηλοῦσι πράξιν διαρκοῦσαν ἢ ἐπαναλαμβανομένην.

10. Ἡ ὑποτακτικῇ, ἡ προστακτικῇ, τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ ἀορίστου δηλοῦσιν ἀπλῶς πράξιν στιγμιαίαν.

1. Ἡ ὀριστικῇ ἔγκλισις φανερώνει, ἂν ἡ πράξις εἶνε ὠρισμένη καὶ βεβαία (α).

2. Ἡ ὑποτακτικῇ ἔγκλισις σημαίνει ἂν ἡ πράξις εἶνε προσδοκητὴ (β, 1) καὶ ἐπιθυμητὴ ἢ εὐκτὴ (β, 2).

3. Ἡ δυνητικῇ, φανερώνει τὸ δυνατόν πράξεώς τινος (γ) (ἴδε § 2, 4).

Σημ. Τὸ δυνατόν γενέσθαι ἐκφέρεται εἰς τὴν παλαιάν γλῶσσαν δι' εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν οὐκ ἂν ἐμβαίης (πρβ. § 2, 4 σημ.).

4. Ἡ προστακτικῇ φανερώνει ἐπιθυμίαν, παραγγῆν καὶ δέησιν, τὴν ὁποίαν ζητοῦμεν νά ἐκτελέσῃ ἄλλος τις (δ).

5. Τὸ ἀναγκαῖον ἢ πρέπον γενέσθαι ἐκφέρεται διὰ τῶν βοηθητικῶν ρημάτων: ἀνάγκη εἶνε, πρέπει κτλ. (ἴδε γρ. ν. γλώσσης § 31) (ε).

Σημ. Εἰς τὴν παλαιάν γλῶσσαν ἡ εὐκτὴ ἢ νοητὴ πράξις, τὴν ὁποίαν δέν προσδοκῶμεν νά ἐκτελεσθῇ, ἐκφέρεται δι' εὐκτικῆς ἐγκλίσεως: γένοιτό μοι.

δ. Φύγε. Φεῦγε. Τρῶγε.
Φάγε. Μὴ φύγης. Μὴ φύγη.
Τίμα τὸ θεῖον. Σῶσόν με.

ε. Ἀνάγκη εἶνε νὰ ἐκ-
τελῆ πᾶς τις τὸ καθήκον του.
Δὲν πρέπει νὰ ἐμπιστεύῃσαι
εἰς τὸν κόλακα.

§ 12. Περὶ περιφραστικοῦ κατηγορήματος.

Ὁ μαθητὴς εἶνε ἐπιμελής.
Οἱ ἀστέρες εἶνε λαμπροί.
Θάγεινω στρατηγός. Ὁ
χρυσός εἶνε μέταλλον. Ὁ
νεανίας γίνεται ἀνὴρ. Ὁ
ἀνὴρ γίνεται γέρον.

Σημ. εἰς τὴν παλαιάν συνδετικὸν
εἶνε τὸ ἐστὶν ἀντὶ τοῦ εἶνε.

α. Ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος. Ὁ-
ποῖον εἶνε τὸ μέλλον. Τὸ
χθὲς δὲν εἶνε σήμερον.

β. Τὰ κτήματα αὐτὰ εἶνε τοῦ
Δημοσθένους. Ὁ Κ. εἶνε
τοῦ δεῖνος. Ὁ Δημόκριτος
εἶνε ἐτῶν τριάκοντα.

α. Ἡ ἀρετὴ εἶνε καλή. Οἱ ὀ-
φθαλμοὶ ἦσαν λαμπροί. Τὰ
 χρήματα ἄνευ τοῦ νοῦ εἶνε
βλαβερὰ.

β. Ὁ χρυσός εἶνε μέταλλο. Ὁ
κύων εἶνε ζῶον. Ὁ καρπὸς
εἶνε σῦκα. Οἱ ὀφθαλμοὶ εἶνε
κόσμος τοῦ προσώπου. Τὰ
τρόπαια εἶνε σημεῖα νίκης.

Τὸ δὲ ἀναγκαῖον γενέσθαι διὰ τῶν
δεῖ χρῆ ἔδει ἐχρῆν καὶ διὰ
τῶν εἰς τέον ρηματικῶν δεῖ ἐπιμε-
λεῖσθαι, ἐπιμελητέον, γραπτέον.

1. Ἐκ τῶν δύο λέξεων τοῦ πε-
ριφραστικοῦ κατηγορήματος ἢ μὲν
μία (β, γ, ἐπιμελής, λαμπροί, στρα-
τηγός, μέταλλον, ἀνὴρ κτλ.) φα-
νερώνει τὴν ιδιότητα, ἢ ὁποῖα
ἀποδίδεται εἰς τὸ ὑποκείμενον,
(τί εἶνε ἢ γίνεται τὸ ὑποκείμενον),
ἢ δὲ ἄλλη (τὸ εἶνε ἢ γίνεται)
συνδέει τὸ ὑποκείμενον μὲ τὸ ἐπί-
θετον ἢ οὐσιαστικόν.

2. Τὸ ἐπίθετον ἢ τὸ οὐσιαστι-
κόν, τὸ ὁποῖον φανερώνει τὴν ἰδι-
ότητα τοῦ ὑποκειμένου, λέγεται
κατηγορούμενον ὄνομα,
τὸ δὲ εἶνε ἢ γίνεται λέγε-
ται συνδετικόν.

3. Κατηγορούμενον τίθεται
ἐκτὸς τοῦ ἐπιθέτου καὶ οὐσιαστι-
κοῦ καὶ ἀντωνυμία, ἐπίρ-
ρημα καὶ πρότασις (α)
ὡσαύτως καὶ γενικὴ τίθεται ὡς
κατηγορούμενον (β).

4. Τὸ κατηγορούμενον ὄνομα,
ἂν εἶνε ἐπίθετον ἢ ἐπιθετικὴ ἀν-
τωνυμία, συμφωνεῖ μὲ τὸ ὑποκεί-
μενον κατὰ γένος, ἀριθ-
μόν καὶ πτώσιν (α), ἂν δὲ
εἶνε οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ μόνον
κατὰ πτώσιν, κατὰ τύχην δὲ συμ-
φωνεῖ καὶ κατὰ γένος καὶ ἀριθ-
μόν (β).

Ὁ κόπος εἶνε πατήρ τῆς εὐκλείας. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ἀρετή. Ἡ Σαλαμίς εἶνε νῆσος.
 γ. Ἡ γῆ εἶνε πιστόν, ἀπίστον (πρᾶγμα) εἶνε ἡ θάλασσα.

5. Τὸ κατηγορούμενον τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος ἐνικοῦ, ὅτε τὸ ὑποκείμενον ἐκλαμβάνεται ὡς γενικὴ ἔννοια, ὡς πρᾶγμα τι τοιοῦτο (γ).

Εἶδη τῆς ἀπλῆς προτάσεως.

§ 13 α. Περί ἀπλῆς καθαρᾶς προτάσεως.

α. Σοφὸν τὸ σαφές. Οἱ φθονοῦντες μισοῦνται. Ὁ ἄνθρωπος διανοεῖται. Λέγω. Γράφομεν.
 β. Οἱ λόφοι πρασινίζουσιν. Ὁ σώφρων ὑγιαίνει. Ὁ Πλάτων σωφρονεῖ. Τὰ ἔτη παρέρχονται.
 γ. Ὁ βίος εἶνε βραχύς. Οἱ ἄνθρωποι εἶνε ἀδελφοί.
 δ. Πρασινίζουσιν οἱ λόφοι. Ὑγιαίνει ὁ σώφρων. Σωφρονεῖ ὁ Πλάτων. Βραχύς εἶνε ὁ βίος. Βραχύς ὁ βίος εἶνε. Ἀδελφοί εἶνε οἱ ἄνθρωποι. Εἶνε οἱ ἄνθρωποι ἀδελφοί.

1. Ἡ πρότασις, ἂν ἔχη μόνον τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ ρῆμα, λέγεται ἀπλῆ καθαρὰ πρότασις (α) (ἴδε 2, θ).

2. Ἡ φυσικὴ σειρά τῆς ἀπλῆς καθαρᾶς προτάσεως εἶνε αὕτη·

α. τίθεται τὸ ὑποκείμενον καὶ β'. τὸ ρῆμα, ἂν εἶνε ἀπλοῦν (β). Ἄν ὅμως τὸ ρῆμα εἶνε περιφραστικόν, τίθεται α. τὸ ὑποκείμενον, β'. τὸ συνδετικόν καὶ γ'. τὸ κατηγορούμενον ὄνομα (γ).

3. Ἡ φυσικὴ ὅμως σειρά ἀναστρέφεται πρὸς ἔμφασιν (δ).

§ 14 β'. Περί ἐπεκτεταμένης ἢ ἐπηυξημένης προτάσεως.

Ὁ ὕτος ὁ παῖς γράφει νῦν μετ' ἐπιμελείας. Ὁ Σωκράτης ἐδίδασκε τοὺς μαθητὰς τὰ ἠθικὰ ἐν Ἀθηναίσι μετ' ἐπιμελείας τὸν τρίτον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ. Οἱ Ἕλληνες προσπαθοῦσιν ἀδιώξωσι τοὺς Τούρκους ἐκ τῶν τόπων τῶν προγόνων ἑαυτῶν.

Ὁ Κολόμβος ἀνεκάλυψε τὴν Ἀμερικὴν. Μικραὶ ἠδοναὶ πολλὰκις γεννῶσι μακρὰν λύπην. Οἱ ὀφθαλμοὶ

1. Ἐπειδὴ πολλάκις ἡ ἀπλῆ καθαρὰ πρότασις δὲν ἐκφράζει ὅτι θέλομεν, ἐπαυξάνομεν αὐτὴν προσθέτοντες καὶ ἄλλας λέξεις, αἱ ὁποῖαι διορίζουσιν ἀκριβέστερον τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ κατηγορημα. Αἱ λέξεις αὗται, αἱ ὁποῖαι διορίζουσι τὴν πρότασιν, λέγονται δευτερεύοντες ὅροι ἢ διορισμοί, ἡ δὲ πρότασις ὀνομάζεται ἐπηυξημένη ἢ ἐπεκτεταμένη.

2. Οἱ διορισμοὶ διορίζουσι ἢ τὰ ρήματα καὶ ἐπίθετα ἢ τὰ οὐ-

εἶνε κόσμος τοῦ προσώπου τῶν ἀνθρώπων.

σιαστικά καὶ τὰς οὐσιαστικὰς ἀντωνυμίας.

§ 15. Α'. Διορισμοὶ τῶν ρημάτων καὶ ἐπιθέτων.

α. Ἐγεννήθη πτωχός. Ἐμεινεν ἀναυδός. Κατέστη ἀφόρητος.

β. Διδάσκω τοὺς μαθητὰς τὰ ἠθικά. Ὁ γενναῖος εἶνε ἀμνήμων τῶν κινδύνων. Ἐπιμελοῦ τῆς ἀρετῆς. Ἀπέχω τῆς τύρβης. Τῷ Δημοσθένει ἔδωκα χρυσοῦν βιβλίον.

γ. Οἱ παῖδες μετὰ τῆς διασκεδάσεως μανθάνουσι ἐν Ἀθήναις καὶ πολλὰ πράγματα ὠφέλιμα. Ἐξ Ἀθηνῶν τὸ θέρος ἀπέρχονται οἱ ἄνθρωποι διὰ τὸν καύσωνα.

Οἱ διορισμοὶ τῶν κατηγορημάτων

ἢ διορίζουσιν καὶ συμπληροῦσιν ἀκριβέστερον τὸ κατηγορήμα, καὶ λέγονται κατηγορηματικοὶ (α), ἢ συμπληρωματικοὶ (β), ἢ φανερώουσι περιστάσιν τινα τοῦ κατηγορήματος, δηλαδὴ τὸ ποῦ, πότε, πῶς, διὰ τί συμβαίνει τι, καὶ λέγονται ἐπιρρηματικοὶ (γ).

§ 16. α. Διορισμοὶ κατηγορηματικοί.

Ὁ βασιλεὺς ὑπῆρξεν ἀγαθός. Ἐγεννήθη πτωχός, ἀλλ' εὐφυής. Ἐμεινεν ἀναυδός. Κατέστη ἀφόρητος. Ἐφάνη τιμιώτατος ὁ ὑπηρέτης. Καλεῖται Πελοπίδας. Ὀνομάσθη Λεωνίδα. Τὸ ζῶον τοῦτο λέγεται κύων. Ὁ Σόλων ἐνομιζέτο σοφός.

Ἦλθε βιαστικός (= μὲ βίαν). Ἐρχεται δρομαῖος (= τρεχάτος). Ὁ ἄνεμος φυσᾷ δυνατὸς (= δυνατὰ). Ἡ κρήνη

1. Κατηγορηματικὸς διορισμὸς λέγεται ὁ διορισμὸς ἐκεῖνος, ὃς τις ἀποδίδεται εἰς τὸ ὑποκείμενον. Τίθεται δὲ οὗτος κατ' ὀνομαστικὴν οὐ μόνον εἰς τὰ ρήματα εἶνε καὶ γίνεται, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ὑπάρχειν, γεννᾶσθαι, μένειν, καθίστασθαι, φαίνεσθαι, καλεῖσθαι, ὀνομάζεσθαι, λέγεσθαι, νομίζεσθαι, τὰ ὅποια θεωροῦνται καὶ αὐτὰ ὡς συνδετικά.

2. Ὁμοίως καὶ εἰς ἄλλα ρήματα τίθεται κατηγορηματικὸς διορισμὸς· τὰ τοιαῦτα κατηγορούμενά λέγονται ἐπιρρηματικά,

ρείει ἄφθονος (= ἐν ἀφθονίᾳ).

α. Πρῶτος ἦλθον ἐγώ, δεύτερος ἦλθεν ὁ Λεωνίδας, τρίτος ὁ Περικλῆς, τελευταῖος ὁ Δημοσθένης.

β. Πρῶτον ἦλθον, δεύτερον ἔφαγον, τρίτον ἐκοιμήθην, τέταρτον ἠγέρθην καὶ τελευταῖον περιεπάτησα.

Σπουδάζω ἰατρούς = σπουδάζω διὰ νὰ γείνω ἰατρούς. Ἐσπούδασα μαθηματικούς = ὥστε ἔγεινα μαθηματικός. Θὰ σπουδάσω μηχανικούς = θὰ σπουδάσω ὥστε νὰ γείνω μηχανικός.

Αὐτὸς εἶνε ὁ κλέπτης (ὁ καθ' αὐτὸ κλέπτης). Οὗτος εἶνε ὁ προδότης.

Ἐκρατήθησαν ὡς αἰχμάλωτοι.

Θὰ ἔχῃς τὸν θεὸν βοηθόν. Τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ἐποιήσατε. Διὰ μέσης τῆς πόλεως διῆλθε. Εἰς μόνον τὸν ἀνόητον ἐπιτρέπεται τοῦτο.

Νάχω τὰ βουνὰ γειτόνους, τὰ λαγκάδια συντροφιά(ν)
τὰ καυμένα τὰ πουλάκια,
τῆ γλυκὴ τους κελαδιά(ν).

Αἱ κακαὶ μου συννυφάδες ἀκαμάτρα(ν) μὲ φωνάζουν.

Μὲ ὀνομάζουσι Δημήτριον. Αὐτὸν ἐκάλεσαν ἀνόητον. Τὸν Θεμιστοκλέα ἐξέλεξαν στρατηγόν. Μὲ ἐνόμισαν σοφόν. Ὑπέλαβον τὸν Γεώργιον φιλόσοφον. Μετεχειρίζοντο αὐτὸν ὡς δοῦλον. Ἐχω αὐτὸν φίλον.

Τινὲς ὑπέβαλον τὸν ποιητὴν ὡς μαινόμενον. Τοὺς ἐκράτησαν ὡς αἰχμαλώτους. (ἴδε ἄνω β).

διότι ἐρμηνεύονται δι' ἐπιρρημάτων· εἶνε ὁμῶς ἐντονώτερα τῶν ἐπιρρημάτων.

3. Τὰ ἐπίθετα πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, τελευταῖος κτλ. δηλοῦσι τὴν τάξιν τῶν ὑποκειμένων, τὰ ὅποια ἐκτελοῦσι τὴν αὐτὴν πράξιν (α), ἐν ᾧ τὰ ἐπιρρήματα πρῶτον, δεύτερον, τρίτον, τελευταῖον κτλ. δηλοῦσι τὴν τάξιν τῶν πράξεων, τὰς ὁποίας ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον (β).

4. Τινὰ κατηγορούμενα φανερώνουσι ἰδιότητα, τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ ὑποκείμενον μετὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κατηγορήματος. Τὰ τοιαῦτα κατηγορούμενα λέγονται προληπτικά.

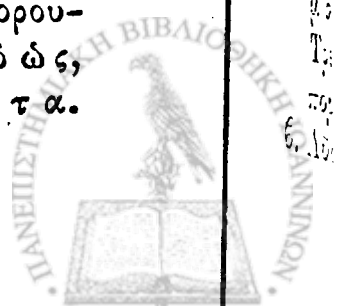
5. Συναρθρον τίθεται τὸ κατηγορούμενον, ὅτε ἡ ἰδιότης εἶνε ὠρισμένη καὶ ἀποδίδεται σύμπασα εἰς τὸ ὑποκείμενον.

6. Τοῦ κατηγορουμένου ἰδίως οὐσιαστικοῦ προτάσσεται συχνότατα τὸ ὡς, τὸ ὁποῖον δηλοῖ ὁμοιότητα (πρβ. 9).

7. Ἐπίθετον ἢ οὐσιαστικὴν κατηγορούμενον ἄνευ ἄρθρου ἀποδίδεται εἰς πλάγιαν πτώσιν οὐσιαστικοῦ, τοῦ ὁποίου ἰδιότης τις ἢ κατάστασις διακρίνεται ἀπὸ πάσης τοιαύτης τοῦ αὐτοῦ· τὸ τοιοῦτον κατηγορούμενον λέγεται πλάγιον κατηγορούμενον.

8. Πλάγιον κατηγορούμενον τίθεται εἰς τὴν αἰτιατικὴν, ἢ τις τίθεται εἰς τὴν ἐνεργητικὴν φωνὴν τῶν ρημάτων ὀνομάζειν, καλεῖν, ἐκλέγειν, νομίζειν, ὑπολαμβάνειν, ἔχειν κτλ.

9. Εἰς τὰ πλάγια κατηγορούμενα πολλάκις προτάσσεται τὸ ὡς, τὸ ὁποῖον δηλοῖ ὁμοιότητα.

§ 17. β'. Διορισμοὶ συμπληρωματικοί

1. Τοῦ ἀπλοῦ κατηγορήματος.

Οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν τὸν στρατὸν τοῦ Ξέρξου. Ὁ κηπουρὸς φυτεύει τὰ φυτὰ του. Δὲν πρέπει οὔτε χρημάτων οὔτε κόπων νὰ φείδῃσαι. Ἐδωκέ μοι δῶρον.

α. Ἀγαπῶ τοὺς δικαίους (τίνας ἀγαπᾷς; ἀπόκρ.: τοὺς δικαίους). Μισῶ τοὺς ἀδικουῦντας (τίνας μισεῖς; ἀπ.: τοὺς ἀδικουῦντας).

β. Ἐγραψα τῷ θεῷ νὰ μοι περιγράψῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Πιστεύω θεῷ. (Τί νι ἔγραψας; ἀπόκρ.: τῷ θεῷ. Τί νι πιστεύεις; ἀπ.: θεῷ).

γ. Ἐπεθύμουν τοῦ βίου καὶ τῆς σωφροσύνης τοῦ Σωκράτους (τίνος ἐπεθύμεις; ἀπ.: τοῦ βίου καὶ τῆς σωφροσύνης). Ὁ Γεώργιος ἀμελεῖ τῶν μαθημάτων (τίνος ἀμελεῖ ὁ Γεώργιος; ἀπόκρ.: τῶν μαθημάτων). Ὁ Λύσανδρος μειονεκτεῖ τοῦ Λυκούργου (τίνος μειονεκτεῖ ὁ Λύσανδρος; ἀπ.: τοῦ Λυκούργου). Ὁ Γεώργιος βασιλεύει τῶν Ἑλλήνων (τίνος βασιλεύει ὁ Γεώργιος; ἀπ. τῶν Ἑλλήνων).

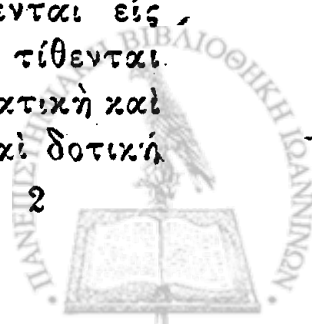
α. Ὁ διδάσκαλος διδάσκει τοὺς μαθητὰς τὴν ἠθικὴν. Τρέφω τινὰ μέλι. Σὲ ὑπομνήσκω τὴν μελέτην. β. Λῦσόν με τῶν δεσμῶν.

1. Οἱ συμπληρωματικοὶ διορισμοὶ εἶνε οὐσιαστικὰ, τὰ ὁποῖα τίθενται ἢ κατ' αἰτιατικὴν ἢ δοτικὴν ἢ γενικὴν ἢ ἄνευ προθέσεως. Λέγονται δὲ οἱ διορισμοὶ οὔτοι καὶ ἀντικείμενα (§ 9, 1.).

2. Διὰ τῆς αἰτιατικῆς ἀποκρινόμεθα, ὅτε ἐρωτώμεθα τίνα ἢ τί κάμνει τις (α). Διὰ τῆς δοτικῆς ἀποκρινόμεθα, ἐὰν ἐρωτώμεθα τίνι; (β). Διὰ τῆς γενικῆς ἀποκρινόμεθα, ἐὰν ἐρωτώμεθα τίνος; (γ).

3. Τὰ πλεῖστα ῥήματα συντάσσονται μὲ αἰτιατικὴν. Μὲ δοτικὴν συντάσσονται τὰ σημαίνοντα δόσιν, ἀγγελίαν, ὑπόσχεσιν, ὑποταγὴν, προσταγὴν, προτροπὴν, συμβουλήν, ὁμοίωσιν, βοήθειαν, πλησίασιν. Μὲ γενικὴν συντάσσονται τὰ σημαίνοντα ἐπιτυχίαν, ἀποτυχίαν, ὄρεξιν, ἐπιθυμίαν, μνήμην, φροντίδα, ἐπιμέλειαν, ὀλιγωρίαν, ἐξουσίαν, ἀρχὴν, παῦσιν, μετοχὴν, ἀπόλαυσιν, φειδῶ, στέρησιν, χωρισμὸν, ἀποχὴν, ὑπεροχὴν.

4. Καὶ δύο ἀντικείμενα κατὰ διαφόρους πτώσεις τίθενται εἰς τὸ αὐτὸ ῥῆμα. Οὕτω τίθενται δύο αἰτιατικὰ (α), αἰτιατικὴ καὶ γενικὴ (β), αἰτιατικὴ καὶ δοτικὴ

Ἄποσερῶ τινὰ τῆς ἀρχῆς.
 γ. Δῶρα τῷ θεῷ προσέφε-
 ρον. Ἀνήγγειλάν μοι τοῦτο.
 Ὑπέσχοντο τοῖς στρα-
 τιώταις πολλά.

α. Δῶρα εἰς τὸν θεὸν προσ-
 έφερον. Ἀνήγγειλαν εἰς ἐμὲ
 τοῦτο. Ὑπέσχοντο εἰς τοὺς
 στρατιώτας πολλά. Εἶπε
 πρὸς αὐτούς. Μὴ συνχναστρέ-
 φου μὲ ὁποῖον δὴ ποτε.

β. Λῦσόν με ἀπὸ (ἐκ) τῶν δε-
 σμῶν (ἀπὸ τὰ δεσμά).

β. Πρότασις ἐνεργητικὴ τρέπεται εἰς παθητικὴν κατὰ τὸν ἀκό-
 λουθον τρόπον.

Ἐνεργητικὴ

Οἱ Ἕλληνας ἐνίκησαν τὸ στρα-
 τευμα τοῦ Κύρου.

Παθητικὴ

Τὸ στρατευμα τοῦ Κύρου ἐνι-
 κήθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.

Ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐ-
 νικήθη. Οἰκία κτίζεται ὑπ' ἐμοῦ.

Ὁ Λάμπρος μὲ ἐδίδαξε μου-
 σικήν. Ἐδιδάχθην (ἐγὼ) μου-
 σικήν ὑπὸ τοῦ Λάμπρου.

Οἱ κόλακες τὸν Ἀλέξαν-
 δρον θεὸν ὠνόμαζον. = Ὁ
 Ἀλέξανδρος ὠνομάζετο ὑπὸ
 τῶν κολάκων θεός.

Ἐξέλεξαν τὸν Μιλτιάδην στρα-

(γ). Ἀποκρινόμεθα δὲ διὰ τῶν
 πτώσεων, ἂν ἐρωτώμεθα, καθὼς
 καὶ ὅτε εἶνε μία πτώσις.

δ. Εἰς τὴν ὀμιλουμένην ἀντί τῆς
 δοτικῆς τίθεται ἀνάλυσις αὐτῆς
 διὰ τῶν προθέσεων εἰς ἡ τῆς πρὸς
 ἡ μὲ (μετὰ) καὶ αἰτιατικῆς
 (α). Ἀντί δὲ τῆς γενικῆς τίθεται
 ἀνάλυσις διὰ τῆς ἐκ καὶ γενικῆς
 ἡ διὰ τῆς ἀπὸ καὶ γενικῆς ἡ
 αἰτιατικῆς (β) (πρβ. γραμμ. νέας
 γλώσσης § 19, σημ.).

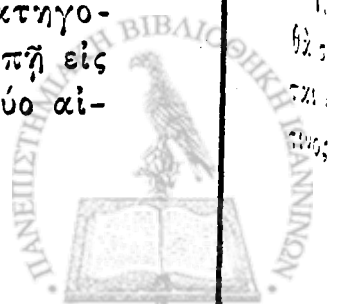
α. Τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνεργ.
 προτάσεως τρέπεται εἰς ὑποκεί-
 μενον τῆς παθητικῆς.

β. Τὸ ρῆμα τρέπεται εἰς πα-
 θητικὴν φωνὴν κατὰ τὸν χρόνον,
 κατὰ τὸν ὁποῖον εἶνε καὶ εἰς τὴν
 ἐνεργητικὴν πρότασιν.

γ. Τὸ ὑποκ. τῆς ἐνεργητικῆς
 τρέπεται εἰς ἐπιρρηματικὸν διορι-
 σμὸν, ὅς τις φανερώνει τὸ ποιητι-
 κὸν αἴτιον, διὰ τῆς ὑπὸ καὶ γενικῆς.

δ. Ἄν τὸ ἐνεργητικὸν ρῆμα
 συντάσσεται μὲ δύο αἰτιατικὰς,
 τότε ἐκείνη, ἡ ὁποία φανερώνει
 τὸ πρόσωπον, τρέπεται εἰς ὀνομα-
 στικὴν, ἐκείνη δὲ, ἡ ὁποία φανε-
 ρώνει τὸ πρᾶγμα, μένει ἄτρεπτος.

ε. Ἄν τὸ ἐνεργητικὸν ρῆμα
 συντάσσεται μὲ αἰτιατικὴν, εἰς
 τὴν ὁποίαν ἀποδίδεται ἄλλη αι-
 τιατικὴ ἄνευ ἄρθρου ὡς κατηγο-
 ρούμενον, τότε, ὅταν τραπῆ εἰς
 παθητικὴν πρότασιν, αἱ δύο αι-

τηγόν = ἐξελέχθη ὁ Μιλτιάδης
στρατηγός.

τιατικαὶ τρέπονται εἰς ὀνομαστι-
κάς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία
εἶνε ὑποκείμενον, ἡ δὲ ἄλλη κα-
τηγορούμενον (ἴδε § 16).

2. Διορισμοὶ συμπληρωματικοὶ τοῦ περιφραστικοῦ κατηγορήματος.

α. Ὁ Δημόκριτος εἶνε ἄξιος ἐ-
παίνου. Ἡ φιάλη εἶνε πλή-
ρης (κενὴ) ὕδατος. Εἶμαι
ἄπειρος (ἐμπειρος) τῆς
κοινωνίας.

β. Ὁ κακὸς ἄνθρωπος εἶνε ἐπι-
βλαβῆς τῇ κοινωνίᾳ
(εἰς τὴν κοινωνίαν). Ὁ ἀδελ-
φὸς εἶνε ὁμοῖος τῷ ἀδελ-
φῷ (μὲ τὸν ἀδελφὸν ἢ πρὸς
τὸν ἀδ.).

γ. Ὁ Ἀχιλλεὺς ἦτο ἀνδριότερος
τοῦ Ἀγαμέμνονος ἢ ὁ Ἀγαμέ-
μνων, παρὰ ὁ Ἀγαμ., ἀπὸ
τὸν Ἀγ. Ὁ Σωκράτης ἦτο σο-
φώτατος πάντων = ἀπὸ πάντας
παρὰ (ἢ) πάντας. Κάλλιο(ν) τὸ
σημερινὸν αὐγὸν παρὰ τὴν αὐ-
ρινὴν κότταν. Κάλλιο(ν) ἕνα
καὶ ἓς τὸ χέρι, παρὰ δέκα καὶ
καρτέρει.

2. Ἐπίθετα συντασσόμενα μὲ γενικὴν εἶνε τὰ σημαίνοντα τιμὴν (ἄξιος
ἀνάξιος), ἐπιμέλειαν, ἀμέλειαν, μνήμην, λήθην, ἐμπειρίαν, ἀπειρίαν, πλή-
ρωσιν, κένωσιν, στέρησιν, ὑπεροχὴν, τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ (συγκριτικὴ
γενική). Μὲ δοτικὴν συντάσσονται τὰ σημαίνοντα ὠφέλειαν, βλάβην, ὁμοιότητα,
συμφωνίαν, ταυτότητα, ἰσότητα, ὑποταγὴν, τὸ ἀρμόζον, καὶ τὰ σύνθετα ἐκ
τῶν ὁμοῦ, ἐν, πρὸς, σύν.

§ 18. γ'. Διορισμοὶ ἐπιρρηματικοί (ἴδε § 14, 2).

1. Διορισμοὶ ἐπιρρηματικοὶ τόπου.

1. Τὸ ποῦ φανερώνει τὸν τόπον, ὅπου συμβαίνει ἢ συνέβη τι ἢ
θὰ συμβῆ τι καὶ λέγεται ἐπιρρηματικὸς διορισμὸς τόπου (α). Ἐκφέρε-
ται δὲ ἄ. διὰ καταλλήλων ἐπιρρημάτων καὶ β'. διὰ προθέσεων μετὰ
τινος πτώσεως (ἴδε κατωτέρω 2, α, β, γ, δ, ε).

α. Πανταχοῦ εἶνε ὁ θεός (ποῦ εἶνε ὁ θεός; ἀπ. πανταχοῦ). Οἱ ἰχθύες ζῶσιν ἐν τῷ ὕδατι (ποῦ ζῶσιν οἱ ἰχθύες; ἀπ. ἐν τῷ ὕδατι). Ἐκεῖ εἶνε ὁ τάφος τοῦ προπάππου μου. Ἐνταῦθα εἶνε τὰ προπύλαια.

β. Πόθεν ἔρχεσαι; Ἐξ Ἀθηνῶν ἔρχομαι. Ἐκ τῶν μελισσῶν προέρχεται τὸ μέλι.

γ. Εἰς τὰς Ἀθήνας πορεύομαι. Πρὸς τὸν θεῖόν μου ἔστειλα γράμμα σήμερον.

δ. Διὰ τῶν Ἀθηναίων, διὰ τοῦ Πειραιῶς διήλθεν ὁ βασιλεὺς.

ε. Περὶ τὴν ἀκρόπολιν ἦσαν καὶ ἄλλα κτίρια. Πλησίον τῶν Ἀθηναίων εἶνε ὁ Πειραιεύς. Ἐπιτῆς τραπέζης ἔγραψα.

2. Ὁ ἐπιρρηματικὸς διορισμὸς τόπου φανερώνει·

α. τὸν τόπον ὅπου γίνεται καὶ ἀποκρινόμεθα δι' αὐτοῦ, ἐὰν ἐρωτώμεθα ποῦ; (α).

β. τὸν τόπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀρχίζει νὰ κινῆται τι. Ἀποκρινόμεθα δὲ δι' αὐτοῦ, ὅταν ἐρωτώμεθα πόθεν; (β)

γ. τὸν τόπον, πρὸς τὸν ὁποῖον κινεῖται τι, δηλ. τὴν πρὸς τι διεύθυνσιν. Ἀποκρινόμεθα δὲ δι' αὐτοῦ, ὅταν ἐρωτώμεθα ποῦ; ἢ πρὸς ποῖον μέρος; (γ).

δ. τὸν τόπον, διὰ τοῦ ὁποίου περᾶ τι. Τίθεται δὲ, ὅτε ἐρωτώμεθα διὰ τίνος ἢ ποίου μέρους; (δ)

ε. τὸν τόπον, περὶ τὸν ὁποῖον ἢ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἢ πλησίον τοῦ ὁποίου κινεῖται ἢ ἴσταται τι (ε).

2. Διορισμὸς ἐπιρρηματικὸς χρόνου.

α. Χθὲς ἐλειτουργήθην εἰς τὴν μητρόπολιν. Σήμερον ἔμαθον ἄριστα τὴν γεωγραφίαν.

β. Ἀπόπολλοῦ ἔπαυσα τὴν ἀμέλειαν. Μέχρι τῆς ἐσπέρας θὰ ἔχω μεμελετημένον τὸ μαθημά μου. Ἐνκαίρῳ νυκτὸς συνέβη πυρκαϊά.

γ. Τὴν νύκτα ἔπεσε κεραυνός. Τὴν ὑστεραίαν ἦλθεν ὁ θεῖος.

δ. Τοῦ λοιποῦ θὰ ἐργάζομαι καὶ τὴν νύκτα. Ὁλομε-

1. Τὸ πότε φανερώνει τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον γίνεται τι ἢ τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον διαρκεῖ πράξις τις. Ἀποκρινόμεθα δὲ δι' αὐτοῦ, ὅταν ἐρωτώμεθα πότε ἢ πόσον χρόνον;

2. Ἐκφέρεται δὲ α. διὰ καταλλήλων χρονικῶν ἐπιρρημάτων (α).

β. διὰ προθέσεων μετὰ τῶν πτώσεών των (β).

γ. δι' αἰτιατικῆς ἀπλῆς (γ).

δ. διὰ γενικῆς ἀπλῆς (δ).

ρῆς τὰ δίδαχνε, ὁλονυ-
χτῆς τὰ λέγει.

3. Διορισμοὶ ἐπιρρηματικοὶ τρόπου.

- α. Τὸ καλὸν παιδίον ὑπακούει προθύμως. Ἄλλως σκέπτομαι ἐγὼ καὶ ἄλλως ὁ ἀδελφός μου. Εἰς μὲν τὰ δεῖπνα τῶν φίλων πορεύου βραδέως, εἰς δὲ τὰς ἀτυχίας ταχέως.
- β. Τὸ παιδίον ὑπακούει μὲ προθυμίαν. Ἡ ψυχὴ εἶνε μετὰ θάνατον ἀνευ (χωρίς) σώματος. Κατὰ κράτος ἐκυρίευσεν ὁ Ἀλέξανδρος τὴν πόλιν. Τὰ χρήματα ἀνευ νοῦ εἶνε βλαβερά.
- γ. Τοῦ ναυτίου ἔκαμεν ὅ τι ἤθελεν. Δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.
- δ. Διὰ μαχαίρας ἀπέκτειναν τὸν δεῖνα. Διὰ τοῦ διερμηνέως συνεννοούμεθα. Ἀπέχει ὁ Πειραιεύς τῶν Ἀθηνῶν 10 χιλιόμετρα. Πολὺ μεγάλαιτερος εἶμαι ἐγὼ παρὰ σύ. Ἐπίπολὺ ἐσκεπτόμην. Διήρκεσεν ὁ πελοποννησιακὸς πόλεμος εἴκοσιν ἑπτὰ ἔτη. Τὸ μάθημα πρέπει νὰ μελετῶμεν πεντάκις, ἐξάκις, ὥστε νὰ το μάθωμεν. Πρῶτον ἐσηκώθην, δεύτερον ἐνίφθην, τρίτον περιεπάτησα ὀλίγον, τέταρτον ἐμελέτησα καὶ ἔπειτα ἐξῆλθον. Εἶπατε ὅτι θὰ ἔχωμεν βροχὴν; Ναὶ, οὕτως εἶπον. Οὐδὰμῶς εἶπον αὐτό. Ὀλως δι
1. Τὸ πῶς φανερῶνει τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὅποιον γίνεται τι καὶ λέγεται ἐπιρρηματικὸς διορισμὸς τρόπου. Ἀποκρινόμεθα δὲ δι' αὐτοῦ, ὅταν ἐρωτώμεθα πῶς;
2. Ἐκφέρεται δὲ
 α. διὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων (ἴδε καὶ § 16,2) (α)
 β'. διὰ τῶν προθέσεων μετὰ, μὲ, ἀνευ, χωρίς, κατὰ καὶ τῶν πτώσεων των (β).
 γ'. δι' αἰτιατικῆς ἀπλῆς (γ).
3. Τὸ ὄργανον ἢ τὸ μέσον ἐκφέρεται διὰ τῆς διὰ καὶ γενικῆς (δ).
4. Εἰς τὸν τρόπον ὑπάγεται καὶ τὸ ποσὸν τοῦ τόπου ἢ χρόνου· τίθεται δὲ, ὅταν ἐρωτώμεθα πόσον; Ὡσαύτως εἰς τὸν τρόπον ὑπάγεται ἢ ἐπανάληψις, δηλ. ποσάκις γίνεται τι ἢ τάξις, ἢ κατάφασις, ἢ βεβαίωσις, ἢ ἀπόφασις (ἄρνησις) πράξεώς τινος, καὶ ἢ ἀμφιβολία πράξεώς τινος.
5. Ἐκφέρονται δὲ τὸ μὲν ποσὸν δι' αἰτιατικῆς ἀπλῆς, δι' ἐπιρρημάτων (λίαν, παρὰ πολὺ, μάλιστα, ὀλίγον, ὀλίγιστα), διὰ τῆς προθέσεως ἐπί καὶ αἰτ: (ἐπί πολὺ)· ἢ δὲ ἐπανάληψις δι' ἐπιρρημάτων (ἄπαξ δις τρίς τετράκις κτλ)· ἢ δὲ τάξις δι' ἐπιρρημάτων (πρῶτον δεύτερον τρίτον κτλ)· ἢ καὶ ἐπιτάφασις καὶ βεβαίωσις.

ὄλου δὲν εἶπον αὐτό. Τῷ ὄντι, ἀληθῶς ἐμάντευσα ὅτι θα ἔχωμεν μεταβολάς. Καὶ πῶς ἦλθον τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των. Ἰσως αὖριον ἀπαντήσω τὸν Φιλώταν. Σχεδὸν ὠμολόγησα ὅτι ἔσφαλα.

ρημάτων (ναί, βεβαίως, τῷ ὄντι, ἀληθῶς, ἐξ ἅπαντος)· ἢ ἀπόφασις δι' ἐπιρρημάτων (ὄχι, οὐχί, οὐδαμῶς, ὄλως δι' ὄλου), ἢ ἀμφιβολία δι' ἐπιρρημάτων (καὶ πῶς, ἴσως, τάχα, σχεδόν).

4. Ἐπιρρηματικοὶ διορισμοὶ αἰτίου.

α. Τὸ δένδρον κόπτεται ὑπὸ τοῦ κηπουροῦ (ἔρ. ὑπὸ τίνος κόπτεται τὸ δένδρον; Ἀποκρ. ὑπὸ τοῦ κηπουροῦ). Δῶρα ἐδόθησαν παρὰ τοῦ πατρός μου (παρὰ τίνος ἐδόθησαν δῶρα; Ἀποκρ. παρὰ τοῦ πατρός μου). Χρήματα ἐλήφθησαν παρὰ τῶν ὀφειλετῶν (παρὰ τίνων ἐλήφθησαν χρήματα; ἀποκρ. παρὰ τῶν ὀφειλετῶν).

β. Θαυμάζω σε διὰ τὴν ἀρετὴν (Διὰ τί θαυμάζω σε; ἀπ. Διὰ τὴν ἀρετὴν). Ἐκ τῆς μέθης, διὰ τὴν μέθην, ἀπὸ μέθην ὑβρίζει (ἐκ τίνος ἢ ἀπὸ τί παρακινεῖται καὶ ὑβρίζει; ἀπ. Ἐκ τῆς μέθης, ἀπὸ μέθην, διὰ μέθην, ἐνεκα τῆς μέθης, ἐξ αἰτίας τῆς μέθης).

γ. Ἐξ ὄνουχος τὸν λέοντα. Τὸ πτηνὸν γνωρίζομεν ἐκ τῶν πτερῶν του. (Πόθεν ἢ ἐκ τίνος γνωρίζομεν τὸ πτηνόν; ἀποκρ. ἐκ τῶν πτερῶν του). Ἡ ἄλυσις συνίσταται ἐκ κρίκων.

δ. Διὰ νερὸν ἐπῆγεν ἡ ὑπερήτρια. Πρὸς τὸ θεαθῆναι ἔκαμεν ὅλα ταῦτα.

Τὸ διὰ τί φανερώνει τὴν αἰτίαν πράξεώς τινος· τὸ αἴτιον εἶνε τεσσάρων εἰδῶν.

α. ποιητικὸν, ἐκ τοῦ οὐοίου προέρχεται τι, ὑπὸ τοῦ οὐοίου γίνεται τι. Ἀποκρινόμεθα δὲ δι' αὐτοῦ, ὅταν ἐρωτώμεθα ὑπὸ τίνος ἢ παρὰ τίνος γίνεται τι. Ἐκφέρεται δὲ διὰ τῶν προθέσεων ὑπὸ ἢ παρὰ καὶ γενικῆς (α).

β. προτρεπτικὸν, τὸ οὐοῖον δίδει ἀφορμὴν ἢ προτρέπει τινὰ νὰ πράξῃ τι. Ἀποκρινόμεθα δι' αὐτοῦ, ἐὰν ἐρωτώμεθα διὰ τί πράττει τι ἢ ἀπὸ τί; Ἐκφέρεται δὲ διὰ τῆς διὰ καὶ αἰτιατικῆς, ἢ διὰ τῆς ἐκ ἢ ἀπὸ μετὰ γενικῆς ἢ διὰ τῆς ἀπὸ μετ' αἰτιατικῆς (β), ἢ διὰ τοῦ ἐνεκα ἢ ἐξ αἰτίας καὶ γενικῆς.

γ. γνωστικὸν, ἐκ τοῦ οὐοίου γινώσκομεν τι. Ἀποκρινόμεθα δι' αὐτοῦ, ἐὰν ἐρωτώμεθα ἐκ τίνος γνωρίζομεν τι. Ἐκφέρεται δὲ διὰ τῆς ἐκ καὶ γενικῆς (γ).

δ. τελικὸν, τὸ οὐοῖον φανερώνει τὸν σκοπὸν, πρὸς ἐπι-

Διὰ τὴν πατρίδα ἐργάζομαι.
 Ἐνεκα (χάριν) τῶν γραμμάτων
 ἔρχονται εἰς τὰς Ἀθήνας
 πολλοί. Οἱ ἄνθρωποι μάχονται
 ὑπὲρ (περὶ) πατρίδος. Ἐπι-
 σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος ἐγί-
 νοντο ὄλα. Ἐπ' ὠφελείᾳ
 μανθάνομεν. Τί τα θέλεις αὐ-
 τά; Τί τῶθελα γὼ τὸ λυρί.
 Τί εἶνε μαῦρα τὰ βουναὶ καὶ
 στέκουν βουρκωμένα; Τί το
 ζητᾷς τὸ γένος μου; τὸ ὄνομά
 μου λείπε.

τυχίαν τοῦ ὁποίου πράττει τίς τι.
 Λέγομεν δὲ αὐτὸ, ὅταν ἐρωτώμε-
 θα πρὸς τί; διὰ τί; πρὸς
 τίνα σκοπόν; Ἐκφέρεται δὲ
 διὰ τῶν προθέσεων πρὸς, διὰ
 καὶ αἰτιατικῆς, ἔνεκα, χάρ-
 ριν, ὑπὲρ καὶ περὶ μετὰ γε-
 νικῆς, δι' αἰτιατικῆς, ἀπλῆς, ἂν
 εἶνε ἡ ἐρωτηματικὴ ἄντωνυμία
 τί, ὡς αὐτῶς διὰ τῆς ἐπιμετὰ
 δοτικῆς.

§ 19, Β. Διορισμοὶ τῶν οὐσιαστικῶν καὶ οὐσιαστικῶν ἄντωνυμιῶν.

ἀ. Ἐπιθετικοὶ διορισμοί.

- α. Ὁ καλὸς σπόρος φέρει κα-
 λοὺς καρπούς. Ὁ κακὸς
 σπόρος φέρει κακοὺς καρπούς.
 β. Οἱ παρόντες πολῖται. Ὁ
 γράψας Φειδίας. Ἡ γρά-
 ψασα Κόριννα. Τὸ γρά-
 ψαν παιδίον. Ὁ ἐγγε-
 γραμμένος πολίτης. Ἡ
 ἐγγεγραμμένη πολίτις.
 γ. Οἱ παῖδες. Οἱ μαθηταί. Αἱ
 γυναῖκες.
 δ. Ὁ ἡμέτερος πατήρ εἶνε
 ἀγαθός. Ἡ γυνῶσις αὐτῆ
 κάμνει ἡμᾶς ἰκανούς. Ὁ τοι-
 οῦτος προοδεύει. Τίς ἄν-
 θρωπος δὲν ἔμαθεν ὅτι κτλ.;
 ε. Δώδεκα πόλεις ἤριζον διὰ
 τὴν πατρίδα τοῦ Ὀμήρου. Ἡ
 ἐβδόμη ἡμέρα εἶνε ἡμέρα
 ἀναπαύσεως. Τινὲς παῖδες
 εἶνε ἀμελεῖς. Πάντες οἱ
 ἄνθρωποι ἔχουσι νοῦν.
 ς. Ὁ τοῦ βασιλέως (=βα-
 σιλικός) κῆπος εἶνε ὁ κάλλι-

1. Ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ
 ὀνομάζονται ἐκεῖνοι οἱ διορισμοί,
 διὰ τῶν ὁποίων διορίζομεν ἀκρι-
 βέστερον οὐσιαστικόν, δηλ. ἀπο-
 δίδομεν εἰς τὸ οὐσιαστικόν ιδιό-
 τητά τινα ἢ γνώρισμα χωρὶς νὰ
 συνδέηται διὰ ρήματος.

2. Οἱ ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ ἐκ-
 φέρονται

- ἀ. δι' ἐπιθέτου (α).
 β. διὰ μετοχῶν (β).
 γ. δι' ἄρθρου (γ).
 δ. δι' ἄντωνυμιῶν ἐπιθε-
 τικῶν, δηλ. κτητικῶν, δεικτι-
 κῶν, ἐρωτηματικῶν καὶ ἀορί-
 στων (δ).
 ε. δι' ἀριθμητικῶν (ε).
 ς. διὰ γενικῆς οὐσιαστικοῦ
 ἢ ἄντωνυμίας (ς).
 ζ. δι' οὐσιαστικοῦ, τὸ ὁ-
 ποῖον ἔχει τὴν αὐτὴν πτώσιν
 μὲ τὸ διοριζόμενον καὶ τὸ ὁ-
 ποῖον φανερώνει κατάστασιν,
 ἔργον, πατρίδα, ἔθνος (ζ).

στος. Τὸ πεντάδραχμον εἶνε νόμισμα τῆς Ἑλλάδος (ἑλληνικόν). Τὸ ρόδον εἶνε ἀνθος τοῦ Μαΐου (=μαϊάτικον). Ἡ σοφία εἶνε δῶρον τοῦ θεοῦ (θεῖον). Ὁ πατήρ ἡμῶν. Ἡ γνώμη αὐτοῦ. Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε.

ζ. Ὁ Π. εἶνε ἀνὴρ ἰδιώτης. Ἄνδρες κτίσται. Ἀνθρωποι πολλοίται. Ἀνὴρ διδάσκαλος. Ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Ἀνθρωποι Ρωμαῖοι.

η. Ἡ καθ' ἡμέραν τροφή (= ἡ καθημερινή). Ὁ ἐν καιρῷ (=ὁ ἔγκαιρος) μόχθος ὠφελεῖ. Ἡ πρὸς τὴν πόλιν ὁδὸς εἶνε αὕτη.

θ. Τὴν σήμερον (=σημερινήν) ἡμέραν πρέπει νὰ ἐργάζεται τις πολὺ. Ἡ αὔριον ἡμέρα θά ᾔνε καλή.

Ἄγαθός ἀνθρώπος. Ἄγαθοὶ ἄνθρωποι. Ἄγαθῶν ἀνθρώπων. Ἀγαθοὺς ἀνθρώπους.

α. Ὁ ὑτὸς ὁ ἀνὴρ. Ἐκεῖνος ὁ ἀνθρώπος εἶπεν αὐτό. Ὁ διδάσκαλος ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ἡμῶν.

β. Πολλοὶ Ἀθηναῖοι. Ἀνθρώπος πός τις. Ἀνθρωποὶ τινες. Οὐδεὶς ἀνθρώπος εἶνε ἀθάνατος.

γ. Πάντες οἱ Ἀθηναῖοι. Ὁ κτῶ ἀνδρες εἰς ἦλθον. Εἷς ἀνθρώπος βασιλεύει. Τρεῖς ἀνδρες ἐγένοντο ἄρχοντες.

α. Οἱ σπουδαῖοι γονεῖς = οἱ σπουδαῖοι τῶν γονέων. Αἱ φιλότιμοι φύσεις

ἡ. διὰ πρόθεσων μετὰ τινος οὐσιαστικοῦ, αἱ ὅποια ἔχουσι πρὸ ἑαυτῶν τὸ ἄρθρον (ἡ).
θ'. δι' ἐπιρρημάτων, τὰ ὅποια ἔχουσι πρὸ ἑαυτῶν τὸ ἄρθρον (θ).

3. Τὰ ἐπίθετα, αἱ μετοχαί, τὸ ἄρθρον, αἱ ἐπιθετικαὶ ἀντωνυμίαι, τὰ κλιτὰ ἀριθμητικὰ συμφωνοῦσι μετὰ τὸ διοριζόμενον οὐσιαστικὸν κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν.

4. Αἱ ἀντωνυμίαι, τὰ ἄρθρα, καὶ τὰ ἀριθμητικὰ καθιστῶσι τὰ οὐσιαστικὰ ἢ ὠρισμένα (α) ἢ ἀόριστα (β) ἢ ὀλικὰ (γ) ἢ μερικὰ (γ) ἢ φανερόνους τὴν ἀριθμητικὴν σχέσιν αὐτῶν, δηλ. ποσὸν (ε). Τινὰ ἐπίθετα δηλοῦσι τὸ ἔθνος ἢ τὸν τόπον (Ἀθηναῖκος, Κορινθιακὴ σταφίς) καὶ τὸν χρόνον (ὁ περυσινὸς χρόνος, ὁ καθημερινὸς ἄρτος).

5. Πολλάκις τὸ οὐσιαστικὸν τρέπεται εἰς γενικὴν, πληθυντικὴν μετ' ἄρ-

=αί φιλότιμοι τῶν φύσεων. Οἱ γεγηρακότες ἄνθρωποι=οἱ γεγηρακότες τῶν ἀνθρώπων. Τινές ἄνθρωποι =τινές τῶν ἀνθρώπων. Οὐδείς ἄνθρωπος=οὐδείς τῶν (ἢ ἐκ τῶν) ἰνθρώπων.

β. Οἱ ἄνθρωποι. Πᾶς ἄνθρωπος. Πάντες οἱ ἄνθρωποι· καὶ οὐδέποτε πᾶς ἢ πάντες (ἐκ) τῶν ἀνθρώπων.

Ο γράφων. Ο γράψας. Ο γραφόμενος. Ο γραφείς μαθητής. Ἡ γιγνομένη, γενομένη, γεγεννημένη εὐτυχία.

Ἡ δεξιὰ (χείρ). Ἡ μουσική (τέχνη). Ἡ δίαμετρος (γραμμὴ). Ἡ οἰκουμένη (γῆ), Ἡ πεπρωμένη. Ἡ εἰμαρμένη (μοῖρα).

α. Ἦτόποτε παιδίον τι, τοῦ ὁποίου ἡ μήτηρ ἦτο ἀσθενής. Τὸ παιδίον, ἂν καὶ μικρὸν, περιποιεῖτο τὴν μητέρα του.

β. Ὁ Λυκαβητὸς εἶνε ὄρος μικρὸν. Ὁ παῖς οὗτος δὲν μελετᾷ καλῶς.

γ. Ὁ λύκος εἶνε ζῷον ἀρπακτικόν. Ὁ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου. Ὁ γενναῖος ἀνήρ εἰς τὸ τέλος σκέπτεται περὶ ἑαυτοῦ.

α. Ἡ οἰκία τοῦ πατρὸς ἀρέσκει. Ἡ πρόνοια τοῦ Περικλέους ἦτο μεγάλη.

β. Ἡ νοθεσία τῶν παίδων (νοθετῶ τοὺς παῖδας). Ἡ ἀνακαλύψις τῆς Ἀμερικῆς (ἀνακαλύπτω τὴν Ἀμερικὴν).

γ. Ὁ φόβος τῶν ἐχθρῶν=ὁ φόβος, τὸν ὁποῖον προξενοῦσιν οἱ ἐχθροί. Ἡ νοθεσία τοῦ πα-

θρου, ἢ τις πολλάκις λαμβάνει καὶ τὴν ἐκ πρόθεσιν, ὁ δὲ ἐπιθετικὸς διορισμὸς μένει, ὅπως ἦτο. (α) Τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου ὅμως καὶ τοῦ πᾶς διοριζόμενον οὐσιαστικὸν δὲν τρέπεται εἰς γενικὴν (β).

6. Οἱ διὰ τῶν μετοχῶν ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ δηλοῦσι καὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἡ ιδιότης ὑπάρχει εἰς τὸ οὐσιαστικόν, καὶ τὴν ἐνεργητικὴν ἢ παθητικὴν σημασίαν.

7. Ἐπιθετὰ τινα ἢ μετοχαὶ διὰ τὴν μεγάλην χρῆσιν κατήντησαν οὐσιαστικά.

8. Ὁ δι' ἄρθρου διορισμὸς δεικνύει ὅτι τὸ διοριζόμενον εἶνε γνωστὸν εἰς τὸν ἀκροατὴν ἢ ἀναγνώστην (α) ἢ ὠρισμένον, δῆλ. ἀτομικὸν (β), ἢ καθολικὸν, δῆλ. ἀδὴ περιλαμβάνον πάντα τὰ ὅμοια (γ).

9. Τὸ ἄρθρον τίθεται μετὰ γενικῆς ὀνόματος πόλεως ἐπαρχίας ἢ νομοῦ καὶ ἐννοεῖται τὸ ἀρχιερεὺς, δεσπότης, ἐπίσκοπος· ὁ Ἀττικῆς, ὁ Σμύρνης ὁ Ἐρέσου.

10. Ὁ διὰ γενικῆς οὐσιαστικοῦ ἢ ἀντωνυμίας ἐπιθετικὸς διορισμὸς ἐκφράζει·

α. τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει τι (γενικὴ κτητικὴ).

β. τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δέχεται τὴν ἐνεργειαν (γενικὴ ἐξ ἀντικειμένου).

γ. τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, τὸ ὁ-

- τρός (ὁ πκτήρ νουθετεῖ).
- δ. Ἄνθρωπος καλῶν αἰσθημάτων. Ἄνθρωπος ἀξίας. Πάσις δέκα ἐτών. Μισθὸς ὀλίγων ἡμερῶν. Τριῶν ἡμερῶν περπατισιὰ νὰ πάρωμε μιὰ νύκτα, νὰ πᾶμε νὰ πατήσωμε τῆς Νικολοῦς τὰ σπίτια.
- ε. Οἰκία εἴκοσι χιλιάδων δραχμῶν.
- ς' Οἱ πλείστοι τῶν Ἑλλήνων. πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τῶν καλλίστων ἰατρῶν.

ποῖον ἐνεργεῖ (γενικὴ ἐξ ὑποκειμένου).

δ'. τὴν ιδιότητα πράγματός τινος.

ε. τιμὴν (γενικὴ τῆς τιμῆς).

ς' τὸ ὄλον, τοῦ ὁποῖου μέρος τι περιορίζεται (γενικὴ μεριστική).

β'. Κατὰ παράταξιν διορισμοί.

Ἡ πόλις Ἀθῆναι. Κῦρος ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν. Ἐγὼ ὁ διδάσκαλός σου ἀπαιτῶ νὰ κάμῃς τοῦτο. Ὁ κόλαξ, δεινὸν θηρίον, πρέπει ν' ἀποπέμπηται = ὁ κόλαξ, ὅστις εἶνε δεινὸν θηρίον. Ἡμεῖς οἱ στρατηγοὶ εὐηρεστήθημεν.

γ'. Ὁ κατ' ἐπεξήγησιν διορισμός.

Ὁ θάνατος εἶνε διάλυσις δύο πραγμάτων (γενικὴ ἔννοια), δὴ λαδὴ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. Ἐκεῖνος, ὁ βασιλεὺς, διέλυσε τὴν βουλήν. Ἐπιθυμῶ νὰ ἐργάζησθε, δὴ λαδὴ (ἐννοῶ μὲ τοῦτο) νὰ γράφητε τὰς ἐξηγήσεις σας, νὰ ἀναγινώσκητε μεγαλοφώνως, νὰ ἐννοῆτε καλῶς τί ἀναγινώσκετε. Εἴμεθα πολλοὶ εἰς τὸν περιπατον, δὴ λαδὴ τρεῖς, ἐγώ, ὁ Κτησικλῆς, ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Περικλῆς.

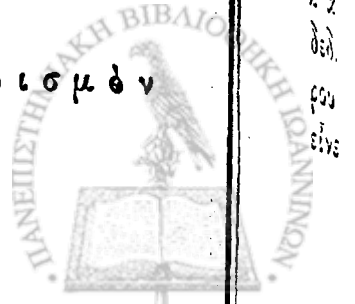
δ'. Ὁ κατ' ἐπιμερισμὸν διορισμός.

Ἐκ τῶν νέων οἱ μὲν προο-

Ὁ κατὰ πρόταξιν διορισμός εἶνε οὐσιαστικόν τι, τὸ ὁποῖον σαφηνίζει ἀντωνυμίας τινὰς ἢ οὐσιαστικόν τίθεται δὲ παραλλήλως καὶ συμφωνεῖ μὲ αὐτὸ μόνον κατὰ πτωσιν.

Ὁ κατ' ἐπεξήγησιν διορισμός διασαφηνίζει γενικὴν ἔννοιαν, ἢ τις παρίσταται δι' οὐσιαστικοῦ, ἀντωνυμίας, ἐπιθέτου ἢ ἀριθμητικοῦ. Ἐχει δὲ ὁ κατ' ἐπεξήγησιν διορισμός μεθ' ἑαυτοῦ τὸ δὴ λαδὴ ἢ τὸ λέγω ἢ τὸ ἐννοῶ ἢ τίθενται ἄνευ αὐτῶν.

Ὁ κατ' ἐπιμερισμὸν

δεύουσιν, οἱ δὲ μένουσιν, ὅπως ἦσαν. Αἱ λῦπαι, ἀλλὰ μὲν εἶνε καλαί, ἀλλὰ δὲ κακαί. Οἱ ἄνθρωποι εἶνε λωλοί, ποῖος (ποιός) ὀλίγον, ποῖος πολύ. Ἐκ τῶν μαθητῶν τινὲς μὲν προσέχουσι, τινὲς δὲ ἀπροσεκτοῦσι.

διορισμὸς διαχωρίζει τὰ μέρη τοῦ ὅλου ἢ προσθέτει τι εἰς τὸ ὅλον. Γίνεται δὲ ὁ ἐπιμερισμὸς διὰ τῶν ὁ μὲν ὁ δέ, οἱ μὲν οἱ δέ, τινὲς μὲν τινὲς δέ, ἀλλο μὲν ἀλλο δέ, ἀλλοι μὲν ἀλλοι δέ, ποῖος μὲν ποῖος δέ, ποῖος ποῖος.

§ 20. γ. Περὶ τῆς συνηρημένης ἢ πολλαπλῆς προτάσεως.

- α. Ὁ χάλυψ καὶ ὁ σίδηρος εἶνε μέταλλα=ὁ χάλυψ εἶνε μέταλλον· ὁ σίδηρος εἶνε μέταλλον. Ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων ἦσαν σοφοί=ὁ Σ. ἦτο σοφός, ὁ Πλ. ἦτο σοφός.
- β. Οἱ πρόγονοι ἦσαν σοφοὶ καὶ γενναῖοι=οἱ πρ. ἦσαν σοφοί, οἱ πρ. ἦσαν γενναῖοι
- γ. Εὐεργετῶν ἄνθρώπους καρποῦμαι ἀσφάλειαν καὶ εὐκλειαν=καρποῦμαι ἀσφάλειαν, καρπ. εὐκλειαν.
- δ. Ὁ χρυσὸς εὐρίσκεται καὶ εἰς ὄρη καὶ εἰς ποταμούς=ὁ χρ. εὐρ. εἰς ὄρη, ὁ χρ. εὐρ. εἰς ποταμούς.
- ε. Ταῦτα ἔλεγεν ἡ μιὰ καὶ ἀναιδῆς κεφαλὴ=ταῦτα ἔλ. ἡ μιὰ κεφαλὴ, ταῦτα ἔλ. ἡ ἀναιδῆς κεφ. Ὁ δυνατῶτατος καὶ ἀγριώτατος ἵππος ἐξημεροῦται=ὁ δυνατώτατος ἵπ. ἐξημεροῦται, ὁ ἀγριώτατος ἵπ. ἐξημεροῦται. Ἡ ὠφέλεια τοῦ σιδήρου καὶ χάλυβος εἶνε ἀποδεδειγμένη=ἡ ὠφ. τοῦ σιδήρου εἶνε ἀποδ., ἡ ὠφ. τοῦ χαλ. εἶνε ἀποδεδειγμένη.

1. Ἡ πρότασις, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται ἐν ῥῆμα καὶ περισσώτερα τοῦ ἐνὸς ὑποκείμενα (α) ἢ κατηγορούμενα (β) ἢ περισσώτεροι διορισμοὶ (συμπληρωματικοὶ (γ), ἐπιρρηματικοὶ (δ), ἐπιθετικοὶ) (ε), ὀνομάζεται πολλαπλῆ ἢ συνηρημένη.

2. Γίνεται δὲ ἡ συνηρημένη πρότασις ἐκ τουσούτων ἀπλῶν προτάσεων, ὅσα εἶνε τὰ ὑποκείμενα ἢ τὰ κατηγορούμενα ἢ οἱ διορισμοί.

3. Τὰ περισσώτερα ὑποκείμενα ἢ κατηγορούμενα ἢ διορισμοὶ λέγονται ὁμοιοὶ ὄροι (χάλυψ σίδηρος, Σωκράτης Πλάτων). Ὁ δὲ ἀποδιδόμενος εἰς ἓνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν λέγεται κοινὸς ὄρος (μέταλλα, σοφός).

α. Ὁ χάλυψ καὶ ὁ σίδηρος ὤρε-
λοῦσιν. Οἱ βόες, τὰ πρόβατα
καὶ αἱ αἴγες ὀνομάζονται τετράποδα.

β. Ἐστρατήγει καὶ ὁ Λακεδαιμό-
νιος καὶ ὁ Διότιμος καὶ ὁ Πρωτέας
= ἔστρατήγει ὁ Λάκ, ἔστρατήγει ὁ
Διοτ., ἔστρατήγει ὁ Πρ.

α. Ἐγὼ καὶ σὺ γράφομεν. Ἐγὼ καὶ
ἐκείνος γράφομεν. Ἐγὼ καὶ σὺ καὶ
ἐκείνος γράφομεν.

β. Σὺ καὶ ἐκείνος γράφετε. Ὑμεῖς
καὶ ἐκείνος γράφετε. Σὺ καὶ ὁ Αἰσχί-
νης γράφετε.

Ὁ Πελοπίδας καὶ ὁ Ἐπαμεινώνδας
ἦσαν ἀνδρείοτατοι. Ἡ μήτηρ
καὶ ἡ θυγάτηρ ἦσαν καλαί.

Ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ εἶνε ἀγαθοί.
Ἡ γυνὴ καὶ τὸ τέκνον εἶνε ἀγαθαί.
Αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία ἦσαν ἀγα-
θαί.

Καὶ λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα
καὶ κέραμος, ὅταν ἦνε ἀτάκτως ἐρ-
ριμμένα, οὐδ' ὅλως εἶνε χρήσιμα.

9. Οἱ ὅμοιοι ὄροι παρατάσσονται ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον καὶ εἶνε
ἰσοδύναμοι. Ὄνομαζονται δὲ ὄροι παρατακτικοὶ καὶ συν-
δέονται διὰ τῶν παρατακτικῶν συνδέσμων. Εἶνε δὲ οἱ παρατακτικοί.
Καὶ λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος
οὐδ' ὅλως εἶνε χρήσιμα. Οὕτ'
ἐγὼ οὕτε σὺ βλαπτόμεθα, ἂν
μελετῶμεν. Δὲν εἶνε οἱ πλού-
σιοι εὐδαίμονες, ἀλλ' οἱ ἀγα-
θοί. Οὐχὶ μόνον σοφὸς ἦτο,
ἀλλὰ καὶ ἀγαθός.

Οἱ ἵπποι, οἱ χοῖροι, οἱ κύνες, βόες
εἶνε ζῶα τετράποδα.

α. Τὸ μὲν ὠφέλιμον εἶνε καλόν,
τὸ δὲ βλαβερὸν εἶνε αἰσχρόν.

β. Τοῦτο εἶνε ἢ χρυσὸς ἢ ἄργυρος.
Εἶτε ἐκεῖνος, εἶτε ἄλλος.

4. Ἄν τὰ ὑποκείμενα εἶνε πολλὰ,
τὸ ρῆμα τίθεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθ-
μὸν (α) ἀλλὰ καὶ εἰς ἐνικὸν τίθεται ὅταν
ἀποδίδεται εἰς ἓν μόνον ὑποκείμενον
καὶ παραλαμβάνεται καὶ διὰ τὰ ἄλλα
ὑποκείμενα (β).

5. Ἄν τὰ ὑποκείμενα εἶνε διάφορα
πρόσωπα, τότε ἐπικρατεῖ τὸ πρῶτον
πρόσωπον τοῦ δευτέρου (α) καὶ τὸ δεύ-
τερον τοῦ τρίτου (β).

6. Ἄν τὰ ὑποκείμενα ἔχωσι τὸ αὐτὸ
γένος, τότε τὸ κατηγορούμενον (ἐπιθε-
τον ἢ μετοχή) συμφωνεῖ κατὰ γένος με-
τὰ ὑποκείμενα καὶ τίθεται εἰς πληθυν-
τικὸν ἀριθμὸν.

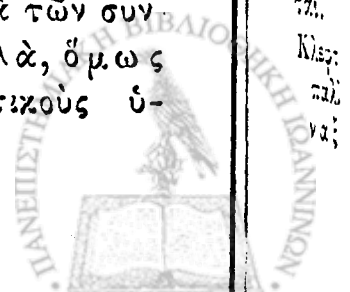
7. Ἄν τὰ ὑποκείμενα εἶνε διαφόρου
γένους, ἀλλ' ἔμψυχα, τότε τὸ κα-
τηγορούμενον τίθεται κατὰ τὸ ἐπικρα-
τέστερον γένος εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν.
Εἶνε δὲ τὸ μὲν ἀρσενικὸν ἐπικρατέστε-
ρον τοῦ θηλυκοῦ καὶ οὐδέτερου, τὸ δὲ
θηλυκὸν τοῦ οὐδέτερου.

8. Ἄν τὰ ὑποκείμενα εἶνε διαφόρου
γένους ἀλλ' ἄψυχα, τότε τὸ κατηγο-
ρούμενον τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος
εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν.

α. συμπλεκτικοί, ἂν συν-
δέονται πρὸς ἀλλήλους διὰ τῶν
συνδέσμων καὶ, οὕτε οὕτε,
μήτε μήτε, οὐδέ οὐδέ,
οὐχὶ μόνον ἀλλὰ καὶ,
δὲν, ἀλλὰ.

Σημ. Πολλάκις οἱ ὅμοιοι ὄροι παρα-
τάσσονται ἄνευ συνδέσμων (σχήμα
ἀσύνδετον).

β. ἀντιθετικοί, ἂν συνδέον-
ται πρὸς ἀλλήλους διὰ τῶν συν-
δέσμων, μὲν δὲ, ἀλλὰ, ὅμως
(α). Εἰς τοὺς ἀντιθετικούς ὑ-

Τοῦ πτωχοῦ τὸ εὔρημα ἢ καρ-
φι ἢ πέταλον.

γ. Ὁ Σωκράτης ἦτο ἀγαθός· θαυ-
μαστός ἄρα. Ὁ Σωκρ. ἦτο
θαυμαστός, διότι ἀγαθός.

πάγονται καὶ οἱ διαζευκτικοὶ
ἢ ἢ, εἴτε εἴτε (β).

γ. αἰτιολογικοὶ, ἂν εἰς ὁ-
μοίους ὅρος ἐκφράζει αἰτίαν ἢ
συνέπειαν· παρατάσσονται
δὲ διὰ τῶν διότι, ἄρα, λοι-
πὸν, ἐπομένως (γ).

§ 21. Β'. Σύνθετος πρότασις.

«Ἐγὼ διδάσκω» καὶ «ὕμεις
μανθάνετε». Οὔτε ἐγὼ χορεύω οὔτε
ὕμεις χορεύετε. Τ' Ἀνδρικού ἢ μάν-
να θλίβεται, τ' Ἀνδρικού ἢ μάννα
κλαίει.

Δύο ἢ πλείοτεραι ἀπλαῖ προ-
τάσεις, συνδεόμεναι πρὸς ἀλλή-
λας, ὀνομάζονται σὺνθετος
πρότασις.

α. σύνθετοι ἢ κύριαι προτάσεις.

Τῶρημο τὰηδόνι τὸ μοναχό,
περπατεῖς τοὺς κάμπους
μὲ τὸν ἀετὸ, περπατεῖ καὶ
λέγει καὶ κελαδεῖ. Ἡ
χορεύσατε καλὰ ἢ ἀφεί-
τε τὸ(ν) χορό(ν).

1. Αἱ σύνθετοι προτάσεις ὀνο-
μάζονται σὺνθετοί, ἂν ἐ-
κάστη αὐτῶν ἔχει ἴδιον ρῆμα καὶ
φανερώνει τέλειον νόημα. Αἱ τοι-
αῦται προτάσεις λέγονται κύ-
ριαί.

α. Τὸ πτηνὸν πετᾷ καὶ ὁ ἰχθύς
κολυμβᾷ. Ἡ ἀστραπή πηδᾷ
καὶ ὁ κεραυνὸς κροτεῖ. Τῶρημο
τὰηδόνι ... περπατεῖ καὶ
λέγει καὶ κελαδεῖ.

2. Αἱ σύνθετοι προτάσεις συν-
δέονται, ὡς οἱ ὅμοιοι ἦροι, διὰ
τῶν παρατακτικῶν συνδέσμων (ἴδε
γραμμα. νέας γλώσσης § 34, 1)
καὶ εἶνε.

α. συμπλεκτικαί, ἂν κατὰ
παράταξιν συνδέονται διὰ τῶν
συμπλεκτικῶν συνδέσμων.

β. Ἐγὼ μὲν διδάσκω, ὕ-
μεις δὲ μανθάνετε. Ὁ θεὸς
ἀργεῖ ἀλλὰ δὲ νλησμονεῖ. Ἡ
χορεύσατε καλὰ ἢ ἀ-
φείτε τὸν χορόν. Ἡ γῆ φαί-
νεται ὅτι ἴσταται, ἀλλὰ κι-
νεῖται.

β. ἀντιθετικαί, ἂν αἰ-
ρεται ἢ μίξ καὶ ἀντ' αὐτῆς τί-
θεται ἢ ἑτέρα ἢ ἂν ἢ μία περι-
ορίζεται ὑπὸ τῆς ἄλλης.

γ. Ὁ καλὸς μαθητὴς ἐπιμελεῖται
δι' ὃ (ἐπομένως) καὶ ἐπαινεῖ-
ται.

γ. αἰτιολογικαί, ἂν ἢ μία αἰτιο-
λογεῖ τὴν ἄλλην ἢ εἶνε συνέ-
πεια αὐτῆς.

Κλεφτόπουλα ἐμάζωνε παιδιὰ καὶ
παλληκάρια τὰμάζωξε, τὰσύν-
ναξε, τὰκαμε τρεῖς χιλιάδες.

3. Ὅτε ὁ λόγος εἶνε ζωηρὸς, δὲν
συνδέονται αἱ προτάσεις (σχ. ἀσύν-
θετο ν πρβ. § 20).

Β'. Συνημμέναι πρότασις.

Ἐπειδὴ ἦλθε τὸ ἔαρ, τὰ δένδρα θάλλουσι. Τὸ ἔαρ ἦλθεν, ὡς τε τὰ δένδρα θάλλουσι. Ἐμελέτησα, ἕως οὐ ἐκουράσθην. Δὲν σηκώνομαι ἐκ τῆς τραπέζης, ἂν δὲν μάθω καλῶς τὰ μαθήματα μου.

Ἐπειδὴ ἦλθε τὸ ἔαρ (δευτ.), τὰ δένδρα θάλλουσι (κυρία). Ἐμελέτησα (κυρία), ἕως οὐ ἐκουράσθην (δευτ.). Ὁ ἄνθρωπος ἀγνοεῖ (κυρ.), ποῦ πότε ἢ πῶς θὰ ἀποθάνῃ (δευτ.).

Πάντα κίνδυνον θὰ τρέχῃ (κυρ.), πάντα θὰ παθαίνῃ τι (κυρ.), ὅποιος, παίζων, δὲν προσέχει (δευτ.), τὶ βαστᾷ καὶ ποῦ πατεῖ (δευτ.).

α. Ὅτι ἄνθρωπος δὲν ζῆ αἰωνίως (δευτ. ὑποκειμενική), εἶνε βέβαιον. Ἐλέχθη, ὅτι ἔγεινε μεταβολὴ ὑπουργικὴ (δευτ. ὑποκειμενική).

β. Πάντες βεβαιούσιν (κυρ.), ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε θνητὸς (δευτ. συμπληρ.). Εἶπον, ὅτι εἰς τὴν ἀγορὰν πωλοῦνται τὰ πράγματα εὐθηνᾶ (δευτ. συμπληρωματικὴ ἢ ἀντικειμενική).

Ἐργάζεται ἐκεῖ, ὅπου ἔχει θέσιν (ἐπιρ.). Ὅτε ὁ βασιλεὺς ἦλθεν (ἐπιρρ.), ἐπανεστήσαν πάντες. Παρακαλῶ τὸν θεὸν καθ' ἐκάστην, διὰ νὰ μ' ἔχη ὑγιᾶ (ἐπιρ.).

Ὁ σκύλος, ὁ ὁποῖος γαυγίζει (ἐπιθετ.), δὲν δαγκάνει. Τὸ ρόδον, τὸ ὁποῖον ἀνθεῖ ἐν τῷ κήπῳ (ἐπιθετ.), εἶνε κάλ-

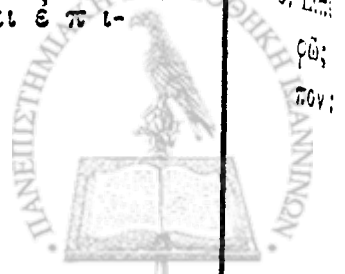
1. Αἱ σύνθετοι προτάσεις λέγονται **συνημμέναι**, ἂν ἡ ἑτέρα ἐξ αὐτῶν δὲν φανερώνει καθ' ἑαυτὴν τέλειον νόημα, ἀλλὰ διορίζει ἢ συμπληροῖ τὴν ἑτέραν ἢ ὅρον τινὰ αὐτῆς.

2. Ἐκ τῶν συνημμένων προτάσεων ἐκείνη μὲν, ἡ ὁποία ἐκφράζει τέλειον νόημα, λέγεται **αὐτοτελής ἢ κυρία**, ἐκείνη δέ, ἡ ὁποία καθ' ἑαυτὴν δὲν ἀποτελεῖ τέλειον νόημα, ἀλλὰ διορίζει ἢ συμπληροῖ τὴν κυρίαν ἢ ὅρον τινὰ αὐτῆς, ὀνομάζεται **ὑποταγὴς ἢ δευτερεύουσα**.

3. Αἱ δευτερεύουσαι προτάσεις, ἂν κατέχουσι τὴν θέσιν ὑποκειμένου λέγονται **ὑποκειμενικαί (α)**· ἂν κατέχουσι τὴν θέσιν συμπληρώματος ἢ ἀντικειμένου λέγονται **συμπληρωματικαί ἢ ἀντικειμενικαί (β)**. Καὶ αἱ ὑποκειμενικαὶ καὶ αἱ συμπληρωματικαὶ λέγονται ὁμοῦ **οὐσιαστικαί**, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ οὐσιαστικὰ τίθενται ὡς ὑποκείμενα καὶ ἀντικείμενα ἢ συμπληρώματα.

4. Αἱ δευτερεύουσαι προτάσεις, ἂν κατέχουσι τὴν θέσιν ἐπιρρηματικοῦ διορισμοῦ, λέγονται **ἐπιρρηματικαί**.

5. Αἱ δευτερεύουσαι προτάσεις, ἂν κατέχουσι τὴν θέσιν ἐπιθετικοῦ διορισμοῦ, ὀνομάζονται **ἐπιθετικαί**.

λιστον. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπιθυμῶ (ἐπιθ.), εἶνε εὐχολον νὰ ἔχω.

6. Ἡ συνάφεια τῆς δευτερευούσης μὲ τὴν κυρίαν γίνεται διὰ τῶν συνδέσμων, οἱ ὅποιοι εἰσάγουσι τὴν δευτερεύουσαν καὶ οἱ ὅποιοι ὀνομάζονται ὑποτακτικοί (ἴδε γραμμ. νέας γλώσσης § 34, 2).

Θάσας εἶπω ἀνδρεία τί εἶνε=τί εἶνε ἀνδρεία. Σὲ ἤξεύρω, ὁποῖος εἶσαι=ἤξεύρω ὁποῖος εἶσαι σὺ. Φοβοῦμαι τὸν καθηγητὴν μὴ πως δέν με προβιάσῃ=φοβοῦμαι μὴ πως ὁ καθηγητὴς δέν με προβιάσῃ.

7. Πολλάκις οὐσιαστικὸν τι, εὐρισκόμενον ἐντὸς τῆς δευτερευούσης, παραλαμβάνεται ἐντὸς τῆς κυρίας κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν ἢ κατ' ἄλλην πτῶσιν (πρόληψις).

§. 22. α. Οὐσιαστικαὶ προτάσεις.

α. Ἀνηγγέλη, ὅτι ἐλευθεροῦται ἡ Θεσσαλία=ἡ ἐλευθέρωσις τῆς Θεσσαλίας. Ὅτι συμβῆ, εἶνε διὰ λογαριασμὸν σου. Ὅστις πιστεύει αὐτὰ εἶνε μωρὸς

β. Ἀπήγγειλεν ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἐλευθεροῦται ἡ Θεσσαλία=τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς Θεσσαλίας.

γ. Ἀπολαύω ὅσων παρέχει εἰς ἐμὲ ἡ φύσις (δευτ.=γενικῆ). Ἐπιθυμῶ νὰ γείνω μαθητῆς καλός.

δ. Δίδω δῶρον ἐκείνω, ὅστις εἶνε ἐπαινετὸς (δευτερ.=μέδοτ.). Ἐπίσθη τοῦ τω (εἰς τοῦτο), ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε θνητὸς (δευτ.=δοτ.).

ε. Θέλω ἵνα βέβαια ἦ. Παρακαλεῖν ἵνα σώζονται.

α. Εἶπεν ὁ Χριστός: ἐγὼ εἶμαι τὸ φῶς τοῦ κόσμου (ὀρθός). Ὁ Δημοσθένης εἶπεν: ἀπέθανεν ὁ Φωκίων (ὀρθός). Εἶχον μόνον παῖδα (ὀρθός).

β. Εἶπεν ὁ Χριστός ὅτι εἶνε τὸ φῶς τοῦ κόσμου (πλάγιος). Εἶπον: ὅτι ἀπέθανεν ὁ Φ. (πλαγ.)

1. Αἱ οὐσιαστικαὶ προτάσεις εἶνε α. ὑποκειμένον (α).

β. ἀντικείμενον ἢ συμπλήρωμα κατὰ πτῶσιν αἰτιατικὴν (β), γενικὴν (γ) ἢ δοτικὴν (δ). Εἰσάγονται δὲ διὰ τῶν ὑποτακτικῶν συνδέσμων ὅτι, ὅστις, ἤτις, ὅτι, ὁ ὁποῖος, ἡ ὁποία, τὸ ὁποῖον, ἐὰν, ἄν, πῶς, ποῖος, ὁποῖος, ὁπόσο, πόθεν, ὁπόθεν, ποῦ, ὅπου, μὴ, μὴπως, νὰ εἰς δὲ τὸ εὐαγγέλιον εἰσάγεται οὐσιαστικὴ πρότασις καὶ διὰ τοῦ ἴνα (ε).

2. Αἱ οὐσιαστικαὶ προτάσεις περιέχουσι λόγον ἢ γνῶμην προσώπου τινός. Ἡ εἰσαγωγὴ λόγου τινός ἢ γνῶμης γίνεται ἢ κατὰ λέξιν ἢ διηγηματικῶς. Ὁ λόγος οὗτος, ἂν εἰσάγεται κατὰ λέ-

Εἶπον, ὅτι εἶχον μόνον παλ-
δα (πλαγ.).

Ὁ Χριστὸς εἶπεν, ὅτι ἐγὼ εἶμαι τὸ
φῶς τοῦ κόσμου. Ὁ Πρόξενος εἶπεν,
ὅτι ἐγὼ εἶμαι αὐτὸς, τὸν ὁποῖον ζητεῖς.
α. Ἡρώτων τίνες ἦσαν, τί
πρέπει νὰ κάμωσιν. Εἶδες, πό-
σοι ἦλθον. Ζητῶ τίνες ἦσαν.
Μὲ ἐρωτᾷ, πῶς νὰ με θάψῃ.
Παρατηρῶ, ποῦ πορεύονται. Σκέ-
πτομαι τί νὰ κάμῶ, πῶς θὰ
τελειώσω τὰς ὑποθέσεις μου. Φρον-
τίζω πῶς νὰ φανῶ ὠφέλιμος.
Ἡρώτων, ἂν ἦλθεν ὁ βασιλεύς.
Παρετῆρει, ἔχον ἔρχονται καλὰ τὰ
φορέματα. Ἄν ἡ ὄρνις ὑπῆρξε
πρότερον ἢ τὸ φόν, ἀγνοῶ.

β. Φοβοῦμαι μὴ πῶς ἀποτύχω
εἰς τὰς ἐξετάσεις. Φοβοῦμαι μὴ
πῶς ἀποθάνῃ ὁ πατήρ μου—δὲν
ἐπιθυμῶ ν' ἀποτύχω εἰς τὰς ἐξε-
τάσεις. Δὲν ἐπιθυμῶ ν' ἀποθάνῃ
ὁ πατήρ μου.

γ. Φοβοῦμαι μὴ πῶς δὲν προ-
βιβάσθῃ—ἐπιθυμῶ νὰ προβιβα-
σθῶ.

Ἐπιθυμῶ νὰ φάγω. Ἐλπίζω
νὰ εὕρω καλὸν διδάσκαλον.
Φοβοῦμαι νὰ ὀμιλήσω μετὰ
παρρησίας.

§ 23. β'. ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις.

Αἱ ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις φανερώνουσιν, ὅτι καὶ οἱ ἐπιρρηματι-
κοὶ διορισμοί, δηλ. τόπον, χρόνον, τρόπον, αἰτίαν,
τέλος (σκοπὸν) ἀποτέλεσμα, ὑπόθεσιν, ἔνδοσιν.

ξιν ἄνευ ἐξαρτήσεως, καλεῖται
ὁρθός (α), ἂν δὲ εἰσάγεται
διηγηματικῶς, ἐξαρτώ-
μενος ἐκ τινος λεκτικοῦ ἢ δυξα-
στικοῦ ρήματος, καλεῖται πλά-
γιος (β).

3. Πολλάκις ὁ πλάγιος λόγος, ἐν ᾧ
ἐκφέρεται κατὰ λέξιν, εἰσάγεται καὶ
διὰ τοῦ συνδέσμου ὅτι.

4. Οὐσιαστικαὶ προτάσεις εἶνε
καὶ αἱ ἐρωτηματικαὶ, αἱ ὁποῖαι
συμπληροῦσι τὰ ρήματα ἐρω-
τᾶν, ζητεῖν, παρατηρεῖν,
σκέπτεσθαι, πρὸς πα-
θεῖν, πρὸς εἶναι, φρον-
τίζειν. Εἰσάγονται δὲ διὰ
τῶν ἐρωτηματικῶν λέξεων ποῖος,
ὁποῖος, ὁπόσος, πόσος,
ὁπόθεν, ὅθεν, ποῦ ὅπου
πῶς καὶ διὰ τῶν ἔάν, ἂν (α).

5. Ὡσαύτως οὐσιαστικαὶ προ-
τάσεις εἰσάγονται διὰ τοῦ μὴ ἢ
μὴ πῶς ὡς ἀντικείμενα τῶν φό-
βου δηλωτικῶν ρημάτων, (β), ἔχον
εἶνε φόβος περὶ τῆς πραγματο-
ποιήσεώς τινος· διὰ δὲ τῶν μὴ δέν,
μὴ πῶς δέν εἰσάγονται, ἂν εἶνε
φόβος περὶ τῆς μὴ πραγματοποιο-
σεώς τινος· δηλ. φοβῆται τις μὴ
δέν γείνητι, τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ
νὰ γείνη (γ).

6. Οὐσιαστικὴ πρότασις εἰσά-
γεται διὰ τοῦ νὰ καὶ ὑπότα-
κτικῆς.

μ
κ
μ
σ
κ
δ
φ
ε
λ
ν
μ
ν
γ
α
μ
δ
λ
Σ
γ
σ
ε
δ

1. Ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις τύπου.

α. " Ο π ο υ κ α ἰ ἄ ν ἦ σ α ἰ ,
πρέπει νὰ ζῆς τιμίως. " Ο π ο υ
πολλοὶ πετεινοὶ, ἀργεῖ νὰ ἐξη-
μερώσῃ. Τὸ μέρος, ἀφ' ὅπου ὁ
ἥλιος ἀνατέλλει, λέγεται ἀνα-
τολή. Τὸ μέρος, ὅ π ο υ δύνει,
λέγεται δύσις.

Αἱ ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις τό-
που φανερώουσι τὸ ν τ ὅ π ο υ ,
ὅπου γίνεται ἢ ἐγένετο ἢ θὰ γείνη-
τι. Εἰσάγονται δὲ διὰ τῶν ὅ π ο υ ,
ἐ ν θ α , ὀ π ὅ θ ε ν , ὀ θ ε ν , ἀ φ'
ὅ π ο υ . Ἀποκρινόμεθα δὲ δι' αὐ-
τῶν, ἐὰν ἐρωτώμεθα ποῦ, πόθ ε ν .

2. Ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις χρόνου.

"Οτε εὐτυχεῖς μάλιστα, νὰ μὴ
μεγαλοφρονῆς. "Εως ὅ τ ο υ εἶνε
καιρός, φροντίσατε. Ταῦτα ἔκα-
νον, ἕως ὅ τ ο υ ἐ γέ ν ε τ ο
σ κ ὀ τ ο ς . "Ο τ ε ὀ ὀ κ ν η ρ ὸ ς
κ ο ἰ μ ἄ τ α ἰ , ὁ ἐπιμελής καὶ
ἄοκνος ἐργάζεται. Ὁ Κράτιππος,
ἀφ' οὗ ἔκαμε τὴν πρωινήν προσ-
ευχὴν, ὑπῆγεν εἰς τὸ σχολεῖον.
Νὰ σκέπτησαι, π ρ ἰ ν (πρὸ τοῦ
νὰ) ὀ μ ἰ λ ἦ σ η ς . Τῶν φρονι-
μων τὰ παιδιὰ, π ρ ἰ ν π ε ἰ -
ν ἄ σ ο υ ν , μαγειρεύουν. Ὁ τρυ-
γητὸς ἀρχίζει, ὅταν (ἄμα, καθὼς)
αἰ σταφυλαὶ ὠριμάσωσιν. Ἐκτι-
μῶμεν τὴν υγείαν, ὅτε εἴμεθα ἄ-
σθενεῖς. Κ α θ ὼ ς ἐγεινεν ἡμέρα,
ἀνεχωρήσαμεν.

Σημ. Εἰς τὴν παλαιὰν διὰ τὴν σύγ-
χρονον ἐνέργειαν εἶνε καὶ τὰ ἡνίκα
ὀπηνίκα, ὡς, ἔστε· διὰ δὲ τὴν προτέ-
εἶνε τὰ ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ἐξ ὅτου· διὰ
δὲ πὴν ὑστέραν τὰ ἐς ὅ, ἔστε.

"Α μ ἄ (ὡ ς κ α θ ὼ ς , δ τ ι , μ ὄ τ ι)

1. Αἱ ἐπιρ. πρ. χρόνου φανε-
ρώνουσι τὸ ν χ ρ ὀ ν ο ν , κατὰ
τὸν ὁποῖον γίνεται τι ἢ πόσον
χρόνον διαρκεῖ πράξις τις. Εἰσά-
γονται δὲ διὰ τῶν ὑποτακτικῶν
συνδέσμων, ὅ τ ε , ὀ π ὅ τ ε , ὅ τ α ν ,
ὀ π ὅ τ α ν , ἀ φ ' ο ὗ , ἕως, ἐν ᾧ, ἐν ὅτῳ,
ἐφ' ὅσον, μέχρις οὗ, μέχρις ὅτου,
ὀ σ ἄ κ ἰ ς , ἄ μ α , κ α θ ὼ ς , π ρ ἰ ν ,
π ρ ὀ τ ο ὗ . Ἀποκρινόμεθα δὲ δι'
αὐτῶν, ἂν ἐρωτώμεθα π ὅ τ ε ἢ
π ὅ σ ο ν χ ρ ὀ ν ο ν , ἕως π ὅ τ ε ;

2. Ἡ χρονικὴ πρότασις φανε-
ρώνει α'. πράξιν, ἢ ὁποῖα εἶνε σύγ-
χρονος μὲ τὴν πράξιν τῆς κυρίας
προτάσεως, καὶ εἰσάγεται διὰ τῶν
συνδέσμων ὅ τ ε , ὀ π ὅ τ ε , ἐν ᾧ, ἐν
ὅτῳ, ἐφ' ὅ σ ο ν , ἕως ο ὗ , ἄ μ α ,
ὡ ς , κ α θ ὼ ς , ὀ σ ἄ κ ἰ ς .

β'. πράξιν, ἢ ὁποῖα εἶνε προ-
τέρα τοῦ χρόνου τῆς πράξεως, τὴν
ὁποῖαν ἐξαγγέλλει ἢ κυρία πρό-
τασις· εἰσάγεται δὲ διὰ τῶν συνδ.
ἀ φ ' ο ὗ , ἀ φ ' ὀ τ ο ὗ .

γ'. πράξιν, ἢ ὁποῖα εἶνε ὑστέρα
τοῦ χρόνου, τὸν ὁποῖον δηλοῖ ἢ
κυρία· εἰσάγεται δὲ διὰ τῶν συνδ.
π ρ ἰ ν , π ρ ὀ τ ο ὗ , ἕως ο ὗ , μ ἕ -
χ ρ ἰ ς ο ὗ , μ ἕ χ ρ ἰ ς ὀ τ ο ὗ .

3. Τὸ ὡ ς , κ α θ ὼ ς , ὡ ς κ α θ ὼ ς , ἄ μ α

ἐπάτησα τὸ κατώφλιον, διεσκορπίσθησαν ὅλοι. Ὁσάκις ἔλθω, σὲ βλέπω μελετῶντα.

Ὀπόταν (ὅταν) ἔλθῃ ἡ βασιλεία σου. Ἄφ' οὗ ἀκούσητε, κρίνατε. Ἔως ὅτου ζῆς. Καθὼς ἔλθῃς ἀπὸ τὸ σχολεῖον, εὐθύς νὰ ἀρχίσῃς νὰ μελετᾷς. Μαινόμεθα πάντες, ὁ π ὅ τ α ν ὀ ρ γ ι ζ ῶ μ ε θ α.

3. Ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις τρόπου.

Τὸ πτηνὸν πετᾷ ἐντὸς τοῦ ἀέρος, ὅ π ω ς (καθὼς) ὁ ἰχθύς πλέει ἐντὸς τῆς θαλάσσης. Ὁ ἰχθύς πλέει ἐντὸς τῆς θαλάσσης ὅ ὕ τ ω ς, ὅ π ω ς τὸ πτηνὸν πετᾷ ἐντὸς τοῦ ἀέρος. Τὸ φῶς εἶνε τόσον ταχὺ, ὥ ς τ ε εἰς ἓν δεύτερον λεπτόν τῆς ὥρας διατρέχει 42000 μίλια. Ὅς τις κρύπτει τι, εἶνε τ ὅ σ ο ν κακὸς, ὅ σ ο ν ὀ κ λ έ π τ η ς.

Ὁ σ ο ν σοφώτερος εἶνέ τις, τοσοῦτο (τόσον) σωφρονέστερος εἶνε. Ὁ ὕ τ ω ς λέγει, ὅ π ω ς φρονεῖ. Ὁ π ω ς στρώση καθείς, θὰ κοιμηθῇ.

Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ γείνη τι, χωρὶς νὰ γείνη γνωστόν. Ἐκτὸς ὅτι δὲν ἐμελέτησας, ἦλθες καὶ χωρὶς νὰ κτενισθῆς.

4. Ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις αἰτίου.

Συνέβη τοῦτο, διότι ἦτο ἀνάγκη νὰ γείνη. Ἡ πέτρα καταβυθίζεται ἐντὸς τοῦ ὕδατος, διότι εἶνε βαρυτέρα τοῦ ἐκτοπιζομένου ὕδατος. Γίνεται πόλις, ἐπειδὴ τυγχάνει ἕκαστος ἐξ

ἔτι, μ' ὅτι δηλοῦσι πράξιν, μετὰ τὴν ὁποίαν ἀμέσως ἐγένετο τι (α). Τὸ ὁσάκις σημαίνει ἐπανάληψιν (β).

4. Ἡ χρονικὴ πρότασις τίθεται καθ' ὑποτακτικὴν μετὰ τὰ ὅταν, ὁπόταν, ἀφ' οὗ, ἔως ὅτου, καθὼς, ἂν ἡ πράξις εἶνε προσδοκητή. Καὶ κατ' ἐνεστώτα μὲν, ἂν ἡ πράξις διαρκεῖ ἢ ἐπαναλαμβάνεται, κατ' ἀόριστον δὲ, ἂν ἡ πράξις ἀπαξ γείνη.

1. Αἱ ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις τρόπου φανερώουσι τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον γίνεται τι. Εἰσάγονται δὲ διὰ τῶν π ῶ ς, ὅ π ω ς, ὡ ς, τίνα τρόπον, καθ' οἷον, δῆ ποτε τρόπον, καθ ὅ σ ο ν, τ ὅ σ ο ν, ὡ ς τ ε, χωρὶς νά. Ἀποκρινόμεθα δὲ δι' αὐτῶν, ἂν ἐρωτώμεθα διὰ τοῦ π ῶ ς.

Σημ. Αὗται εἰς τὴν παλαιὰν εἰσάγονται διὰ τῶν ὡ ς, ὡ ς περ, ὅπως, ἦ, ὅπη, ὡ ς περ εἰ.

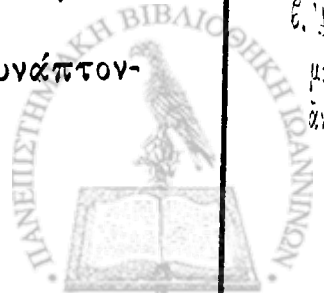
2. Τροπικαὶ προτάσεις εἶνε καὶ αἱ ὁ μ ο ι ω μ α τ ι κ α ἰ, αἱ ὁποῖαι φανερώουσι ὁμοίωσιν ἢ παραβολὴν πρὸς ἄλλην πρότασιν.

3. Τὸ τόσον ὥστε ὀρίζει τὸν βαθμὸν ἢ τὸ μέτρον πράξεώς τινος, διότι ἐκφράζει ἐνέργειαν ἐξ αὐτῆς προερχομένην. Τὰ χωρὶς νά, ἐκτὸς ὅτι, πλὴν ὅτι δηλοῦσι περιορισμὸν ἢ ἐξαίρεσιν.

3. Τὸ τόσον ὥστε ὀρίζει τὸν βαθμὸν ἢ τὸ μέτρον πράξεώς τινος, διότι ἐκφράζει ἐνέργειαν ἐξ αὐτῆς προερχομένην. Τὰ χωρὶς νά, ἐκτὸς ὅτι, πλὴν ὅτι δηλοῦσι περιορισμὸν ἢ ἐξαίρεσιν.

1. Ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις αἰτίας φανερώουσι τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν γίνεται ἢ ἐγένετο ἢ θὰ γείνη ἢ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἐνέργεια.

2. Εἰσάγονται δὲ καὶ συνάπτον-

ἡμῶν ἐνδεῆς πολλῶν.

Σημ. Εἰς τὴν παλαιάν καὶ διὰ τῶν ἐπεὶ περ, ἐπειδή περ, ὅτι, διόπερ, ὅπου.

5. Ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις τελικαί.

α. Μελετῶ, διὰ νὰ μάθω γράμματα. Ἐγγραφον ταῦτα, διὰ νὰ (ὅπως) ἔλθῃς. Ἐπιμελοῦ, κοπιάζε, ἐν ὅσῳ εἶσαι νέος, διὰ νὰ μὴ μετανοῆς τὸ ὕστερον ματαίως.

β. Ἄρπαξε νὰ φᾶς καὶ κλέψε νὰ χῆς = νὰ ἔχῃς.

Σημ. Τὸ ἵνα εἶνε τῆς παλαιᾶς γλώσσης· εὐρηται ὅμως εἰς τὸ εὐαγγέλιον συχνότατα.

Διὰ νὰ ἔλεγες τὸ μάθημα καλλίτερον, ἔπρεπε νὰ εἶχες αὐτὸ μεμελετημένον. Διὰ νὰ εἶχες χρήματα τώρα, ἔπρεπε νὰ ἐφρόντιζες ἀπὸ τῆς μικρᾶς σου ἡλικίας.

Διὰ νὰ σ' ἀκούσω, ἐχάθην. Διὰ νὰ μὴ μελετήσω, ἔχασα τὸ ἔτος μου. Διὰ νὰ πηδῆσω, ἔσπασα τὸ πόδι μου = μετὸ νὰ πηδῆσω, διότι ἐπήδησα.

6. Ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις ἀποτελέσματος (ἀποτελεσματικά).

α. Ἐφώναξα ὡς τέ με ἤκουσαν εἰς τὴν ἀγορὰν = ἐφώναξα ὅχι με σκοπὸν νὰ με ἀκούσωσιν εἰς τὴν ἀγορὰν, δὲν ἐπεζήτησαν διὰ τῆς φωνῆς νὰ με ἀκούσωσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν τούτοις με ἤκουσαν.

β. Ἀνέπτυξεν ὁ διδάσκαλος τὸ μάθημα τόσο καλῶς, ὡς τε, ἂν προσεῖχεν καὶ ὁ Δημοσθένης,

ταὶ μετὰ τὴν κυρίαν διὰ τῶν συνδέσμων ἐπειδὴ, διότι, διὰ τοῦτο ὅτι, ὅπου. Ἀποκρινόμεθα δὲ δι' αὐτῶν, ἐὰν ἐρωτώμεθα διὰ τί.

1. Αἱ ἐπιρρηματικαὶ τελικαὶ προτάσεις φανερώνουσι τέλος (σκοπὸν), τὸν ὅποιον πρέπει νὰ ἐπιτύχωμεν διὰ τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει δηλουμένης πράξεως. Εἰσάγονται δὲ διὰ τῶν διὰ νὰ (ἵνα), διὰ νὰ μὴ (ἵνα μὴ), ὅπως, ὅπως μὴ (α) ἢ διὰ μόνου τοῦ νὰ (β). Ἀποκρινόμεθα δὲ δι' αὐτῶν, ὅταν ἐρωτώμεθα πρὸς τί, διὰ τί, πρὸς (διὰ) τίνα σκοπὸν;

2. Ὁ σκοπὸς ἀναφέρεται πάντοτε εἰς τὸ μέλλον. Ὁ σκοπὸς, ἂν ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθὸν καὶ δὲν ἐξετελέσθη, ἐκφέρεται διὰ τοῦ διὰ νὰ μεθ' ὀριστικῆς πικρατατικοῦ ἢ ὑπερσυντελικου.

3. Τὸ διὰ νὰ φανερώνει καὶ προτρεπτικὴν αἰτίαν (= διότι), διὰ τὴν ὁποίαν συνέβη τὸ διὰ τῆς κυρίας προτάσεως ἐκδηλούμενον.

Σημ. Τὸ αὐτὸ σημαίνει καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τὸ ἵνα.

1. Αἱ ἀποτελεσματικαὶ προτάσεις φανερώνουσιν ἀκολούθησιν ἢ ἀποτελέσματος τοῦ διὰ τῆς κυρίας προτάσεως ἐκδηλουμένου.

2. Αἱ ἀποτελεσματικαὶ προτάσεις εἰσάγονται διὰ τοῦ ὡς τε μεθ' ὀριστικῆς (α) ἢ δυνητικῆς (β) ἢ διὰ τοῦ ὡς τε νὰ μεθ' ὑποτακτικῆς

χρήματα), δὲν κτίζεις οἰκίαν. Λέγει τις συμφερώτερα, κάμετε αὐτὰ (=εάν τις λέγει συμφερώτερα).

Ἐάν (ἄν) τοῦτο λέγῃς, θὰ ἀμαρτήσης, = ἄν τοῦτο πραγματικῶς λέγῃς, ἀγνοῶ, περιμένω (ὑποθέτω) ὅμως ὅτι τοῦτο ἠθελὲς εἰπεῖ καὶ τότε εἶνε ἡ βεβαία συνέπεια ὅτι θὰ ἀμαρτήσης. Ἐάν ἔχωμεν, θὰ δώσωμεν. Ἄν ἔχῃς νὰ δείξῃς τι καλλίτερον, δίδασκέ με. Ἄν θὰ φυλάξῃς τὰ μικρὰ, θὰ χάσῃς τὰ μεγαλείτερα.

Ἐάν (ἄν ἦν) τοῦτο λέγῃς, ἀμαρτήσῃ. Ἐάν τι ἔχωμεν, δώσωμεν. Εἰ μὴ φυλάξῃς μικρὰ, ἀπολεῖς τὰ μείζονα.

Ἄν ἠθελον ἔχει τι, ἠθελον δώσῃ. Ἄν τοῦτο ἠθελὲς λέγῃς, ἠθελὲς ἀμαρτάνει (θὰ ἡμάρτανες). Ἄν ἠθελε φυτρώσῃ, ἠθελε καὶ ἀνθίσῃ.

Εἰ ἔχοιμι, δοίην ἄν· εἰ τοῦτο λέγεις, ἀμαρτάνοις ἄν.

Ἄν εἶχον χρήματα, θὰ ἐκτιζον οἰκίαν (=ἐπειδὴ δὲν ἔχω χρήματα, δὲν κτίζω οἶκ.). Ἄν ἐμὰν θάνατον καλλιγραφίαν, δὲν θὰ ἔγραφο νῦν, ὅπως γράφω. Ἄν τοῦτο εἶπες, ἠθελὲς ἀμαρτήσῃ (θὰ ἡμάρτανες). Ἄν εἶχον μελετήσῃ, δὲν θὰ μ' ἔμελε δι' ὅλου.

9. Εἰς τὴν παλαιάν τίθεται ἐν μὲν τῇ ὑποτακτικῇ προτάσει τὸ εἰ μεθ' ὀριστικῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων, εἰ δὲ τῇ ἀποδόσει ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν· εἰ τι εἶχεν, ἐδίδου ἄν. Εἰ τοῦτο εἶπες, ἡμαρτες ἄν. Εἰ ἐπίσθην, οὐκ ἄν ἠρρώστουν.

10. Ἐνίοτε ἐν τῇ ἀποδόσει τίθεται μόνον παρατατικὸς ἄνευ τοῦ θὰ. Ἄν

Σημ. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν παλαιάν γλῶσσαν.

5. Ἄν ὑποθέτομέν τι ὡς δυνατὸν καὶ ἐνδεχόμενον ἢ καὶ περιμενόμενον νὰ γείνη (προσδοκητὸν), τότε ἡ μὲν ὑποθετικὴ πρότασις ἔχει ὑποτακτικὴν ἢ ὀριστικὴν μέλλοντος χρόνου, ἡ δὲ ἀπόδοσις ὀριστικὴν μέλλοντος χρόνου ἢ προστακτικὴν.

Σημ. Οὕτω καὶ εἰς τὴν παλαιάν γλῶσσαν. Ἄλλ' ἀντὶ τοῦ ἐάν ἢ ἄν μετὰ ὀριστικῆς μέλλοντος τίθεται τὸ εἰ μετὰ τοῦ αὐτοῦ χρόνου.

6. Ἄν ὑποθέτομέν τι ὡς δοξασίαν καὶ γνώμην χωρὶς νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι θὰ ἐκτελεσθῇ, τότε καὶ ἡ ὑπόθεσις καὶ ἡ ἀπόδοσις ἐκφέρονται διὰ τῆς δυνητικῆς ἐγκλίσεως.

7. Εἰς τὴν παλαιάν ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰ καὶ εὐκτικῆς ἐγκλίσεως, ἡ δὲ ἀπόδοσις διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν.

8. Ἄν ὑποθέτομέν τι ὡς ἀνεκτέλεστον καὶ ἀνυπόστατον, τότε τίθεται ἐν μὲν τῇ ὑποθετικῇ προτάσει ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων (παρατατικοῦ ὑπερσυντελείκου ἢ ἀορίστου), ἐν δὲ τῇ ἀποδόσει δυνητικὴ ἐγκλίσις.

ἐξήρχεσθ' οὐδ' ἤρχομαι (= θὰ ἤρχομαι) καὶ ἐγώ. Οὕτω τίθενται καὶ τὰ : καλὸν ἢ το, ἄσχημον ἢ το, ἔπρεπεν, ἢ το ἀνάγκη κτλ. Καλὸν (θὰ) ἦτο, ἂν ἐγένετο εἰρήνη.

Ἄν ἐκεῖνον κατεδικάσατε εἰς θάνατον, βεβαίως τοῦτον δὲν θὰ ἀθώωσθε = ἀφ' οὗ ἢ ἐπειδὴ ἐκεῖνον κατεδικάσατε εἰς θάνατον κτλ.

11. Τὸ ἂν ἐνίοτε σημαίνει αἰτίαν, ὅπως καὶ εἰς τὴν παλαιάν τὸ εἶ.

8. Ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις ἐνδόσεως (ἐνδοτικαί).

Ἄν καὶ ἔφαγα, πεινώ.
Ἄν καὶ ἔχω χρήματα, δὲν δίδω εἰς τοὺς ὀκνηροὺς. Ὁ θεὸς εἶνε πανταχοῦ, ἂν καὶ ἡμεῖς δὲν τον βλέπομεν. Καὶ ἐὰν ἀποθάνῃς ἀκόμῃ ὑπὲρ τῆς πατρίδος, πρέπει νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ ἐὰν ἔχω, δὲν σου δίδω, = καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἔχω, δὲν σου δίδω.

1. Αἱ ἐνδοτικαὶ προτάσεις φανερώουσι πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν παραδέχεται καὶ ὁμολογεῖ ὁ λέγων ἄλλ' ἢ συνέπεια ταύτης ἀντιτίθεται πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς κυρίας προτ. ἐκδηλούμενον ἢ περιορίζεται ὑπὸ ταύτης. Εἰς τὸ παράδειγμα «ἂν καὶ ἔφαγα, πεινώ» διὰ τῆς προτάσεως «ἂν καὶ ἔφαγα» παραδέχομαι καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἔφαγα, ἄλλ' ἢ συνέπεια τοῦ ὅτι ἔφαγα εἶνε τὸ νὰ μὴ πεινώ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀντιτίθεται ἡ κυρία πρότασις «πεινώ».

Σημ. Εἰς τὴν παλαιάν εἰσάγονται αἱ ἐνδοτικαὶ προτάσεις διὰ τῶν καὶ εἶ, καὶ ἐὰν (ἂν) καταφατικῶς, διὰ δὲ τῶν οὐδ' εἶ, οὐδ' ἐὰν (μηδ' εἶ, μηδ' ἐὰν) ἀποφατικῶς.

Καὶ εἰ θαλάσσης εἵργοιτο, δύναιντ' ἂν καλῶς διαζῆν. Οὐδ' ἂν δεκάκις ἀποθάνῃ Φίλιππος, οὐδὲν μᾶλλον ὑμεῖς γε κινήσεσθε.

2. Εἰσάγεται δὲ διὰ τῶν ἂν καὶ, καὶ ἂν, καὶ ἐὰν, ἀκόμῃ καὶ ἂν, καὶ εἰς τὴν χυδαίαν διὰ τοῦ μ' ὅλον ὅτι. Ἀποκρινόμεθα δὲ δι' αὐτῶν, ἐὰν ἐρωτώμεθα, ἐναντίον ποίας περιστάσεως συνέβητι. Ἡ ἀντίθεσις εἰς ἐνδοτικὴν πρότασιν δεικνύεται διὰ τῶν ὅμως, ἀλλ' ὅμως καὶ εἰς τὴν χυδαίαν διὰ τοῦ μ' ὅλον τοῦτο.

S. 24. γ. Ἐπιθετικαὶ προτάσεις.

Ὁ μαθητὴς, ὅς τις εἶνε ἐπιμελής, προξενεῖ χαρὰν εἰς τὸν διδάσκαλον = ὁ ἐπιμελής. Ἡ ὀργὴ εἶνε πάθος, τὸ ὁποῖον ἐπενεργεῖ ἐπιβλα-

1. Αἱ ἐπιθετικαὶ προτάσεις διορίζουσι ἀκριβέστερον οὐσιαστικόν τι τῆς κυρίας προτάσεως. Εἰσάγονται διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ὅς τις, ἦτις,

ὅς εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὅς-
τις δὲ ν λα λε ἰ, τὸν θά-
πτουν. Ὅσος εἶσαί, πάντα
φαίνου καὶ κομμάτι παρακάτω.

Μὴ περίπαιζε ἄνθρωπον,
ὅς τις εἶνε πτωχός. Ὁ θεός
εὖνοεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὅς τις
εἶνε ἐνάρετος. Ὁ ἄνθρωπος,
τὸν ὀποῖον δὲν γνωρίζο-
μεν, εἶνε ἄγνωστος. Τὸ ὕδωρ,
τοῦ ὀποῖοῦ ἀπολαύομεν,
εἶνε κακῆς ποιότητος.

α. Ἐγὼ, ὁ ὀποῖος γράφω,
λέγω ὅτι κτλ. Σὺ ὁ ὀποῖος
γράφεις, εἶπέ καὶ τοῦτο. Ὁ ἀνὴρ,
ὁ ὀποῖος γράφει, εἶνε ὠφέλιμος.

β. Ἐλαβὸν τὴν ἐπιστολὴν,
τὴν ὀποῖαν ἐστείλατέ μοι =
ἔλαβον, τὴν ὀποῖαν ἐστείλατέ
μοι ἐπιστολὴν. Θάσας ὀμιλήσω
περὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ ἀν-
δρός, περὶ τῆς ὀποῖας ἐν
παρόδῳ εἶπον = θάσας ὀμιλήσω
περὶ τῆς ὀποῖας ἐν πα-
ρόδῳ εἶπον ἀρετῆς τοῦ ἀνδρός.
Σοῦ δίδω τὸ βιβλίον, τὸ ὀ-
ποῖον χρειάζεσαι = σοῦ δίδω τὸ
ὀποῖον χρειάζεσαι βιβλίον ἢ
σοῦ δίδω τοῦ ὀποῖοῦ ἔχει
χρείαν βιβλίου.

α. Ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ, τὰς ὀ-
ποῖας εἶδες, ἦλθον σήμερον εἰς
τὴν οἰκίαν ἡμῶν.

β. Ἡ μήτηρ καὶ τὸ τέκνον, τὰς ὀ-
ποῖας εἶδομεν, ἦλθον ἐνταῦθα. Ὁ
ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή, οἱ ὀποῖοι
ἦσαν ἐκεῖ, ἦλθον εἰς τὸ σχολεῖον.

γ. Αἱ πέτραι, ἡ λάσπη, τὰ μάρμαρα,
τὰ ὀποῖα βλέπομεν, χρησιμεύ-
ουσι διὰ τὴν οἰκίαν, ἡ ὀποῖα θὰ κτι-
σθῆ. Ἡ γραφίς, ἡ βίβλος, τὸ μελα-
νοδοχεῖον, τὰ ὀποῖα φέρουσιν
οἱ μαθηταί, εἶνε χρήσιμα.

ὅτι, ὁ ὀποῖος, ἡ ὀποῖα, τὸ ὀ-
ποῖον, ὅσος, ὀπόσος,
ὀποῖος. Ἀποκρινόμεθα δὲ δι'
αὐτῶν, ἂν ἐρωτώμεθα διὰ τῶν
ὀποῖος, τίς, ποῖος,
ὀπόσος, πόσος.

2. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία
συμφωνεῖ μὲν κατὰ γένος καὶ ἀ-
ριθμὸν μὲ τὴν λέξιν, εἰς τὴν ὀ-
ποῖαν ἀναφέρεται, λαμβάνει ὁμῶς
τὴν πτώσιν, τὴν ὀποῖαν ἀπαιτεῖ τὸ
ῥῆμα τῆς ἐπιθετικῆς προτάσεως.

Σημ. Οὕτω καὶ εἰς τὴν παλαιάν.
Οἱ στρατιῶται, οἱς μαχόμεθα.

3. Τὸ ῥῆμα τῆς ἐπιθετικῆς προτά-
σεως συμφωνεῖ κατὰ πρόσωπον μὲ τὸ
οὐσιαστικόν, εἰς τὸ ὀποῖον ἀναφέρεται
ἡ ἀντωνυμία (α).

4. Ἐνίοτε τὸ οὐσιαστικόν, εἰς τὸ ὀ-
ποῖον ἀναφέρεται ἡ ἀναφορικὴ ἀντω-
νυμία, μετατίθεται ἄνευ ἄρθρου ἐντὸς
τῆς ἐπιθετικῆς προτάσεως καὶ λαμβά-
νει τὴν πτώσιν τῆς ἀντωνυμίας (β).

Σημ. Οὕτω καὶ εἰς τὴν παλαιάν. Ὅς
ἀνὴρ (= ὁ ἀνὴρ ὅς) ἡμᾶς πολλὰ ἀγα-
θὰ ἐποίησεν, ἀπέθανεν. Ὁ ὕ ἀνδρός (=
ὁ ἀνὴρ οὗ) σοφίαν πάντες ἐθαύμαζον,
ἀπέθανεν.

5. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ἂν ἀνα-
φέρεται εἰς δύο ἢ πλείω οὐσιαστι-
κά, τίθεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν.
Συμφωνεῖ δὲ κατὰ γένος μὲ τὰ οὐσια-
στικά, ἂν εἶνε ἐμψυχα τοῦ αὐτοῦ
γένους (α). Τίθεται δὲ κατὰ τὸ ἐπικρα-
τέστερον γένος, ἂν αὐτὰ ἦνε διαφόρου
γένους (β). Τίθεται δὲ κατ' οὐδέτε-
ρον γένος, ἂν τὰ οὐσιαστικά εἶνε ἄ-
ψυχα (γ).

Σημ. Οὕτω καὶ εἰς τὴν παλαιάν. Ἡ
μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ, ἃς εἶδες. Ὁ
ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή, οἱ παρὰ σέ ἦλθον.
Τὴν ἄγνοιαν καὶ τὸν πλάνον, ἃ παρὰ
τῆς ἀπάτης ἐπεπώκει.

§ 25. Θέσις δευτερευουσῶν προτάσεων.

α. Ἐπεὶ δὴ ὁ χρόνος χάνεται, πρέπει νὰ γίνηται καλὴ χρῆσις αὐτοῦ. Ἄν ᾦσαι φιλομαθής, θὰ ᾦσαι πολυμαθής.

β. Πρέπει νὰ γίνηται καλὴ χρῆσις τοῦ χρόνου, διότι χάνεται. Ἐκεῖνος ᾗθελεν εἶναι βέλτιστος, ὅς τις κοσμιώτατα δύναται νὰ ὑποφέρῃ τὰς συμφοράς.

γ. Ἐκεῖνος, ὅς τις κοσμιώτατα δύναται νὰ ὑποφέρῃ τὰς συμφοράς, ᾗθελεν εἶναι βέλτιστος. Ὁ Κύριος, ἐν ᾧ συνηθροίζοντο, ἐθυσίαζεν.

Ἡ δευτερεύουσα πρότασις συνήθως προτάσσεται τῆς κυρίας (α). δύναται ὅμως νὰ τίθεται καὶ μετὰ τὴν κυρίαν (β) ἢ νὰ παρεντίθεται ἐντὸς τῆς κυρίας, ὅτε λέγεται παρενθετικὴ (γ).

Σημ. Οὕτω καὶ εἰς τὴν παλαιάν.

§ 26 Γ. Σύνδεσις δευτερευουσῶν.

1. Παρατακτικαὶ δευτερεύουσαι.

Λησμονοῦμεν πάντοτε (κυρ. πρτ.),

1. α. ὅτι ἡ ἀλώπηξ συλλαμβάνει ὄρνιθας (δευτ.).

2. β. καὶ ὅτι ὁ λύκος κυνηγεῖ τὰ πρόβατα (δευτ.).

Ὅταν πίνῃς τὸ κρασάκι

τὸ χρυσόσου ποτηράκι (δευτ.)

καὶ χαθῆς καὶ ζαλισθῆς (ὅταν χαθῆς καὶ ὅταν ζαλισ., δευτ.),

τότε πλέον δὲν χορεύεις (κυρία),

δὲν γελάς, δὲν χορατεύεις (κυρ.),

πέφτεις εἰς τὴν γῆν εὐθύς (κυρ.)

Ἀφ' οὗ εἶδον τὴν μανίαν καὶ ὅτι οὐδεὶς πράττει ὑγιᾶς οὐδὲν, ἀνεχώρησαν.

Ὁ Γεώργιος εἶνε ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον θέλομεν καὶ (εἰς τὸν ὁποῖον) ἐδώκαμεν πίστιν καὶ (παρὰ τοῦ ὁποῖου, ἐλάβομεν. Ποῦ εἶνε ὁ ἀνὴρ, ὅς τις ἐκυνῆγει μὲ ἡμᾶς καὶ ἐφάνετο ὅτι σὺ ἐθαύμαζες αὐτόν; Ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἐχαρίζοντο οἱ λέγοντες καὶ δὲν ἡγάπων αὐτούς.

1. Ὅπως ἐν μιᾷ συνθέτῳ προτάσει πολλάκις πλειότεραι κύριαι πρτ. παρατάσσονται, οὕτω δύναται παρατακτικῶς νὰ συνδέωνται καὶ πλειότεραι δευτερεύουσαι, αἱ ὁποῖαι διορίζουσι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν κυρίαν.

2. Αἱ δευτερεύουσαι παρατακτικαὶ συνδέονται διὰ τῶν παρατακτικῶν συνδέσμων. Οἱ ὑποτακτικοὶ σύνδεσμοι, δι' ὧν εἰσάγονται αἱ δευτερεύουσαι τίθενται ἅπαξ εἰς τὴν πρώτην καὶ ἐννοοῦνται διὰ τὰς λοιπὰς (ἴδε β' παράδειγμα).

3. Ἐντεῦθεν συνδέεται δευτερεύουσα πρότασις μὲ ἀπλοῦν ὄρον.

4. Ὅταν συνδέωνται ἐπιθετικαὶ προτάσεις, τότε ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία τίθεται μόνον εἰς τὴν πρώτην, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ἢ δὲν τίθεται ἢ τίθεται ἢ αὐτὸς ἢ προσωπικὴ τις ἀντωνυμία.

H

γ

67

κλ

εἰ

νλ

νκ

07

κλ

κλ

07.

Ἄγ

λίτ

ἔσοπ

πῶς

ἴδ

πῶς

πῶς

συμπ

α. Τλ

ρῶς

ἔσο

ρῶς

ἔσο

2. Δευτερεύουσαι ὑποταγεῖς εἰς δευτερευούσας.

Σὺν ἐβῆ εἰς αὐτὸν (κυρία)
ὅπως συμβαίνει εἰς πάντα ἄν-
θρωπον (δευτ. α.), ὁ ὅ-
ποῖος ἐπιθυμεῖ τι (δευτ. β'),
τὸ ὅποῖο νδέν ἐννοεῖ (δευτ. γ').
Πρὸς τιμὴν τοῦ ἀνθρώπου πα-
ραδεχόμεθα (κυρ.), ὅτι οὐδείς
ἄνθρωπος δύναται νὰ καταπέ-
σῃ τόσον (δευτ. α.), ὡς τε νὰ
προτιμᾷ τὸ κακὸν μόνον (δευτ.
β'), διότι εἶνε κακὸν (δευτ. γ')

Εἰς μίαν δευτερεύουσαν ἐνδέ-
χεται νὰ ἦνε ὑποταγῆς ἄλλη δευ-
τερεύουσα καὶ εἰς τρίτην νὰ ἦνε
ὑποταγῆς ἄλλη κτλ. Τότε ἡ ὑ-
ποταγῆς εἰς κυρίαν λέγεται πρῶ-
τη δευτερεύουσα, ἡ ὑποταγῆς εἰς
πρώτην δευτερεύουσαν λέγεται
δευτέρα δευτερεύουσα, ἡ ὑποτα-
γῆς εἰς δευτέραν δευτερεύουσαν,
λέγεται τρίτη δευτερεύουσα κτλ.

§ 27. Ἐναλλαγαὶ προτάσεων.

Ἐξέυρετε, ἔχω νὰ σας ἀναγ-
γελω σπουδαῖόν τι = ἠξέυρετε
ὅτι ἔχω κτλ. Γνωρίζω, εἶσθε
καλὸς καὶ τίμιος = γνωρίζω ὅτι
εἶσθε κτλ. Δύνασθε, νομίζω,
νὰ μοι εἴπητε = νομίζω ὅτι δύ-
νασθε κτλ.

Ὅποιός το πιῆ (οὐσ.), δροσιζεται
καὶ πάλιν ἀναζητᾷ το. Ὅποιος
κατ' ἑς τὰ λάχανα (ἐπιθ. = μέ
οὐσ.), φουσᾷ καὶ τὸ γιαιούρτι.

Ἄγνοῶ, ἂν θὰ ἔλθῃ ὁ μητροπο-
λίτης (ὑποθ. = μέ οὐσ.). Ὁ ἄν-
θρωπος ἀγνοεῖ, ποῦ, πότε καὶ
πῶς θὰ ἀποθάνῃ.

1. Πολλάκις κυρία πρότασις
κατέχει τὸν τόπον δευτερευούσης
προτάσεως. Τοῦτο συμβαίνει, ὅταν
εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν ἦνε τὰ
ρήματα ἠξέύρω, γνωρίζω,
νομίζω, μοι φαίνεται, ἄρα,
βλέπεις, βλέπετε.

2. Δευτερεύουσα οὐσιαστικὴ ἔ-
χει τὸν τόπον ἐπιθετικῆς ἢ ἐπιρ-
ρηματικῆς καὶ τὰνάπαλιν ἐπιθε-
τικὴ ἢ ἐπιρρηματικὴ ἔχει θέσιν
οὐσιαστικῆς (πρβ. καὶ § 23, 7, 4
καὶ § 22, 1).

§ 28. Συναίρεσις προτάσεων.

Δύο ἢ πλείονες προτάσεις συναίρουσιν εἰς μίαν, ἂν ἀποβῶμεν
τοὺς κοινούς ὅρους μέχρις ἑνός. Οὕτω πλείονα κατηγορήματα (α),
πλείονα ὑποκείμενα (β), πλείονες ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ (γ), πλείονες
συμπληρωματικοὶ διορισμοὶ (δ), ἀποβῶμεν μέχρις ἑνός.

α. Τὰ ρόδα εὐωδιάζουσι, τὰ κα-
ρυόφυλλα εὐωδιάζουσι, τὰ ἴα
εὐωδιάζουσι = τὰ ρόδα, τὰ κα-
ρυόφυλλα καὶ τὰ ἴα εὐωδιά-
ζουσιν.

β. Ἡ βροχὴ ἀναζωπυρεῖ τὰ ἄνθη,
ἡ βροχὴ ἀναζωπυρεῖ τὰ σπαρ-
τὰ ἡ βροχὴ ἀναζωπυρεῖ τὰ
δένδρα, ἡ βροχὴ ἀναζωπυρεῖ
τὰ ἄνθη, τὰ σπαρτὰ, τοὺς θά-

α. Τὰ ὄριμα μήλα πίπτουσι, τὰ ἄωρα μήλα πίπτουσιν = οὐχὶ μόνον τὰ ὄριμα ἀλλὰ καὶ τὰ ἄωρα μήλα πίπτουσιν.

β. Ἡ ψυχὴ ἡμῶν διανοεῖται ἢ ψυχὴ ἡμῶν κρίνει ἢ ψυχὴ ἡμῶν συλλογίζεται = ἡ ψυχὴ ἡμῶν διανοεῖται, κρίνει, συλλογίζεται

α.β. Ὁ ἰχθύς ζῆ ἐντὸς ἐλῶν, ὁ ἰχθύς ζῆ ἐντὸς ποταμῶν, ὁ ἰχθύς ζῆ ἐντὸς τῆς θαλάσσης = ὁ ἰχθύς ζῆ ἐντὸς ἐλῶν, ἐντὸς ποταμῶν καὶ ἐντὸς τῆς θαλάσσης.

μνους, τὰ δένδρα.

γ. Οἱ ἐπιμελεῖς μαθηταὶ προοδεύουσιν, οἱ ἐπιμελεῖς μαθηταὶ ἐπαινοῦνται, οἱ ἐπιμελεῖς μαθηταὶ βραβεύονται, οἱ ἐπιμελεῖς μαθηταὶ γίνονται σπουδαῖοι ἐπιστήμονες, οἱ ἐπιμελεῖς μαθηταὶ γίνονται κυβερνήται = Οἱ ἐπιμελεῖς μαθηταὶ προοδεύουσιν, ἐπαινοῦνται, βραβεύονται, γίνονται σπουδαῖοι ἐπιστήμονες καὶ κυβερνήται.

δ. Ἐγὼ γράφω ἐπιστολὰς, ἡ μήτηρ μου γράφει ἐπιστολὰς, ὁ Δ. γράφει ἐπιστολὰς = Ἐγὼ, ἡ μήτηρ μου καὶ ὁ Δ. γράφομεν ἐπιστολὰς.

§ 29. Συντομὴ δευτερευουσῶν προτάσεων.

α. Ἀναλελυμένοι.

Θὰ μάθετε ἐξ ἐκείνων, τὰ ὀποῖα ἐπραττεν ἐκεῖνος. Οἱ μαθηταὶ ὀφείλουσι νὰ πράττωσιν ὅτι διατάττει αὐτοὺς ὁ διδάσκαλος. Ποῦ εἶνε ἐκεῖνος, ὁ ὀποῖος ἐκυνήγει μεθ' ἡμῶν. Οὐτινος ἡ καρδία εἶνε καθαρά, οὗτος δύναται νὰ ζῆ ἡσύχως. Πράττε ὅτι εἶνε ὀρθόν.

β. Συντετμημένοι.

Θὰ μάθητε ἐκ τῶν ὑπ' ἐκείνου πραττομένων. Οἱ μαθηταὶ ὀφείλουσι νὰ πράττωσι τὸ διατάσσόμενον ὑπὸ τοῦ διδασκάλου. Ποῦ εἶνε ἐκεῖνος ὁ κυνήγων μεθ' ἡμῶν; Ὁ καθαρὸς τὴν καρδίαν δύναται νὰ ζῆ ἡσύχως. Πράττε τὸ ὀρθόν.

1. Πᾶσαι αἱ δευτερεύουσαι προτάσεις, ἐπειδὴ εἰσάγονται διὰ τῶν ὑποτακτικῶν συνδέσμων, εἰς τοὺς ὁποίους περιλαμβάνονται καὶ αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμῖαι (ἴδε ἀνωτέρω § 22,1 καὶ γραμμ. νέας γλώσσης § 36) λέγονται ἀναλελυμένοι (α).

Σημ. Αἱ διὰ τοῦ ὅτι ἢ νὰ εἰσαγόμεναι προτάσεις συντέμνονται εἰς τὴν παλαιὰν εἰς ἀπαρέμφατον ἢ μετοχήν. Γνωρίζω ὅτι εἶνε ἀγαθοὶ οἱ ἀγῶνες = γινώσκω ἀγαθοὺς ὄντας ἢ εἶναι τοὺς ἀγῶνας.

2. Αἱ δευτερεύουσαι προτάσεις δύνανται νὰ ἐκφέρωνται, ἀφ' οὗ ἀποβλάωμεν τοὺς ὑποτακτικούς συνδέσμους καὶ τὸ ρῆμα τρέψωμεν εἰς μετοχήν. Αἱ τοιαῦται προτάσεις λέγονται δευτερεύουσαι συντετμημένοι (β).

1. Ποῦ ἡμῶν
2. Ἐλ
3. Ἄλλοι

α. "Οτε ἐτριηράρχει=τριηραρχῶν Ἄφ' οὐ ἦλθον ἐκ τῆς πατρίδος μου, ἐπεδόθην εἰς τὴν μελέτην =ἐλθών. Εἰς τὸν διδάσκαλον, ὅτε ἠρώτα, ἀπεκρίνοντο οἱ μαθηταί=εἰς τὸν δ. ἐρωτῶντα ἀπεκρίνοντο οἱ μαθηταί. Ἄφ' οὐ οἱ στρατιῶται ἠχημαλωτίσθησαν, ἀφηροῦντο ἀπὸ αὐτοῦ, τὰ ὄπλα=ἀπὸ τοῦ αἰχημαλωτισθέντα σ στρατιώτας ἀφηροῦντο τὰ ὄπλα. "Ος τις γράφει (ὁ γράφων) καλῶς, ἐπαινείται. Εἰς τὸν μαθητὴν, ὁ ὁποῖος ἐπιμελεῖται (τὸν ἐπιμελούμενον), δίδεται βραβεῖον.

β. "Αν τὰ πράγματα εἶνε τοιαῦτα, τότε πρέπει κτλ.=τῶν πραγμάτων ὄντων τοιούτων.

Ὁ ἵππος, ὅς τις εἶνε νέος, κροτεῖ μὲ τοὺς πόδας=ὁ νέος ἵππος. Τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα εἶνε ἐν τῷ ἀγρῷ, ἀναπτύσσει ὁ θεός=τὰ ἀγροτικὰ ἄνθη.

Δένδρον, τὸ ὁποῖον ἔχοῦσι ξηράνῃ καμπαι, οὐδένα καρπὸν φέρει=δένδρον, ὑπὸ τῶν καρπῶν ἀπεξηραμμένον, οὐδένα καρπὸν φέρει.

Ἐμελέτησα τόσον, ὥς τε ἔμαθον ἄριστα τὸ μάθημά μου. Ἐσπούδαζον πάντοτε, διὰ νὰ γείνω ἱκανός.

1. Ποῦ εἶνε ὁ κυνήγων μεθ' ἡμῶν;

2. Ἐλθὼν ἐν Ἀθήναις, εἶδον πάντα τὰ ἀρχαῖα.

3. Ἀλιεύοντες ζῶσιν.

3. Αἱ ἀναλελυμέναι ἐπιθετικαὶ καὶ ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις τρέπονται, ἀφ' οὐ ἀφαιρέσωμεν τοὺς εἰσάγοντας συνδέσμους ἢ ἀναφορικὰς ἀντωνυμίας, εἰς μετοχὰς, αἱ ὁποῖαι συμφωνοῦσι μὲ τὸ διοριζόμενον οὐσιαστικὸν ἢ ἀντωνυμίαν, ἂν ὑπάρχει οὐσιαστικὸν ἢ ἀντωνυμία ἐν τῇ κυρίᾳ (α).

4. "Αν ὅμως ἡ δευτερεύουσα ἔχει μεθ' ἑαυτῆς τὸ ὑποκείμενον, τότε, γινομένη μετοχή, τίθεται κατὰ γενικὴν καὶ τὸ ὑποκείμενον τρέπεται εἰς γενικὴν (β).

5. "Οτε συντέμνομεν ἐπιθετικὴν πρότασιν, ἔχουσαν τὸ εἶνε, παραλείπομεν τὸ εἶνε καὶ τὴν ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν.

6. "Αν ἡ ἐπιθετικὴ πρότασις δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ τραπῇ εἰς μετοχὴν, ὅπως ἀπαιτεῖ τὸ ρῆμά της, τότε ὁ τύπος τοῦ ρήματος τῆς δευτερευούσης μετατρέπεται.

7. Αἱ τελικαὶ καὶ ἀποτελεσματικαὶ προτάσεις δὲν συντέμνονται εἰς μετοχὰς ἐν τῇ νέᾳ γλώσσῃ.

Σημ. Εἰς τὴν παλαιὰν ἐνίοτε μὲ μέλλοντα μετοχῆς ἔρχομαι ἔρω.

8. Αἱ συντετμημένα διὰ μετοχῶν προτάσεις δηλοῦσι τὰς αὐτὰς σχέσεις, τὰς ὁποίας καὶ αἱ ἀναλελυμένα, δηλ. 1 ἐπιθετικὸν διορισμὸν,

4. Μελετῶν προοδεύω (=διότι μελετῶ).
5. Ἐχων χρήματα, κτίζω οἰκίαν (ἄν ἔχω χρ).
6. Ἐχων χρήματα (ἄν καὶ ἔχω), δὲν κτίζω.
- α. Ἀνήγγειλαν ὅτι ἀπέθανεν ὁ Κύρος = τὸν θάνατον τοῦ Κύρου. Ἀνηγγέθη ὅτι ἀπέθανεν ὁ Κ. = ὁ θάνατος τοῦ Κύρου.
- β. Τὰ ἄνθη, τὰ ὀποῖα ἦσαν ἐν τῷ ἀγρῷ, ἐμακράνθησαν = τὰ ἐν τῷ ἀγρῷ (τὰ ἀγροτικά) ἄνθη ἐμακράνθησαν.
- γ. Ὅτε ἔγεινεν ἡ πρώτη συνεδρία, ὠμίλησεν ὁ Κωλέττης = κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν ὠμίλησεν ὁ Κ. Ἀφ' οὗ ὁ Κ. ἀπέθανεν, ἦλθεν εἰς τὰ πράγματα ὁ Δ. = Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κ. ἦλθεν ὁ Δ. Ὅτε ἐβασίλευεν ὁ Ὄθων, ἔγεναν τ'ἀνάκτορα = ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ὄθωνος. Ὅτε ἦτον ὕξ (ἐν καιρῷ νυκτός, τὴν νύκτα), ἐγένετο σεισμός. Ἀλιεύοντες (διὰ τῆς ἀλιείας, μὲ τὴν ἀλιείαν) ζῶσιν.

§ 30. Ἐλλιπεῖς προτάσεις.

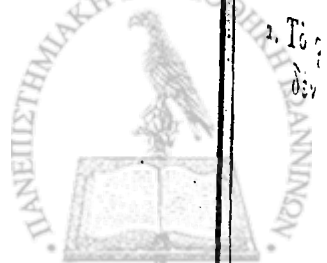
Καλὴν ἡμέραν σας! Καλὴν νύκτα σας! Ὄρα καλὴ σας! Πῦρ! βοήθεια! Λαμπρά! Ἐξαίρετα! Ἐμπρός! Ἀλλ' ὁ ἕμ ο ν ο ν ἀδελφάκι μου, καὶ τεῖνε (τί εἶνε) τούτη τὴν ὥρα; Παραδέχεσσι ταῦτα; Ἐγὼ τοῦλάχιστον (ἐνν. παραδέχομαι). Ἀλλ' οὐτὰ κακαρίσματα κή-ἄλλου γεννοῦν ἢ κότται;

- 2 χρόνον,
3 τρόπον,
4 αἰτίαν,
5 ὑπόθεσιν,
6 ἔνδοσιν (ἴδε § 23 καὶ 24).

9. Αἱ δευτερεύουσαι προτάσεις τρέπονται εἰς τοὺς ἀπλοῦς ὄρους τῆς κυρίας. Οὕτως αἱ οὐσιαστικαὶ καὶ συντέμνονται εἰς οὐσιαστικὰ κατάλληλα (α), αἱ ἐπιθετικά εἰς ἐπίθετα ἢ μετοχὰς (β), αἱ ἐπιρρηματικά εἰς ἐπιρρήματα (γ).

Ἐλλιπεῖς προτάσεις εἶνε ἐκεῖναι, εἰς τὰς ὁποίας ἐλλείπει ὄρος τις. Οὕτω ἐλλείπουσι ἀτὰ ρήματα εὐχομαί, φωνάζω, τρέξατε, παγαίνω, πορεύομαι, κάμνω, λέγω, συνηθέστατα δὲ τὸ εἶνε.

β' Ἐλλείπει τὸ ὑποκείμενον (ἴδε 9, 5), ἄν παραλαμβάνεται ἐκ τῶν προηγουμένων

ένν). εἶνε). "Ανθρωπος ἀγράμματος ξύλον ἀπελέκητον (εἶνε) "Αργυρος τὸ μίλημα, χρυσὸς τὸ σιώπα (εἶνε). "Αλλά εἶνε τὰ μάτια τοῦ λαγοῦ κῆ ἄλλα τῆς κουκουβάγιας (ἐλλείπει ὑποκ.) Ὁ Δημοσθένης ἀναγιγνώσκων ἀντιλαμβάνεται, ἔπειτα διηγείται αὐτὰ (ένν. ὁ Δημ.). Ἐγὼ εἶμαι ἰατρός, ἀλλὰ σὺ ὄχι (= δὲν εἶσαι ἰατρός). Ἦσο εἰς τὴν ἀγοράν; Ἦμην (ένν. εἰς τὴν ἀγοράν).

γ' τὸ κατηγορούμενον,
δ' οἱ διορισμοὶ κτλ.

Σημ. Περὶ τῶν εὐσιαστικῶν τὰ ὁποῖα πάντοτε ἐλλείπουσιν (ἴδε § 19, α, 7).

§ 31. Περίοδος.

Ἄπλη ἢ σύνθετος πρότασις ἢ πολλαὶ προτάσεις ἑμοῦ, αἱ ὁποῖαι ἔχουσιν ἀρχὴν καὶ καθ' ἑαυτὰς φανερώνουσι τέλειον νόημα, λέγονται **περίοδος**.

1. Ἄπλη πρότασις. Ἡ Ὀλυμπία κεῖται εἰς τὴν Πελοπόννησον. Εἰς τὴν Ὀλυμπίαν εὐρέθησαν ὁ Ἐρμῆς καὶ ἡ Νίκη. Ἡ Πλάταια κεῖται εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα.

2. Μία κυρία καὶ μία δευτερεύουσα. Τὰ ζῶα, τὰ ὁποῖα βλέπομεν, διαιροῦμεν εἰς διαφόρους τάξεις. Ἀφ' οὗ λάβωμεν τοὺς χαρακτῆρας ἐκάστου ζῴου, διαιροῦμεν αὐτὰ εἰς διαφόρους τάξεις. "Ὅτε ἦλθες εἰς τὴν οἰκίαν μου, εἶχον γεγραμμένην τὴν ἐξήγησίν μου.

3. Δύο κύριαι προτάσεις. Ὁ θεὸς ἀργεῖ, ἀλλὰ θαυματουργεῖ. Ἡ χορεύσατε καλὰ ἢ ἀφεῖτε τὸν χορόν. Μεταξὺ τῶν στοιχείων ἄφρονος μόνον ἡ γῆ εἶνε· διότι ἡ μὲν ἀῆρ βούζει καὶ θορυβεῖ, τὸ δὲ πῦρ σπινθηροβολεῖ, κάμνει κρότον, ἡ δὲ θάλασσα κυματίζει.

Δευτερεύουσαι καὶ κύριαι. Ἀφ' οὗ ἐκεῖνοι παρεκχλουν καὶ (ἀφ' οὗ) ἠτοίμασαν πλοῖα καὶ (ἀφ' οὗ) ἦσαν ἔτοιμοι νὰ συνεχπλεύσωσι, δὲν ἠθέλησεν ὁ Ἀγόρατος οὗτος νὰ πεισθῆ εἰς αὐτούς.

§ 32. Παράγραφος, λόγος ἢ συγγραφή.

Περίοδοι, συνδεόμεναι μὲ ἄλλας περιόδους διὰ τῶν παρατακτικῶν συνδέσμων, ἀποτελοῦσι **παραγράφους**. Ἐκ δὲ τῶν παραγράφων ἀποτελεῖται **μέγας λόγος ἢ συγγραφή**.

§ 33. Γ'. Σημεῖα στίξεως.

1. Ἡ τελεία στιγμή.

α. Τὸ φαινόμενον ἀπατᾷ. "Ὅστις Ἡ τελεία στιγμή τίθεται 1) δὲν τολμᾷ, μετὰ περίοδον (α).

δέν κερδαίνει.

β. Π. γ. κ. τ. λ. ἢ κτλ. τ. ἔ.
π. X., μ. X.

γ. Π ρ ό λ ο γ ο ς. Εἰ ς α γ ω γ ῆ.

2) μετὰ τετμημένας λέξεις (β)
= παραδείγματος χάριν, τοῦτ'
ἔστι, πρὸ Χριστοῦ, μετὰ Χριστόν.

3) μετὰ πᾶσαν λέξιν ἐν ἐπι-
γραφαῖς (γ).

2. Τὸ ἐρωτηματικὸν σημεῖον.

α. Τί ς ἔρχεται ; Τί θέλει ;

β. Βλέπε, τίς ἔρχεται. Δέν ἤξεύ-
ρει, τί θέλει.

Τὸ ἐρωτηματικὸν σημεῖον τίθε-
ται εἰς τὸ τέλος εὐθείας ἐρωτή-
σεως (α), οὐχὶ ὅμως μετὰ πλα-
γίαν ἐρώτησιν (β).

3. Τὸ ἐπιφωνηματικὸν σημεῖον.

α. ὦ βασιλεῦ ! εἶμαι ἀθῶος. Βο-
ήθει με, οὐρανέ !

β. ὦ πόσον ὁ οὐρανὸς εἶνε κα-
θαρός !

Τὸ ἐπιφωνηματικὸν σημεῖον τί-
θεται 1) μετὰ προτάσεις, αἱ ὁ-
ποῖαι ἐκφράζουσι ζωηρὸν αἴσθη-
μα (ἐκπληξιν, θαυμασμόν, λύπην,
ἀγανάκτησιν, φρίκην). 2) μετὰ
προτάσεις ἐπιφωνηματικᾶς.

4. Τὸ κόμμα ἢ ἡ ὑποστιγμῆ.

α. Σεῖς μὲν μανθάνετε, ἐγὼ δὲ
διδάσκω. Ἔργάζεσθε, διότι ἡ ἐρ-
γασία ὠφελεῖ τὸν ἄνθρωπον.

Στέκω καὶ συλλογίζομαι. Ἔρ-
γάζομαι καὶ δέν δύναμαι νὰ
κερδαίνω, ὅπως πρέπει.

β. 1. Ὅποιος κατῆ'ς τὰ λάχανα
φυσᾷ καὶ τὸ γιαιούρτι.

2. Δύνασθε, νομίζω, νὰ ἔχη-
τε, ὅτι θέλετε. Σὺ, ὅταν θε-
λήσης, ἔχεις πολλὰ πράγμα-
τα.

Ἐμπρός, παιδιὰ ! Σιώπα, κόρη
μου, ἀναγίνωσκε τὸ εὐαγγέλιον.
Ναί, θέλω. Ὁχι, δέν το θέλω.

Τὸ κόμμα ἢ ἡ ὑποστιγμῆ τί-
θεται

1. διὰ νὰ χωρίσῃ ἀπ' ἀλλήλων
ἀντιθετικᾶς ἢ αἰτιολογικᾶς κυρίας
προτάσεις, οὐχὶ δὲ καὶ συμπλε-
κτικᾶς (α).

2. διὰ νὰ χωρίσῃ δευτερευούσας
προτάσεις ἀπὸ τῶν πρωτευουσῶν
(β. 1). Ἄν ἡ δευτερεύουσα εἶνε
παρενθετική, τότε ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ
τέλος αὐτῆς δηλοῦνται διὰ τοῦ
κόμματος (β. 2).

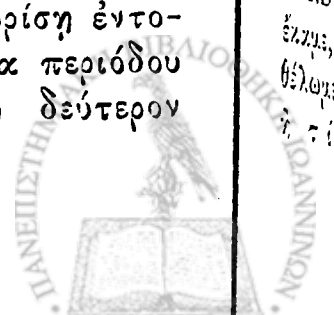
3. διὰ νὰ χωρίσῃ τμήματα ἰ-
σοδύναμα μὲ προτάσεις, ὡς τὴν
κλητικὴν προσφώνησιν.

5. Ἡ ἄνω τελεία ἢ ἡ μέση στιγμῆ.

Ὁ ἄνθρωπος εἶνε λογικὸν ζῶον·
δι' ὃ ζητεῖ τὸν λόγον ἐκάστου
πράγματος.

Σημ. Οὕτω συνηθέστατα εἰς τὴν

Ἡ ἄνω τελεία ἢ ἡ μέση στιγ-
μῆ τίθεται, διὰ νὰ χωρίσῃ ἐντο-
νώτερον δύο τμήματα περιόδου
τινὸς, τῶν ὁποίων τὸ δεύτερον

παλαιάν χωρίζεται ἢ διὰ τοῦ γάρ ἐκ-
φερομένη πρότασις.

εἰσάγεται διὰ τῶν παρατακτικῶν
συνδέσμων δ' ἰ, ὄ, ὀ μ ω ς, ἀλλὰ
καὶ, ὡς τε, ἄρα, λοιπόν.

6. Παρενθετικόν.

Αὐτός ἀκούει (ὁ δυστυχῆς δὲν
δύναται νὰ βλέπῃ) τὰς πλησίον
φωνάς.

Τὸ παρενθετικόν τίθεται, διὰ
νὰ χωρίσωμεν μίαν ἐν παρόδῳ πα-
ρεμβαλλομένην πρότασιν ἀπὸ τὸν
ὑπόλοιπον λόγον, διότι διακόπτει
τὴν συνέχειαν.

7. Εἰσαγωγικόν.

Ὁ Πιλάτος ἠρώτησε τὸν Ἰη-
σοῦν «εἶσαι βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων ;»

Τὸ εἰσαγωγικόν τίθεται, ὅτε
εἰσάγεται λόγος τινὸς αὐτολεξεῖ.

8. Ἀποσιωπητικόν.

Σιώπα, εἰ δὲ μή . . . Λέγε μά-
θημα, ἄλλως . . .

"Ἄν σε πιάσω, τότε θὰ ἴδῃς . . .

Τὸ ἀποσιωπητικὸν
τίθεται 1. ἂν πρότασις τις δια-
κόπτεται καὶ δὲν φέρεται εἰς τέ-
λος διὰ τὸ λυπηρὸν ἢ αἰσχρὸν
τοῦ πράγματος ἢ διὰ νὰ δώσῃ
μεγαλειτέραν σημασίαν.

2. ἂν δι' αἰφνιδίου παύσεως
τοῦ λόγου πρέπει νὰ ὑψωθῇ ὁ τό-
νος τοῦ λέγοντος εἰς τι μέρος τῆς
προτάσεως.

§. 34. Ἀνάλυσις περιόδου.

1. Α'. Διὰ νὰ ἀναλύσωμεν περίοδον τινα α'. κρατοῦμεν τὴν φω-
νὴν ἡμῶν εἰς τὴν τελείαν στιγμὴν. β'. ἐξετάζομεν, ἂν ἡ ἀναγνω-
σθεῖσα περίοδος συνδέεται μὲ τὴν προηγουμένην διὰ τινος παρατα-
κτικοῦ συνδέσμου, ἐκ τοῦ ὁποίου λαμβάνει καὶ τὸ ὄνομα ἢ περίοδος.
γ'. ἐξετάζομεν, ἂν ἡ περίοδος εἶνε ἀπλῆ πρότασις ἢ σύνθετος.

2. "Ἄν ἡ περίοδος εἶνε ἀπλῆ πρότασις, ἐξετάζομεν, ἂν εἶνε κα-
θαρά ἢ ἐπηυξημένη ἢ συνηρημένη.

3. "Ἄν ἡ περίοδος εἶνε πρότασις σύνθετος, ἐξετάζομεν 1. ἂν εἶνε
σύνθετος καὶ εὐρίσκομεν τὰς συνδέτους προτάσεις. 2. ἂν εἶνε συν-
ημῆται καὶ εὐρίσκομεν τὰς κυρίας καὶ τὰς δευτερευούσας.

4. Β'. Διὰ νὰ ἀναλύσωμεν πρότασιν τινα, ἐρωτῶμεν διὰ μὲν τοῦ τίς
ἔκαμε, ὅταν θέλωμεν ν' ἀποκριθῶμεν διὰ τοῦ ὑποκειμένου. "Ὅταν
θέλωμεν ν' ἀποκριθῶμεν διὰ τοῦ ἀντικειμένου, ἐρωτῶμεν διὰ τοῦ τί
ἢ τίνα.

Ὁ διδάσκαλος διδάσκει τοὺς μαθητάς. Τίς διδάσκει; Ἀπ. ὁ διδάσκαλος. Τίνα διδάσκει ὁ διδάσκαλος; Ἀπ. τοὺς μαθητάς.

Οἱ μαθηταὶ ἐπιμελοῦνται τῶν μαθημάτων. Τίνοσ ἐπιμελοῦνται οἱ μαθηταί; Ἀπ. τῶν μαθημάτων.

Ὁ θεὸς ἔδωκεν ἑκάστω (εἰς ἑκάστον) ὄπλον τι. Τί νι (εἰς τίνα) ἔδωκεν ὁ θεὸς ὄπλον τι; Ἀπ. ἑκάστω (εἰς ἑκάστον). Τί ἔδωκεν ὁ θεὸς ἑκάστω; Ἀπ. ὄπλον τι.

Ὁ Σωκράτης ἦτο φιλόσοφος = ὁποῖος ἢ τί ἦτο ὁ Σωκράτης; Ἀπ. φιλόσοφος. Ὁ ἀνὴρ γίνεται γέρων. Τί γίνεται ὁ ἀνὴρ; Ἀπ. γέρων.

Ἐκτύπησαν τὸν Νικόλαον, ἄνδρα Ἀθηναῖον. Τίνα ἐκτύπησαν; Ἀπ. τὸν Νικόλαον. Τίνα Νικόλαον; Ἀπ. ἄνδρα. Ποῖον ἄνδρα; Ἀπ. Ἀθηναῖον.

Ἐν Ἀθήναις (ποῦ;) διδάσκονται τῶρα (πότε;) οἱ μαθηταὶ κατὰ νέαν μέθοδον (πῶς;). πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς διανοίας τῶν (διὰ τί;).

Διὰ τὰ γράμματα (διὰ τί;) ἐρχόμεθα εἰς τὸ σχολεῖον. Πρὸς τὸ θεαθῆναι ἔρχεται εἰς τὸ σχολεῖον (πρὸς τί;)

Οἱ ἐπιμελεῖς (ὁποῖοι) μαθηταὶ προκόπτουσι. Εἶχον δὲ οὐ πλοῖα (πόσα).

11. Ὅτε αἱ προτάσεις εἶνε σύνδετοι, ἐξετάζομεν ἑκάστην χωρὶς, ὅπως ἀνωτέρω.

12. Ἄν εἶνε συνημμέναι, ἐξετάζομεν τὰς δευτερευούσας, διὰ τῶν ὁποίων ἀποκρινόμεθα, ὅταν ἐρωτώμεθα δι' ἀναλόγου πρὸς τὰς σημασίας τῶν ἐρωτήσεως, τοῦ ποῦ; ὅτε εἶνε τοπικαί, διὰ τοῦ πότε; ὅταν ἦνε χρονικαί, διὰ τοῦ διὰ τί, ἂν ἦνε αἰτιολογικαί, διὰ τοῦ

5. Ἄν τὸ συμπλήρωμα εἶνε κατὰ γενικὴν, τότε ἐρωτώμεν διὰ τοῦ τίνος ἢ διὰ τοῦ τίνι ἢ εἰς τίνα.

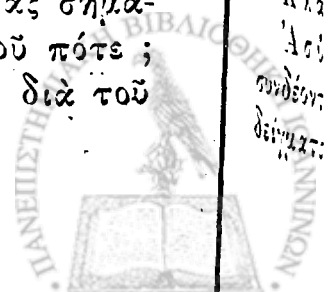
6. Ἄν εἶνε δύο συμπληρώματα, τότε ἐρωτώμεν χωρὶς δι' ἑκάστον (τί νι ἔδωκε; τί ἔδωκεν;)

7. Ἄν ὑπάρχει κατηγορούμενον, ἐρωτώμεν διὰ τοῦ ὁποῖος εἶνε ἢ ὁποῖον ἢ τί εἶνε ἢ γίνεται.

8. Ἄν εἶνε κατὰ παράταξιν ἢ κατ' ἐπεξήγησιν διορισμοί, ἐρωτώμεν δις τὸ αὐτό.

9. Ἄν ὑπάρχουσιν ἐπιρρηματικοὶ διορισμοί, ἐρωτώμεν διὰ τῶν ποῦ ἂν σημαίνεται τόπος, διὰ τοῦ πότε, ἂν σημαίνεται χρόνος, διὰ τοῦ πῶς, ἂν σημαίνεται τρόπος, διὰ τοῦ διὰ τί, ἂν σημαίνεται αἰτία, διὰ τοῦ πρὸς τί τέλος ἢ σκοπόν, ἂν σημαίνεται τέλος (σκοπός).

10. Ὅτε ὑπάρχουσιν ἐπιθετικοὶ διορισμοί, ἐρωτώμεν διὰ τοῦ ποῖος ἢ πόσος.

εἰς τίνα περίστασιν, ἂν εἴνε ὑποθετικά, διὰ τοῦ πρὸς τίνα σκοπὸν, ἂν εἴνε τελικά, διὰ τοῦ ποῖον ἀποτέλεσμα ἐπῆλθεν, ἂν εἴνε ἀποτελεσματικά, διὰ τοῦ ἐναντίον τίνος περιπτώσεως συνέβη τι, ἂν εἴνε ἐνδοτικά.

Ὁ που καὶ ἂν ὑπάρξης (ποῦ;), εὐρίσκεις ἀνθρώπους.

Ὁ τε ἐξῆλθον (πότε;), εἶδον τὸν διδάσκαλόν μου. Ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ Κ. (πότε;), ἔγεινεν ἐπαναστάσις.

Ἐπειδὴ πεινῶ (διὰ τί;), τρώγω.

Ἄν καὶ ἔπεσε, δὲν ἔσπασε τὰ πόδια του (ἐναντίον τίνος περιπτώσεως;).

Ἄν μελετᾷς, θὰ προκόπτῃς (εἰς τίνα περίστασιν θὰ προκόπτῃς;). Διὰ νὰ μάθωμεν γράμματα, ἐρχόμεθα εἰς τὸ σχολεῖον (πρὸς τίνα σκοπὸν, διὰ τί ἐρχόμεθα εἰς τὸ σχολεῖον;). Ἐγένετο ἰσχυρὸς σεισμὸς, ὡς τε αἰοικίαι κατέπεσον (ποῖον ἀποτέλεσμα ἐπῆλθεν;).

§ 35. Περί σχημάτων.

Καθ' ὅλον καὶ μέρος ἴδε § 19, δ'. Ἀπτικὸν ἢ ἀπτική σύνταξις ἴδε § 6, 2. Πρόληψις ἴδε § 21, β, 7. Ἐλλειψις ἴδε § 30.

Χιαστὸν λέγεται, ἂν εἰς δύο λέξεις ρηθείσας ἀνταποκρίνονται ἢ ἀντιτίθενται ἄλλαι λέξεις οὐχὶ κατὰ τάξιν ἀλλ' ἀντιστρόφως: ἡδονὴ βραχεῖα μακρὰν γεννᾷ λύπην.

Πλεονασμὸς λέγεται ἡ θέσις λέξεων, τῶν ὁποίων ἡ ἔννοια περιέχεται ἤδη ἐν ἄλλῃ λέξει τῆς προτάσεως. Ἀμέσως παρευθύς.

Ἐπαναλήψις λέγεται ἐὰν ἡ αὐτὴ λέξις ἐπαναλαμβάνεται εἰς πᾶσαν νέαν πρότασιν.

Βουλιουμαίμιχ, βουλιουμαί δυὸ, βουλιουμαί τρεῖς καὶ πέντε, βουλιουμαί νὰ ξενιτευθῶ, ἄς τὰ ξένα νὰ πηγαίνω.

Τ' Ἄνδρὶ κ' ἡ μάνα θλίβεται, τ' Ἄνδρὶ κ' ἡ μάνα κλαίει

Πρὸς τὰ βουνὰ συχογυρνᾷ καὶ ὄλα τὰ μαλώνει.

Ἄγραφων ἄγρια βουνὰ, Ἄγραφων κορφοβούνια κτλ.

Ἄκοῦν πουλιὰ καὶ κελαδοῦν, ἄκοῦν πουλιὰ καὶ λένε.

Πίνω το, μάνα, τὸ κρασί, πίνω το νὰ μεθύσω.

Πίνω το νὰ ξενιτευθῶ καὶ πάλι νὰ γυρίσω.

Ἄνοιξε, θύρα τῆς ξανθῆς, θύρα τῆς μαυρομμάτας.

Κλαίγουν τ' ἀηδόνια τῆς Βλαχίας καὶ τὰ πουλιὰ ε' τῆ δύσι,

Κλαίγουν ἀργὰ, κλαίγουν ταχιά, κλαίγουν τὸ μεσημέρι,

Κλαίγουν τὴν Ἀδριανούπολιν.

Ἄσύνδετο λέγεται, ἐὰν διάφοροι προτάσεις ἢ ὅμοιοι ὅροι δὲν συνδέονται πρὸς ἀλλήλους, (ἴδε § 20, θ, α, σημ. καὶ α, ἴδε καὶ παραδείγματα ἐπαναλήψεως).

Παῖδες, γέροντες, γυναῖκες ἦσαν ὅλοι στρατιῶται.

Τὰ ἑξαζωξέ, τὰ σύναξε, τὰ κάμε τρεῖς χιλιάδες.

Ζεῦ γμα λέγεται, ἂν ρῆμά τι λαμβάνεται κατ' ἄλλο πρόσωπον ἢ ἀριθμὸν ἢ ὑπ' ἄλλην σημασίαν. Τρώγω ψωμί καὶ νερό (=καὶ πίνω νερό). Ἔχει ὁ καιρὸς γυρίσματα καὶ ὁ μῆνας ἐβδομάδας (ἐνν. ἔχει). Μὲ τὸ σπαθί μου κόφτω δεκοχτῶ, μὲ τὸ τουφέκι δέκα (ἐνν. σκοτώνω).

Λιτότης λέγεται ἡ ἔκφρασις ἐννοίας τινὸς καταφατικῆς διὰ τῆς ἀντιθέτου λέξεως μετὰ τοῦ ἀποφατικοῦ οὐχί, δι' ἧς λέγομεν μὲν ὀλιγώτερον, δηλοῦμεν ὅμως περισσότερον· κακός=οὐχί καλός, πολὺ=ὄχι ὀλίγον· γνωστὰ=ὄχι ἀγνωστα. Πολλὰ=ὄχι ὀλίγα.

Ἵπερβατὸν λέγεται, ἔὰν λέξις τις ἀντὶ νὰ τεθῆ πλησίον τῆς λέξεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, τίθεται πλησίον ἄλλης.

Προσωποποιία λέγεται ἡ εἰς ἄψυχα ἀπόδοσις ἰδιοτήτων καὶ λόγων, οἳ τινες ἀρμόζουσιν εἰς ἔμψυχα. Ὁ παρὼν καιρὸς λέγει. Ἡ εἰκὼν σχεδὸν ὁμιλεῖ.

Ὁ Ὀλυμπος καὶ ὁ Κίτσαβος τὰ δὲ βουνὰ μαλῶν οὐν.

Γυρίζε ὁ γέρων Ὀλυμπος καὶ λέγει τοῦ Κίτσαβου. κτλ.

Ὁξύμωρον λέγεται ὅταν ἐνώνωμεν δύο ἀντιθέτους ἐννοίας. Ψυχρὰ φλόξ. Σπεῦδε βραδέως.

36. Κατάλογος μορίων.

Ἀκόμη σημαίνει χρόνον, ἰδίως ἀκμὴν χρόνου.

ἄλλᾶ=ἄλλο πρᾶγμα· αἶρει τι λεγόμενον ἢ ἐννοούμενον καὶ θέτει ἄλλο τι διάφορον τοῦ προηγουμένου.

ἄλλ' οἶ, ἄλλ' οἶ μονον ἐπιφωνήματα. Ἄλλ' οἶ ποῦ τῶχει· ἢ μοῖρά του. Ἄλλ' οἶ μονον εἰς ἐσέ.

ἄλλως ἢ ἄλέως=κατ' ἄλλον τρόπον.

ἄμα ἐπιρρ. συγχρόνως, καὶ σύνδεσμος χρον. ἄμα ἔλθης.

ἄνευ πρόθεσις μετὰ γεν.

ἄν συνδ. ὑποθετικὸς (ἴδε § 23, 7), ἄν καὶ ἴδε § 23.

ἄρα συμπέρασμα=ὀλοφάνερα, λοιπὸν.

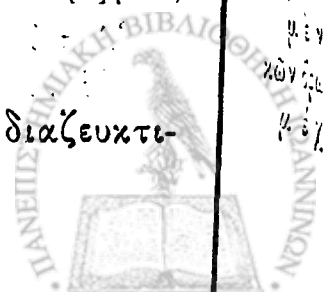
ἄρα ἐρωτηματ. δηλοῖ δισταγμὸν=ἄρά γε; τάχα; Τίθεται εἰς ἐρωτήσεις, ὧν ἡ ἀπόκρισις προσημαίνεται ἀποφατικῆ;

ἄς ἢ ἄς ἐγένετο ἐκ τοῦ ἄφες ἢ ἐκ τοῦ ὡς καὶ συντάσσεται μὲ ὑποτακτ. ἐπὶ προσδοκωμένης πράξεως, καὶ μὲ ὀριστ. ἱστορικοῦ χρόνου ἐπὶ ἀνεκτελέστου πράξεως: ἄς ἤμην, ἄς το ἔκαμε. Ἐνδοτικὴν σημασίαν ἔχει ἐν τῇ συνηθεστάτῃ προτάσει ἄς ἢ νε.

ἄφ' οὔ, χρονικὸν καὶ ἐνίοτε αἰτιολογικόν.

γὰρ τῆς παλ. γλώσσης=διότι.

γιὰ=γε=βέβαια, αὐτὸς γε=αὐτὸς γιὰ, αὐτὸς βέβαια· ἢ διαζευκτι-

κόν=ἢ εἰς τὴν χυδαίαν : γιὰ τοῦτο γιὰ ἐκεῖνο=ἢ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, ἄλλοτε ἀντὶ τῆς διὰ : γιὰ σένα=δι' ἐσέ, ἴδε διὰ νά.

δ ἄ=δὴ, τίθεται μετὰ τὴν λέξιν, ἣν διορίζει καὶ ἐπιτείνει· αὐτὸς δά.

δ ἐ ἐπιτάσσεται, εἰσάγει τι νέον ἢ ἀντίθεσιν.

δ ἐ ν ἐπιρρ. σημαῖνον ἄρνησιν· προῆλθεν ἐκ τοῦ οὐ δ ἐ ν. Ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ παλαιοῦ οὐ.

δ ἦ θ ε ν=τάχα, μετὰ τὴν πρόφασιν

δ ἦ λ α δ ἦ ῥέπιρρηματα

δ ἦ λ ο ν ὅ τ ι διασαφητικὰ

δ ι ἄ ν ἄ σημ. σκοπὸν ἴδε § 23,5

δ ι ὁ τ ι σημ. αἰτίαν § 23,4,2.

δίχως μετὰ γεν.=χωρὶς, δίχως νά=χωρὶς τοῦ

ἐ=εἰς ἐρωτήσεις· ἔ, ἔγραψες τὴν ἐξήγησιν ;

ἐ ἄ ν συνδ. ὑποθετικὸς· ἴδε § 23,7.

ἔ π ε ι τ α σημαίνει τάξιν· εἰς ἐρωτήσεις σημαίνει θαυμασμὸν καὶ ἀγανάκτησιν.

εἴθε νά μετὰ ὑποτ. σημαίνει εὐχὴν προσδοκητὴν, εἴθε νά μετὰ ὀριστ. ἱστορικῶν χρόνων σημ. εὐχὴν ἀνεκτέλεστον.

εἴ τ ε εἴ τ ε τίθεται εἰς διαζευξιν, ὅτε ὁ λέγων δὲν δύναται νά ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ ἑτέρου.

Ἐ π ε ι δ ἦ συνδ. αἰτιολογικὸς § 23,4.

Ἐ ν ῶ χρον. σύνδεσμος καὶ ἐνδοτικὸς ἴδε § 23.

ἔ ω ς χρονικὸν ἐπίρρημα=μέχρι, καὶ ὡς σύνδεσμος : ἔ ω ς οὐ ἔλθης, κάθημαι.

εὖγε ἐπιφ. θαυμαστ.

ἦ=γιὰ, διαζευκτικὸν ἢ διαφορικὸν μετὰ συγκριτικὰ καὶ διαφορικὰ=παρὰ, ἀπὸ (§ 43)

ἦδη χρονικὸν ἐπιρρ.=πλέον.

ἵνα δηλοῖ σκοπὸν=διὰ νά

κ α θ ὡ ς σύνδεσμος τροπικὸς, σημαίνων ἰδίως ὁμοίωσιν· ἄλλοτε δὲ χρονικὸς· ἴδε § 23,2.

κ α ἰ παρατακτικὸς σύνδεσμος· καὶ ἐπίρρημα ἐπιτατικὸν=ἀκόμη καὶ τὴν ἐξήγησιν δὲν ἔγραψας.

κ ἄ ν=τοῦλάχιστον (παρὰ τοῖς παλαιοῖς κ ἄ ν=καὶ ἄ ν), κ ἄ ν εἰ ς=κ ἄ ν εἰ ς εἰ ς, κ ἄ ποῖ ο ς=κ ἄ ν ποῖ ο ς, κ ἄ πο τε=κ ἄ ν πο τε, κ ἄ πο υ=κ ἄ ν πο υ

λ ο ι π ὲ ν συμπερασματικόν.

μ ἄ ἐπιρρ. σημαῖνον ὄρκον, μετὰ αἰτ. Μὰ τὴν ἀλήθειαν.

μ ἐ ν=τῷ ὄντι, βεβαίως· ἀντιτίθεται τὸ πρῶτον μέρος ἀντιθετικῶν ὄρων ἢ προτάσεων.

μ ἐ χ ρ ι, ὡς πρόθεσις ἐπὶ χρόνου καὶ τόπου τιθεμένη συντάσσει-

ται μὲ γενικὴν· τὸ μέχρις οὐ ἢ μέχρις οὗτου εἶνε ἐν χρήσει ὡς σύνδεσμος καὶ δηλοῖ χρόνον.

Μὴ τίθεται εἰς ἀπαγορεύσεις μὲ προστακτικὴν, μὲ ὑποτακτικὴν καὶ μέμετοχάς· ὡσαύτως εἰσάγει προτάσεις οὐσιαστικὰς μετὰ τὰ φόβου δηλωτικὰ ρήματα (ἴδε § 22, 5). Μήτε μήτε σύνδεσμος παρατακτικὸς ἀποφατικός. Μηδὲ=ἀκόμη καὶ τοῦτο μὴ.

Μὴ γὰρ ἔρωτ.=μὴ πως τάχα.

Μόνον δὲν, μόνον ποῦ δὲν=σχεδὸν. Μόνον ποῦ δὲν ὀμιλεῖ=ὄλα τὰ κάμνει, μόνον δὲν ὀμιλεῖ=σχεδὸν ὀμιλεῖ.

Ν ἂ τελικὸν=τῷ ἵνα, ἐξ οὗ προήλθεν· σημαίνει σκοπὸν. Μετὰ παρατακτικοῦ ὀριστικῆς δηλοῖ εὐχὴν ἀνεκτέλεστον· νὰ ἤμην πουλί νὰ πέταγα· εἶνε ἀναλυτικὸν τοῦ ἀπρφ. ἢ ἀναλ. τῆς προστακτ. ἄλλοτε ἰσοδυναμεῖ τῷ ἂν τῆς παλαιᾶς γλώσσης.

Ν ἂ δεικτικὸν=ἰδοὺ· νὰ τος, νὰ τη κτλ.

Ν α ἰ τίθεται εἰς ἀποκρίσεις βεβαιωτικὰς.

Ν ὅ ν, χρον. ἐπιρρ.=τώρα.

Ὁ θ ε ν δηλοῖ τόπον=ἄφ' ὅπου, καὶ συμπερασματικὸν=λοιπὸν.

Τίθεται πάντοτε ἐν ἀρχῇ.

Ὁ μ ω ς ἀντιθετικὸν.

Ὁ π ο υ· δηλοῖ τὴν ἐν τόπῳ στάσιν καὶ τὴν εἰς τόπον κίνησιν. Εἰς τὴν ὀμιλ. εἶνε ἐν χρήσει ἀντὶ ἀναφορ. ἀντωνυμίας· ἐκεῖνοι, ὅπου (=οἱ τινες) δὲν ἔμαθον γράμματα, εἶνε τυφλοί· πρβ. καὶ ποῦ.

Ὁ π ω ς εἶνε τελικὸν=διὰ νὰ, καὶ τροπικὸν=καθώς.

Ὁ τ ε ὀ π ὀ τ ε ὀ τ α ν ὀ π ὀ τ α ν χρονικὰ (ἴδε §. 23, 2).

Ὁ τ ι εἰσάγει οὐσιαστικὰς προτάσεις, ὡσαύτως καὶ χρονικὰς. Ὁ τ ι ἦλθα, ἐκάθισα καὶ ἔφαγα. Πότε ἦλθες; Ὁ τ ι ἦλθα· ἴδε § 23, 2, 3.

Ὁ ὕ δ ἐ ἐπιδοτικὸν=καὶ δὲν, ἀκόμη δὲν.

Ὁ ὕ δ α μ ῶ ς } ἀποφατικά.

Ὁ ὕ δ' ὀ λ ω ς }

Ὁ ὕ τ ε οὔτε· παρατακτικοὶ σύνδεσμοι, συμπλέκοντες ἀποφατικὰς ἐννοίας ἢ προτάσεις.

Ὁ ὕ τ ω ἐπιρρ. τρόπου=κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Π ἄ λ α ι=πρὸ πολλοῦ.

Π ἄ λ ι ν σημ. ἐπανάληψιν.

Πλέον 1. χρονικὸν=ἤδη, ἔτι· 2. περισσώτερον, μ ἄ λ λ ο ν.

Π λ ἦ ν=ἐκτός, ὡς πρόθεσις συντάσσεται μὲ γενικὴν. Ὡς σύνδεσμος εἰσάγει τροπικὰς προτάσεις· ἄλλοτε ἰσοῦται τῷ ἄ λ λ ἄ· εἶνε εὐμορφος πλὴν δὲν ἔχει παιδείαν.

Π ὀ τ ε δηλοῖ χρόνον=εἰς ποῖον καιρὸν.

Π ο τ ἐ ἐπιρρ. ἀόριστον χρόνου.

Π ο ὕ ; ἐρωτημ. τόπου. Εἰς τὴν ὀμιλουμένην τίθεται καὶ ἀντὶ ἀναφορ. ἀντωνυμ. ἐκεῖνοι ποῦ (οἱ τινες) δὲν εἶδον.

Π ο ὕ ἀόριστον ἐπίρρ. τόπου=κἀπου.

Π ρ ἰ ν σύνδεσμος εἰσάγει προτάσεις χρονικάς. Εἰς τὴν ὀμιλ. εἶνε καὶ ἐπίρρ.=πρότερον.

Ἵ σ ἂ ν ἢ Ἵ σ ἂ ν ἴδε ὡς ἂ ν

Τάχα=ἄρά γε, ἴσως, δῆθεν.

Τώρα χρόν. ἐπίρρ. ἐκ τοῦ ταύτη τῆ ὥρα.

Χ ω ρ ἰ σ· ὡς ἐπίρρημα=χωριστά· ὡς σύνδεσμος εἰσάγει προτάσεις τροπικάς· § 23,3,3, χ ω ρ ἰ σ νὰ κάμω τί ποτε, ἐτιμωρήθην. Συντάσσεται δὲ ὡς πρόθεσις μετὰ γενικῆς· χωρὶς χρημάτων· καὶ εἰς τὴν ὀμιλ. μὲ αἰτιατ. χωρὶς χρήματα.

Ἵ Ω ς=καθώς, χρονικόν, εἰς ὄνομα τιθέμενον δηλοῖ ἐξίσωσιν ἢ ὀμοίωσιν (§ 23,3,2). Ἵ Ω ς πρὸ τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνει περίπου, σχεδόν, ὡς ἔγγιστα.

Ἵ Ω ς ἂ ν δηλοῖ ὀμοίωσιν=ὡς εἶ, ὡς, ὥσπερ.

Ἵ Ω ς ἐκ τοῦ ἕως κατὰ συναίρεσιν, σημαίνει τὴν εἰς τόπον κίνησιν· πᾶγω ὡς τοῦ Κωνσταντίνου, πᾶγω ὡς τὸ σπίτι.

Ἵ Ω ς τ ε σημαίνει ἀποτέλεσμα (§ 23,6.)

Τὰ κυριώτερα ἐκ τοῦ συντακτικοῦ τῆς παλαιᾶς γλώσσης.

§ 37. Περὶ τοῦ γένους καὶ ἀριθμοῦ τῶν ὀνομάτων.

α. Ὁ ἄνθρωπος δῆλ. ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή. Οἱ γονεῖς, δῆλ. ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ. Ὁ Ἕλληνας=ὁ Ἕλληνας καὶ ἡ Ἕλληνίς.	1. Τὸ ἀρσενικὸν γένος δηλοῖ καὶ τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὸ θηλυκὸν πρόσωπον (α).
β. Τὸ πεζικόν=οἱ πεζοί. Τὸ ἱππικόν=οἱ ἱππεῖς. Τρέχει εἰς τοὺς ἥλιους. Ἔτρεξαν αἶματα Ἔχει χιόνια τὸ βουνόν	2. Τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων ἔχει περιληπτικὴν σημασίαν (β). 3. Πολλάκις ἐν τῇ ὀμιλουμένη μεταχειριζόμεθα τὸν πληθυντικὸν ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ.
α. Σ ε ἴ ς (ὕμεῖς) ὑπεδέχθητε τὸν θεῖον.	4. Πολλάκις μεταχειριζόμεθα τὸ β'. πληθυντικὸν πρόσωπον ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ (α).
β. ἡ ἐξοχότης σας, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης, ἡ εὐγενεΐα σας.	5. Ἀντὶ τοῦ β'. προσώπου μεταχειριζόμεθα καὶ ἀφρημένα οὐσιαστικά (β).

§ 38. Περὶ πτώσεων.

Ὁ Σωκράτης ἐφιλοσόφει. Ὁ Δημοσθένης εἶνε μαθητής. Ὁ Δημοσθένης ἦτο ἀγαθός.	1. Ἡ ὀνομαστικὴ εἶνε ἡ πτώσις τοῦ ὑποκειμένου καὶ παριστᾷ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα αὐθύπαρ-

Ὁ Δημοσθένης εἶνε ἐκ εἰνος, ὅς τις ἔφερε τὰς Ἀθήνας ἀνω κάτω.

Παῖ λαβὲ τὸ βιβλίον καὶ λέγε.
Ἄνθρωπε, τί ποιεῖς; Ὡ ἀνδρες δικασταί.

- α. Ἐπορεύοντο τοῦ πρόσω.
β. Τοῦ λοιποῦ, αὐτοῦ, πολλαχοῦ, οὐδαμοῦ, τῆς ἡμέρας, τῆς νυκτός, (τῆς) ἑσπέρας.
γ. Σοφία φθονῆσαι μᾶλλον ἢ πλούτου καλόν. Συγχαίρω τῶν γεγενημένων. Ζηλωσε τοῦ πλούτου.
α. Δεῖ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους μηδενὸς ἀπείρως ἔχειν. Οὕτω καὶ τὰ ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι, ἐρᾶν, ἐρασθαι, γλίχεσθαι, ἐκτός τοῦ ποθεῖν.
β. Ὁ γραμματῶν ἀπειρος οὐ βλέπει βλέπων. Οὕτω καὶ τὰ ἔμπειρος, ἐπιστήμων.
γ. Ἄνθρωπος ὧν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης. Οὕτω καὶ τὰ ἀμνήμων, ἐπιλήσμων, μνημονεύειν, μεμνησθαι, μιμνήσκεσθαι, ἐπιλανθάνεσθαι.
δ. Τοῖς σπουδαίοις οὐχ οἶόν τε τῆς ἀρετῆς ἀμελεῖν. Οὕτω καὶ τὰ ἐπιμελής, ἐπιμελεῖσθαι, φροντίζειν, ἐνθυμεῖσθαι, ὀλιγωρεῖν, ἀφροντιστεῖν.
ε. Μέτοχος, ἰσόμοιρος, ἄμοιρος, ἀκληρος, μετέχειν, κοινωνεῖν, τυγχάνειν, λαγχάνειν.
ς. κύριος, ἐγκρατής, ἀκρατής, κρατεῖν, ἡγεῖσθαι, ἡγεμονεύειν, ἀρχεῖν, βασιλεύειν, στρατηγεῖν.
ζ. μεστός, πλήρης, πλούσιος, κε-

κτον. Ὡσαύτως τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν καὶ τὸ κατηγορούμενον, ἂν εἶνε ἐπίθετον ἢ οὐσιαστικὸν ἢ ἀντωνυμία.

2. Ἡ κλητικὴ εἶνε πῶσις τῆς προσφωνήσεως προσώπου τινὸς ἢ πράγματος. Προτάσσεται ἐνίοτε τῆς κλητικῆς τὸ ἐπιφώνημα ὦ.

3. Ἡ γενικὴ δηλοῖ ἐπιρρηματικὸν διορισμὸν

α. τόπου (α).

β. χρόνου (β).

γ. αἰτίας (γ).

4. Τιθεμένη εἰς οὐσιαστικὰ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν σημαίνει καταγωγὴν, κτῆσιν, τὸ ὅλον, ὕλην, τιμὴν, ιδιότητα, ἐνέργειαν, πάθος (ἴδε § 19, α. 10).

5. Μὲ γενικὴν συμπληρωματικὴν συντάσσονται εἰς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν τὰ ῥήματα καὶ ἐπίθετα, τὰ ὁποῖα σημαίνουσι

α. ἔφειν, ἐπιθυμίαν ἢ ὄρεξιν.

β. ἐμπειρίαν ἢ ἀπειρίαν.

γ. μνήμην καὶ λήθην.

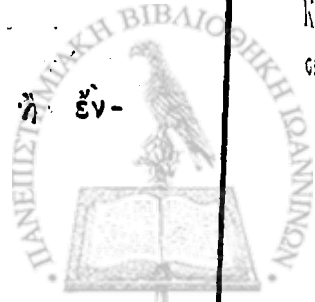
Σημ. Τὰ ὑπο (ἀνα) μιμνήσκειν συντάσσονται μὲ δύο αἰτ. Τὸ μνησικακεῖν μὲ δοτ. καὶ γεν. τινός.

δ. ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα.

ε. μετοχὴν καὶ ἀπόλαυσιν.

ς. ὑπεροχὴν καὶ ἐπικράτησιν.

ζ. πλήρωσιν, ἀπορίαν ἢ ἐν-

- νός, ένδεής, έλλιπής, πλούσιος, πένης, έρημος, πλήθειν, γέμειν, εύπορεΐν, πλουτεΐν, πληροϋν, πιμπλάναι, άπορεΐν, σπανίζειν κτλ.
- ή. Ίων τήν χώραν έπώνυμον έαυτοϋ κατέλιπεν. Νομίζετε τής αϋτής ζημίας άξιους εΐναι τούς συγκρούποντας τοΐς άμαρτάνουσι. Ποριστικόν τών έπιτηδείων.
- θ. Βροντής άκούσας μηδαμώς πόρρω φύγης. Οϋτε πυρός οϋτε έρωτος έκών εΐναι άπτομαι. Γεύομαι μόνων.
- ι. Δει θνητόν όντα τής τών θεών στοχάσασθαι διανοΐας.
- ια. Πειράσθε σϋν τοΐς θεοΐς άρχεσθαι παντός έργου.
- ιβ. Νεΐλος τήν Άσίαν χωρίζει τής Λιβύης.
- ιγ. Δει έλευθέρους εΐναι δουλείαν θανάτου μάλλον περοβημένους. Διπλάσια έδωκεν ών έλαβεν.
- ιδ'. Σπάνις σΐτου. Πλησμονή πάντων. Άφθονία χρημάτων.
- ιέ. Ήν έτων τριάκοντα. Ο νόμος οϋτος Δράκοντός έστιν. Άσιν νομίζονθ' οι πένητες θεοϋ (§ 12,3).
- ις. Ούδαμου πανταχοϋ (γής) πρωΐ τής ήμέρας
τρΐς τής ήμέρας άπαξ τοϋ έτους
Ήως έχεις τής γνώμης
Καλώς έχω βίου (φρενών, φύσεως).

δειαν.

ή. Τα έπίθετα έπώνυμος, άξιος, άΐτιος, άνάξιος, άναΐτιος, ύπόδικος, ύπεϋθυνος και πολλά τών εις ικος έπιθέτων.

θ'. Τα δηλωτικά αΐσθήσεως, άφής, άκοής, όσφρήσεως πλην τών όράσεως δηλωτικών.

ι. Τα σκοποϋ, έπιτυχίας, άποτυχίας.

ια'. Τα σημαίνοντα άρχήν και λήξιν.

ιβ'. Τα σημαίνοντα χωρισμόν, άπομάκρυνσιν, άποχήν, άπαλλαγήν και διαφοράν.

ιγ'. Τα συγκριτικά και τα έχοντα συγκριτικήν έννοιαν ώς δεϋτερος, ύστερος, πρότερος, διπλάσιος, πολλαπλάσιος, προτερεΐν, ύστερεΐν, πρωτεύειν, διάφορος, έτερος, άλλος, άλλοΐος.

ιδ'. Γενική συντάσσονται και τα οϋσιαστικά, τών όποιών τα ρήματα ή τα έπίθετα συντάσσονται με γενικήν.

ιέ. Με γενικήν έχουσαν θέσιν κατηγορουμένου συντάσσεται το εΐναι ή γίνεσθαι.

ις. Με γενικήν συντάσσονται και τα έπιρρήματα τόπου, χρόνου, και έπαναλήψεως (ις) και τα έπιφωνήματα (ιη).

ιη. Φεῖ τῆς ἀφροσύνης. Οἱ μοι τῶν ἐμῶν κακῶν.

α. Ἀπέχει σταδίους ἐβδομήκοντα. Πολὺ μείζον. Πολὺ ἄριστος.

β. Ἐπιδεδήμηκε τρίτην ἤδη ἡμέραν. Οὕτω καὶ ἐν τῇ ὀμιλουμένην· τὴν 18ην τοῦ Φεβρουαρίου. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἦλθεν. Πρῶτον, δεύτερον, τέλος (κτλ.).

γ. Ἡρόμην τί αἰ θύραι νύκτωρ φοοῖεν· καὶ εἰς τὴν ὀμιλουμένην Τί τα λέγεις αὐτά; = Πρὸς τί;

δ. Τρόπον τινα, τούναντίον.

ε. Τυφλὸς τοὺς ὀφθαλμούς. Ταχὺς τοὺς πόδας. Οὕτω μέγεθος, ὕψος, βάθος, πλῆθος, γένος, ὄνομα, ἐπίκλησιν.

ς. ὠφελεῖν, βλάπτειν, εὐεργετεῖν, ἀδικεῖν, κακουργεῖν, εὖ ποιεῖν, κακῶς ποιεῖν, θωπεύειν, κακηγορεῖν, βλασφημεῖν, αἰσχύνεσθαι, φοβεῖσθαι, ἐκπλήττεσθαι.

ζ. κλαίειν, πενθεῖν, θρήνεῖν, ὀδυρεσθαι, σιωπᾶν, ἀποκρίνεσθαι, δακρύειν, πλεῖν, οἰκεῖν, σπεύδειν, περᾶν, περαιοῦσθαι, ἰέναι, πορεύεσθαι, τρέχειν.

η. Παραβαίνω τοὺς νόμους. Διαβαίνω τὸν ποταμόν.

θ. Πολεμῶ πόλεμον. Ζῶ βίον. Ἐνόσησε δεινὴν νόσον.

α. Μαραθῶνι κύκλω = ἐν κύκλω.

β. τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τῷ πέμπτῳ ἔτει. Τῇ 16ῃ Φεβρουαρίου.

γ. Φθόνῳ ὑβρίζει με. Χαίρω τινί. Καλὸς μοι ὁ πάππος.

δ. Ὁρῶ μεν τοῖς ὀφθαλμοῖς. Πολλῶ μείζον. Βραχεῖ χρόνῳ ὕστερον.

6. Ἡ αἰτιατικὴ σημαίνει
α. τόπον, ἰδίως μέτρον ἐκτάσεως (πρβ. § 18,3,5.)

β. χρόνον ἢ τάξιν, ὡς ἐν τῇ νέᾳ (§ 18,2,2, γ).

γ. σκοπὸν εἰς τὴν ἐρωτηματικὴν ἀντων. τί (§ 18,4, δ).

δ. τρόπον (§ 18,3,2 γ).

ε. ἀναφορὰν ἢ τὸ κατά τι.

ς. Τίθεται ὡς ἀντικείμενον τῶν ρημάτων, τὰ ὁποῖα δηλοῦσι σωματικὴν ἐνέργειαν, ὠφέλειαν, βλάβην, προσπάθειαν, ψυχικὴν πάθησιν.

ζ. Ὡσαύτως ὡς ἀντικείμενον ἀμεταβάτων ρημάτων.

η. Ἀμεταβάτων τινῶν, τὰ ὁποῖα συντίθενται μὲ προθέσεις.

θ. Αἰτιατικὴν δέχονται πάντα σχεδὸν τὰ ρήματα, ἢ ὁποῖα διορίζει ἀκριβέστερον τὴν ἔννοιαν αὐτῶν. Ἡ αἰτιατικὴ αὕτη λέγεται ἐσωτερικὸν ἀντικείμενον (σχῆμα ἐτυμολογικόν).

7. Ἡ δοτικὴ δηλοῖ εἰς τὴν παλαιὰν α. τόπον

β. χρόνον, ὡς καὶ ἐν τῇ νέᾳ γλώσσῃ.

γ. αἴτιον (προτρεπτικὸν ἢ ἠθικόν).

δ. τρόπον, ὄργανον, ποσὸν ἢ μέτρον.

ε. ἀναφορὰν.

ς. τίθεται ὡς συμπληρωματικὸς διορισμὸς εἰς ρήματα, ἐπίθετα καὶ

ε. Φύσει ἐσμέν ἀγαθοί.

ς. 1. Μιγνύναι. Κακοῖς ὁμιλῶν καὶ τὸς ἐκβήση κακός. Μετέχειν, πλησιάζειν, διαλέγεσθαι πρέπειν, προσήκειν κτλ.

2. ὁμοιοῦν, ὁμοιος, παραπλήσιος, ἀντίπαλος, ὁμολογεῖν, ὁμονοεῖν κτλ.

3. Εὐνοεῖν, χρήσιμος, ὠφέλιμος, φίλος, ἐχθρὸς, ἐρίζειν, μάχεσθαι,

4. πείθεσθαι, πιστεύειν, εὐπειθής, πιστὸς, ἔπεσθαι, ἀκολουθεῖν, ἀκόλουθος, ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν.

5. παραγγέλλειν, προτρέπειν.

6. Συμπράττειν, συνάχθεσθαι

7. Τὸ ὕδωρ ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ πηλῷ. Τὰ τοῦ τοῖς ἐφεξῆς ἡμῖν λεχτέον.

α'. Παιδεύειν, διδάσκειν τινά τι.

β'. Περιβάλλεσθαι τείχη. Τρέφειν τινά μέλι. Ἐνδύειν, ἀμφιενύναι.

γ'. Τὴν θυγατέρα ἔκρυπτε τὸν θάνατον.

δ'. Κακὸν λέγειν τινα.

ε'. Ἰκετεύω σε τόδε. Ἀναμιμνήσκω ὑμᾶς τοὺς τῶν προγόνων κινδύνους. Τοὺς θεοὺς δόξαν ἤτει.

α. Ζεύγη καὶ ὑποζύγια γεμίσαντες σίτον.

β. Λῦσόν με τῶν δεσμῶν.

γ. Παύω σε τοῦ θράσους.

οὐσιαστικῶς, τὰ ὅποια σημαίνουσι,

1. μῆξιν, μετοχὴν, κοινωνίαν, συναναστροφὴν, πλησίασιν, τὸ πρέπον καὶ ἀρμόζον, ἐναντίωσιν, διαφωνίαν, ἔριν, καταλλαγὴν (ς. 1).

2. Τὰ δηλοῦντα ὁμοίωσιν, συμφωνίαν.

3. Τὰ δηλοῦντα φιλικὴν ἢ ἐχθρικήν σχέσιν.

4. τὰ δηλοῦντα πίστιν, ἀπιστίαν, εὐπειθειαν, ὑποταγὴν.

5. τὰ δηλοῦντα συμβουλήν παραγγελίαν, προτροπήν (ἐκτὸς τοῦ κελεύω), προσταγὴν, ἐκπληξιν.

6. Καὶ τὰ σύνθετα μὲ τὰς προθέσεις σὺν, ἐν, ἐπὶ συντάσσονται μὲ δοτικὴν.

7. Καὶ τὰ ἐπιρρήματα ὁμοῦ καὶ ἄμα. ἐξῆς, ἐφεξῆς.

8. Δύο αἰτιατικῶς δέχονται τὰ ἐπόμενα ῥήματα

α'. Τὰ παιδείσεως καὶ διδασκαλίας.

β'. Τὰ ἐνδύσεως, ἐκδύσεως καὶ θρέψεως.

γ'. Τὰ κρύπτειν, ἀποκρύπτεσθαι.

δ'. Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ λέγειν ἢ ποιεῖν καλὸν ἢ κακὸν εἰς τινα.

ε'. Τὰ αἰτεῖν, ἀπαιτεῖν, ἐρωτᾶν, ἐρέσθαι, ἀναμιμνήσκειν, ὑπομιμνήσκειν, ἀφαιρεῖσθαι, συλᾶν, ἀποστερεῖν, πράττεσθαι, εἰσπράττεσθαι, καλεῖν τινα ὄνομα.

9. Μὲ αἰτιατικὴν καὶ γενικὴν συντάσσονται,

α'. τὰ πληρώσεως καὶ κενώσεως.

β'. τὰ λύσεως καὶ ἀπαλλαγῆς.

γ'. τὰ παύσεως, κωλύσεως καὶ χωρισμοῦ.

δ. Ἀποστερῶ σε τοῦ ἀξιώματος.

ε. Πλείστου τιμᾶν τι.

ς. Μετέχειν τάφου μέρος.

ζ. Πυνθάνεσθαι τινός τι.

η. Προτάσσειν τοὺς ἰππέας τῆς φάλαγγος.

Δῶρα τῷ θεῷ προσφέρειν.

Παραβάλλω τί τινι

Κόπρον τῆ γῆ μιγνύναι.

Ἐπέταξαν τῷ Θηραμένει τοῦτο.

Συμβουλεύειν τινί τι.

Λέγειν, παραγγέλλειν τινί τι.

Μεταδίδωμι τοῦ βήρους τοῖς φίλοις. Ὑπέικω σοι τῆς ὁδοῦ. Μετέχειν ἀνδράσι γυναικῶν τῆς ζωῆς ταύτης. Σμίκρωνι δέκα ταλάντων ἐγράψατο. Συγγιγνώσκειν αὐτοῖς χρῆ τῆς ἐπιθυμίας.

§ 39. Περὶ ἄρθρου.

Περὶ πλείονος ποιοῦ δόξαν καλήν ἢ πλοῦτον μέγαν· ὁ μὲν γὰρ θνητὸς, ἡ δὲ ἀθάνατος. Ἐν μὲν τοῖς συμφρονουμένοι, ἐν δὲ τοῖς οὐ. Ἐδρα τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι. Μικρὰ ἂν πρὸ τοῦ μεγάλου ἦν φαίνεται.

δ'. Τὰ στερήσεως.

ε'. τὰ ἀνταλλάγματος καὶ τιμῆματος.

ς'. τὰ μετοχῆς καὶ ἀπολαύσεως.

ζ'. τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ μανθάνειν τι παρά τινος.

η'. τὰ σύνθετα ἐκ τῶν προθέσεων πρὸ, κατὰ, ἐκ, ἀπό.

10. Μὲ ἀίτιατικὴν καὶ δοτικὴν συντάσσονται.

α'. τὰ δόσεως, ἀνακοινώσεως καὶ προσφορᾶς.

β'. τὰ παραθέσεως καὶ παραβολῆς.

γ'. τὰ μίξεως, πλησιάζσεως, ὁμοιώσεως, προσκολλήσεως, συμφωνίας.

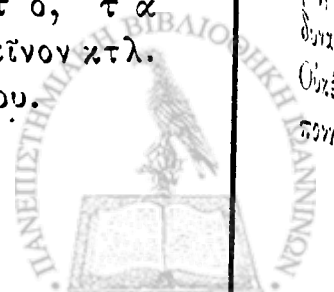
δ'. τὰ συγχωρήσεως, ὑποσχέσεως καὶ χρεώσεως.

ε'. τὰ δηλώσεως, δείξεως καὶ ἀγγελίας.

ς'. τὰ λεκτικὰ καὶ τὰ δηλωτικὰ συμβουλής, παραινέσεως, προτροπῆς, παραγγελίας καὶ προσταγῆς.

11. Μὲ γενικὴν καὶ δοτικὴν συντάσσονται, τὰ μεταδιδόναι, μετέχειν, μεταλαμβάνειν, παραχωρεῖν ὑποχωρεῖν γράφεσθαι συγγιγνώσκειν, φθονεῖν, μνησιχκεῖν.

1. Τὸ ἄρθρον κατ' ἀρχὰς ἦτο ἀντωνυμία δεικτική. Ἡ σημασία αὕτη διεσώθη εἰς τοὺς ἄττικοὺς εἰς τινὰς περιστάσεις, ὡς ὁ μὲν ὁ δὲ = οὗτος μὲν ἐκεῖνος δὲ ἢ ἄλλος μὲν ἄλλος δὲ τὸ μὲν τὸ δὲ = ἐν μέρει μὲν ἐν μέρει δὲ τὸν καὶ τὸν, τὸ καὶ τὸ, τὰ καὶ τὰ = τοῦτον καὶ ἐκεῖνον κτλ. πρὸ τοῦ = πρὸ τούτου.

Οἱ ἀγαθοὶ. Οἱ εὐτυχοῦν-
τες. Τὸ τῆς τέχνης. Ὁ τοῦ Φι-
λίππου. Οἱ περὶ Πλάτωνα. Οἱ
μετὰ Κύρου. Οἱ κατὰ Περικλέα.
Οἱ τότε. Οἱ πάλαι. Τὸ «γνώθι
σαυτὸν» πανταχοῦ ἔστι χρήσιμον.
α. Πολλῶν ὁ λιμὸς γίγνεται δι-
δάσκαλος. (Οὗτός ἐστιν ὁ
προδότης, ὁ κλέπτης).
β. Σωκράτης ἔφη. Σωκράτης ὁ
φιλόσοφος, ἐν ᾧ Σωκράτης φι-
λόσοφος=Σ. εἰς φιλόσοφος.
γ. ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία, ἡ Ἑλλάς, ἡ
Ἀττική.

§ 40. Περί ἀπαρεμράτου.

α. Τὸ ποιεῖν. Τὸ πράττειν. Ἄρχειν,
τὸ ἀρχεῖν. Ἐπιθυμία τοῦ ποι-
εῖν. Ἐν τῷ ἀρχεῖν. Αὐτὸ τὸ
ἀποθνήσκειν οὐδεὶς φο-
βεῖται. Διὰ τὸ φιλομαθῆς εἶ-
ναι. Εἰς τὴν ὀμιλουμένην ἀ-
ναλύεται διὰ τοῦ νὰ καὶ ὑποτ.
: τὸ νὰ πράττη τις.
β. Καλῶς πράττειν=καλῆ πράξις.
γ. ποιεῖν τὰ δέοντα. Χρῆσθαι
τοῖς ὀπλοῖς. Ἐπιθυμεῖν
ἀρετῆς.
δ. ποιεῖν, ποιήσῃν, ποιῆσαι, ποιή-
σασθαι, ποιηθῆναι.
ε. ποιηθῆναι ἄν.
ς. Ὁμολογῶ ἁμαρτεῖν (ἐγώ).
Ὁμολογῶ ἡμᾶς ἁμαρτά-
νειν.
ζ. Χρῆ, δεῖ, ἔξεστι, πάρεστι, ἔστι,
προσῆκει, δίκαιον, ἀναγκαῖον,
δῆλον, φανερόν, ἀνάγκη, ὥρα, και-
ρὸς, κίνδυνός ἐστιν, συμβαίνει,
δυνατόν ἐστι, διαφέρει.
Οὐκέτ' ὀκνεῖν καιρὸς. Φύσιν
πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ρᾶδιον.

2. Τὸ ἄρθρον προτασσόμενον μετα-
βάλλει ἐπίθετα, μετοχὰς, ἐπιρρή-
ματα, γενικὰς, διορισμοὺς διὰ
προθέσεως, πᾶσαν λέξιν καὶ πρό-
τασιν εἰς οὐσιαστικά.

3. Τὸ ἄρθρον δὲν τίθεται

α. εἰς τὸ κατηγορούμενον (ἐκτὸς
ἂν τοῦτο ἀποδίδεται κατ' ἐξοχὴν
εἰς τὸ ὑποκείμενον) (α).

β. εἰς κύρια ὀνόματα, μάλιστα
ἂν εἶνε καὶ κατὰ παράταξιν διο-
ρισμός (β). Ἐὰν ὀνόματα ὅμως τῶν
χωρῶν ἔχουσι τὸ ἄρθρον (γ).

1. Τὸ ἀπαρέμφατον εἶνε ρηματι-
κὸν οὐσιαστικὸν γένους οὐδετέρου,
δηλοῦν τὴν ἔννοιαν τοῦ ρήματος
ἄνευ σχέσεως πρὸς πρόσωπον ἢ ἀ-
ριθμὸν. Τίθεται κατὰ πᾶσας τὰς
πτῶσεις ἐκτὸς τῆς κλητικῆς καὶ
λαμβάνει τὸ ἄρθρον, ὡς πᾶν οὐ-
σιαστικόν (α).

2. Ἐπειδὴ ὅμως φυλάττει καὶ τὴν
ρηματικὴν αὐτοῦ φύσιν ἔχει ἁ. μύ-
νον ἐπιρρηματικοὺς διορισμοὺς, ὡς
τὰ ρήματα, οὐδέ ποτε δὲ ἐπιθετι-
κὸν διορισμὸν, ὡς τὰ οὐσιαστικά (β).

β'. Συντάσσεται μὲ τὴν πτῶσιν,
τὴν ὁποῖαν ἀπαιτεῖ ἡ παρεμφο-
ρικὴ ἔγκλισις τοῦ ρήματος (γ).

γ'. Μεταβάλλεται κατὰ χρόνον
καὶ κατὰ διάθεσιν (δ).

δ'. Λαμβάνει τὸν ἄν, ὅτε δηλοῖ
τὸ δυνατόν γενέσθαι ἢ ἀνεκτέλε-
στον πράξιν (ε).

ε'. Δέχεται ὑποκείμενον κατ'
ὀνομαστικὴν ἢ αἰτιατικὴν (ς).

3. Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου
τίθεται ὡς ὑποκείμενον τῶν ἀπρος-
ώπων ρημάτων καὶ τῶν ἀπροςώ-

- α. λέγειν, ὑπισχνεῖσθαι, ὑφίστασθαι, ἐπαγγέλλεσθαι, ὀμνύναι, ἀπειλεῖν, προσποιεῖσθαι, οἶεσθαι, νομίζειν, ἐλπίζειν, ὑπολαμβάνειν
- β. βούλεσθαι, θέλειν, ὀρέγεσθαι, διανοεῖσθαι, μεμνήσθαι, εὐχεσθαι, σπεύδειν, ζητεῖν, ἐπιχειρεῖν, τολμᾶν, συμβουλεύειν, ἐξορμᾶν, ἐποτρύνειν, πείθειν, κελεύειν, παραγγέλλειν, ἀναγκάζειν, συγχωρεῖν, ὁμολογεῖν, αἰρεῖσθαι.
- γ. κωλύειν, ἀπαγορεύειν, ἀντιλέγειν, ἀπέχεσθαι, αἰσχύνεσθαι, αἰδεῖσθαι, φεύγειν, φοβεῖσθαι, ὀκνεῖν, εὐλαβεῖσθαι.
- δ. δεικνύειν, εἰωθέναι, ἐθίζειν, ποιεῖν, διαπράττεσθαι, συμπράττειν, διδάσκειν, παιδεύειν, δύνασθαι, μανθάνειν, ἐπίστασθαι.
- α. Ποργίας παρ ἑξει ἐχυτὸν ἐρωτᾶν τῶν Ἑλλήνων τῷ βουλομένῳ. Οἶνον πιεῖν ἔδωκά σοι.
- β. Ὁ δεινὸς λέγειν. Ἀγαθοὶ ἐσμεν τὸ κκαὶ ἔφ' ἐτέρων ἰδεῖν.
- γ. Οὐ μάντις εἰμὶ τάραν ἡ γ ν ὦ ναι σαφῶς. Θαῦμα ἀκοῦσαι.
- δ. Ὁ χρόνος βραχὺς ὥστε ἄξιος διηγῆσασθαι τὰ πραχθέντα.
- ε. Πρὶν γενέσθαι.
- Ὁμολογῶ ἁμαρτάνειν.
Ἐλπίζε τιμῶν τὸν θεὸν πράξειν καλῶς. Ἀλέξανδρος ἔφασκε Διὸς εἶναι υἱὸς (πρβ. § 29, 1, σημ.).
- Ὁμολογῶ ἡ μ ᾶ ς ἁμαρτάνειν.
Πρὶν γενέσθαι ἡ μ ᾶ ς ἦν ἡμῶν ἡ ψυχῆ.

πων ἐκφράσεων (ζ).

4. Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου τίθεται ὡς ἀντικείμενον

α'. τῶν λεκτικῶν, δοξαστικῶν, ὁμοτικῶν καὶ τῶν δηλούντων ὑπόσχεσιν καὶ ἐλπίδα (α).

β'. τῶν ἐφρετικῶν καὶ προκιρετικῶν (β).

γ'. τῶν δηλούντων κωλύειν ἢ ἀπαγορεύειν (γ).

δ. τῶν δηλούντων ἔθος, ἰκανότητα, δύναμιν, φύσιν, διδασκαλίαν (δ).

Σημ. 1 Τὰ λεκτικὰ συντάσσονται καὶ διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς.

Σημ. 2. Τὰ δηλούντα ὑπόσχεσιν, ἐλπίδα καὶ ὀμνύναι συντάσσονται μὲ ἀπαρέμφατον μέλλοντος. Ἐλπίζε πράξειν, νικήσειν ὑπισχνούντο αὐτοὺς πείσεσθαι.

5. Τὸ ἀπκρέμφ. δηλοῖ σκοπὸν α'. μετὰ τὰ ρήματα διδόναι, παρέχειν, ἀφίεσθαι, ἐπιτρέπειν, πέμπειν κτλ. (α).

β'. μετὰ τὰ ἐπίθετα δυνατὸς, ἰκανὸς, ἐπιτήδειος, δεινὸς, χαλεπὸς, ἀμήχανος, ῥάδιος, ἄξιος, δίκαιος, ἡδύς, ἐπίδοξος, ἀναγκαῖος, ἐνδεής (β).

γ'. μετὰ τὰ οὐσιαστικὰ μ ᾶ ν τ ι ς καὶ θ α ὕ μ α (γ).

δ'. μετὰ τὰ ὡς τε, ἐφ' ᾧ, ἐφ' ᾧ τε (δ).

ε'. Μετὰ τὸ πρίν (ε).

6. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρέμφατου, ἂν εἶνε τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ρήματος, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται τὸ ἀπαρέμφατον, δὲν τίθεται (ταύτοπροσωπία).

7. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπρ., ἂν εἶνε διάφορον τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ρήματος, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται, τίθεται κατ' αἰτιατ. (ἑτεροπροσωπία).

Ὁμολογεῖς περὶ ἐμὲ ἄδικος γενέσθαι; Πάντες ἐπιθυμοῦσιν εὐδαίμονες γενέσθαι.

Νῦν σοι ἐξεστὶν ἄνδρι γενέσθαι ἢ ἄνδρα γενέσθαι. Δέομαί σοι προθύμου εἶναι.

§ 41. Περὶ μετοχῆς.

α. Ἐπιθυμῶν τῆς ἀρετῆς. Μαχόμενος τοῖς πολεμίοις. Γράφων ἐπιστολήν.

β. Τὰ κακῶς κείμενα.

γ. παιησάμενος ἄν. Τὰ δέοντα ἄν. Ραδίως ἄν ἀφεθεῖς.

δ. γράφων γεγραφῶς γραψάμενος γεγραμμένος γραφεῖς.

α. ὁ λέγων—ὁ ρήτωρ· ὁ τυχών.

β. Ἡ Μίδου καλοῦμένη (ἢ λεγομένη ἢ ὀνομαζομένη) κρήνη.

γ. ὁ θυμὸς ἀλγῶν ἀσφάλειαν οὐκ ἔχει.

δ. Ἐξ ὃν ἡμῖν ζῆν μὴ καλῶς, καλῶς αἰρούμεθα μάλλον τελευτᾶν. Δεδωγμένον αὐτοῖς εὐθὺς ἀδύνατα ἦν ἐπιχειρεῖν ἀπαρασκευάσις οὔσι.

ε. Ἡν αὕτη ἢ στρατηγία οὐδὲν ἄλλο δυνάμενη. Μέγιστον τῶν κακῶν τυγχάνει ὄν τὸ ἀδικεῖν. Οὐδεὶς ποιεῖν πονηρὰ λαυθάνει θεόν. "Ὅς τις ἢ δεταί λέγων ἀεὶ, λέληθεν αὐτὸν τοῖς ξυνοῦσιν ὦν βαρὺς. "Ἐφθης με μικρὸν, τοι-

8. Τὸ κατηγορούμενον ὄνομα τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ἀπαρεμφάτου συμφωνεῖ μὲ τὸ ὑποκείμενον κατὰ πτώσιν.

9. Ἡ αἰτιατικὴ καὶ ὡς ὑποκείμενον καὶ ὡς κατηγορούμενον τίθεται καὶ ἀντὶ γενικῆς καὶ δοτικῆς, ἢ ὅποια ὑπάρχει ἐν τῇ προτάσει.

1. Ἡ μετοχὴ εἶνε ρηματικὸν ἐπίθετον, διαφέρει ὅμως τοῦ ἐπιθέτου α. ὅτι λαμβάνει συμπλήρωμα κατὰ τὴν πτώσιν, τὴν ὅποιαν ἀπαιτεῖ ἡ παρεμφατικὴ ἔγκλισις τοῦ ρήματος (α).

β. ὅτι οὐδέ ποτε λαμβάνει ἐπιθετικὸν διορισμὸν, ἀλλὰ μόνον ἐπιρρηματικὸν (β).

γ. ὅτι λαμβάνει τὸν ἄν, ὅτε σημαίνει πρᾶξιν δυνατὴν γενέσθαι ἢ ἀνεκτέλεστον (γ).

δ. ὅτι δηλοῖ χρόνον καὶ διάθεσιν (δ).

2. Τίθεται ἡ μετοχὴ

α. ὡς οὐσιαστικὸν (α).

β. ὡς ἐπιθετικὸς διορισμὸς (β).

γ. ὡς ἐπιρρηματικὸς διορισμὸς χρόνου, αἰτίας κτλ. (γ) (ἴδε § 29).

Σημ. Αἱ ἐπιρρηματικαὶ προτάσεις, ἂν ἔχουσι ρῆμα ἀπρόσωπον, τρέπονται εἰς μετοχὴν κατὰ πτώσιν αἰτιατικὴν (δ).

δ. ὡς κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου ἢ τοῦ συμπληρώματος (ε, ς).

3. Μὲ κατηγορηματικὴν μετοχὴν τοῦ ὑποκειμένου συντάσσονται.

α'. τὰ εἶναι, γίνεσθαι, τυγχάνειν, διαγίνεσθαι, διατελεῖν, λαυθάνειν, φθάνειν, φαίνεσθαι, φανερός, δηλός εἰμι, οἴχομαι (ε).

β'. τὰ σημαίνοντα ἀρχὴν, λήξιν κρητήριαν καὶ ἀνοχὴν, κόπωσιν,

αὐτὰ δὲ φθάσας λέγεις. Μοχθηροὶ ἄνθρωποι διὰ τε-
λοῦσιν ἐν φόβῳ διὰ γον-
τες. Ὁ χετο ἀπιὼν,
πλέων, ἀποδράσας. Ἀρξά-
μεθα παιδῶντες.
Ἄρχομαι λέγων. Παύσσο-
μαι σε ἀδικῶν. Λήξον
ὑβρίζων. Ἀνέχου πά-
σχων. Καρτερῶ ἀ-
κούων. Χαίρουσι διατρίβοντες.
Αἰσχύνομυ ἀμαρτάνων. Ὁρᾶται
πράττων. Γνωσθησόμεθα το-
μῶντες. Δειχθήσεταί
πεποιηκώς.

γ. Ὁρῶ λύπας ἔχοντας μεί-
ζονας τοὺς μείζονας.
Ἄνθρωπος ὢν (τοῦτ') ἴσθι, καὶ
μέμνησ' αἰεὶ. Ἀποφκίνουσι τοὺς
φεύγοντας πονηροὺς ὄν-
τας. Πάνθ' ἕνεκα ἑαυτοῦ ποιῶν
ἐξελέγη λεγεται.

§ 42. Περὶ τῶν εἰς τος καὶ τεος.

α. Ὁ Πειραιεὺς ἦν ἀφύλακτος
καὶ ἀκλήστος
β. Ἄλωτὰ γίγνεθ' ἐπιμελεία
καὶ πόνῳ ἅπαντα

α. Τῶν κρατούντων ἐστὶ πάντ'
ἀκουστέα. Ἀσκητέα
πᾶσιν ἢ ἀρετῇ
β. Οἰστέον τὴν τύχην.
Ἀσκητέον ἐστὶ τὴν ἀρετὴν
Τῶ νόμῳ πειστέον. Οὐδου-
λευτέον τοὺς νοῦν ἔχον-
τας τοῖς κακῶς φρονούσιν.
Ἀπαλλακτέον τοῦ σώ-
ματος.

ψυχικὸν πάθος, κρίσιν περὶ τῆς
πράξεως ἢ καταστάσεως (ε).
γ'. τὰ πθητικὰ τῶν αἰσθήσεως,
γνώσεως καὶ κατανόσεως, δει-
ξεως, δηλώσεως, ἐξελέξεως, εὐ-
ρέσεως, ἀγγελίης (ε).

4. Μὲ κατηγορηματικὴν μετο-
χὴν τοῦ ἀντικειμένου ἢ συμπλη-
ρώματος συντάσσονται (ς.)

α'. τὰ αἰσθήσεως, γνώσεως καὶ
κατανόσεως·

β'. τὰ ἐνεργητικὰ τῶν δηλούντων
ἀγγελίαν, δεῖξιν, δήλωσιν, ἐξέλεγε-
ξιν, εὔρεσιν.

1. Τὰ εἰς τος σημαίνουσι

α. πρᾶξιν τετελεσμένην

β. δυναμένην νὰ γείνη (ἴδε
γραμμ. παλαιᾶς γλώσσης § 109,
22 καὶ γραμ. νέας γλώσσης 107, 22).

2. Τὰ εἰς τέος σημαίνουσι πρᾶ-
ξιν ἀναγκαίαν νὰ γείνη.

3. Συμφωνοῦσι δὲ μὲ τὸ ὑπο-
κείμενον, ἂν τὸ ὑποκείμενον εἴνε ἢ
κυρία ἔννοια (α).

4. Τίθενται δὲ ἀπρὸς ὄπως κατ'
οὐδέτερον γένος, ἂν ἢ πρᾶξις εἴνε ἢ
κυρία ἔννοια (β).

5. Τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον τίθεται
κατὰ δοτικὴν, τὸ δὲ συμπλήρωμα
κατὰ τὴν πτώσιν, μὲ τὴν ὁποίαν
συντάσσεται τὸ ῥῆμα.

§ 43. Περί προθέσεων.

Ἐν Ἀθήναις. Σὺν θεῷ εἰρήσεται. Ἀντὶ ἡμέρας νύξ ἐγένετο. Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν προφαίνεται. Ἀπ' ἀρετῆς προτιμάται. Τὰ ἐκ τῆς γῆς φύομενα. Εὐκλειαν ἔλαβον οὐκ ἄνευ πολλῶν πόνων. Τότε ἔσται ἡ ψυχὴ χωρὶς τοῦ σώματος. Τὸ ἱερόν ἐστιν ἔξω (ἢ ἐκ τὸς) τῆς πόλεως. Μέχρι (ἄχρι) τῆς πόλεως. Μεταξὺ τῶν λόγων. Πλησίον (ἐγγὺς) Ἀθηνῶν. Ἐμοῦ γ' ἔνεκα ἔστω. Ἀθηναίων χάριν. Ἐλεύθερος οὐδεὶς ἐστὶ πλὴν Διός. Πόλιν εἶναι δεῖ δίκην κρατῆρος κεκραμένην. Λάθρα (κρύφα) τῶν στρατιωτῶν ἔπεμψεν ἄγγελον. Πολλῶν ἐναντιοῦ λέγει. Τῆς ἀρετῆς ἔμπροσθεν οἱ θεοὶ ἰδρῶτα ἔθεσαν. Ὅπισθεν ἐμοῦ εἰσιέναι. Πέραν τῆς ὁδοῦ. Μὴ φοβεῖσθαι πέρα τοῦ μετρίου. Ἴέναι εἰς τὴν πόλιν. Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον. Ἀνά τὸ πεδίο στρατοπεδεύεσθαι. Ὅποταμὸς ρεῖ διὰ μέσης τῆς πόλεως. Διά σὲ ἐσώθη. Κατὰ τοὺς νόμους ζῆν. Κατὰ τοῦ τείχους ρίπτειν. Ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν. Ὑπὲρ δύναμιν. Ὑπὲρ ἄνθρωπον φρονεῖν. Μετὰ πολλῶν δακρύων ἰκετεύειν. Ὁ βέλτιστος μετὰ τὸν Ἀχιλλέα. Ἀμφὶ τινος διαφέρεσθαι. Ἀμφὶ φόβῳ. Ἀμφὶ δαίλῃ. Οἱ ἀμφὶ τινα. Βουλευέσθαι περὶ τίνος. Περί τῆ Σικελίᾳ ἔσται ὁ ἀγών. Περί τὸ φθινόπωρον. Ἐπ' εἰρήνης. Πόλις ἐπὶ θαλάσση οἰ-

Αἱ προθέσεις εἶνε κὺ αὶ καὶ καταχρηστικάι.

Κύριαί εἶνε αἱ ἐν, σὺν, ἀντί, πρὸ, ἀπὸ, ἐκ, εἰς, ὡς, ἀνά, διὰ, κατὰ, ὑπὲρ, ἀμφὶ, περὶ, ἐπὶ, παρὰ, πρὸς, ὑπό.

Καταχρηστικάι εἶνε αἱ ἄνευ, χωρὶς, ἐκτός, ἄχρι, μέχρι, μεταξὺ, ἐγγὺς, πλησίον, ἔνεκα καὶ ἔνεκεν, χάριν, πλὴν, δίκην, λάθρα, κρύφα, ἐναντίον, ἔμπροσθεν, ὀπισθεν, πέραν, πέρα, ἀντιπέραν, ἀντιπέρας, κχταντιπέρας, κχταντικρὺ, εὐθύ, πῶρρω, πρόσω, ἐντός, εἴσω, ἐκατέρωθεν, ἀμφοτέρωθεν.

Ἐκ τῶν προθέσεων αἱ μὲν ἐν σὺν συντάσσονται μὲ δοτικὴν· αἱ δὲ ἀντί, πρὸ, ἀπὸ, ἐξ, ἄνευ, χωρὶς, ἐκτός, ἔξω, ἔνεκα, ἄχρι, μέχρι, μεταξὺ, πλὴν συντάσσονται μὲ γενικὴν, αἱ δὲ εἰς, ὡς καὶ ἀνά συντάσσονται μὲ αἰτιατικὴν (μονόπτωτοι)· αἱ δὲ διὰ, κατὰ, ὑπὲρ συντάσσονται μὲ αἰτιατικὴν καὶ γενικὴν (δίπτωτοι)· αἱ δὲ ἀμφὶ, περὶ, ἐπὶ, παρὰ, πρὸς καὶ ὑπό συντάσσονται μὲ γενικὴν, δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν (τρίπτωτοι).

Ἡ ἐν σημαίνει τὸ ἐντός τινος· ἢ σὺν τὸ ὁμοῦ· ἢ ἀντί τὸ ἐναντίον ἢ ἀντικατάστασιν, ἢ πρὸ τὸ ἔμπροσθεν· ἢ ἀπὸ τὸ ἀπὸ μέρους, ἢ ἐκ σημαίνει τὴν ἐκ τῶν ἐνδον ἢ ἐκ τοῦ μέσου ἐξαγωγήν. Ἡ εἰς τὸ εἰς τι δέμα, ἢ ὡς τὴν πρὸς πρόσωπον κινήσιν, ἢ ἀνά τὴν πρὸς τὰ ἄνω κινήσιν. Ἡ διὰ μέγεθος σημαίνει διὰ μέσου, μὲ αἰτ. αἰτίαν.

κουμένη. Ἐπὶ τὴν θάλασσαν φέρουσα. Περὰ βραχίονος ἤκειν. Ἔστι περὰ τῶ βραχίονος. Ἄφικνεῖσθαι περὰ τινος. Ὅτι δίκαιόν ἐστι πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων, τοῦτο πράξω. Πρὸς τὴν θάλασσαν. Πρὸς τοῖς εἰρημένοις. Πρὸς μεσημβρίαν βλέπει.

Σημ. Ἡ παρὰ μὲ αἰτ. σημαίνει καὶ παράβασις, παρὰ τοὺς νόμους. Ἐν τῇ ὁμιλ. τίθεται εἰς τὰ συγκριτικά καὶ τὰ διαφορικά καὶ σημαίνει: ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλος δὲν εἶνε παρὰ ἐκείνος. Ὁ Σωκράτης ἦτο σοφώτερος περὰ ὁ Πλάτων. Ἡ ἀπό συντάσσεται ἐν τῇ ὁμιλ. μὲ αἰτ. Ἀπὸ τὰς Ἀθήνας. Τῆς μετὰ ἐν τῇ ὁμιλ. ἀποκόπτεται τὸ τα καὶ συντάσσεται μὲ αἰτ. Μὲ τὸν Δημήτριον = μετὰ τοῦ Δ.

Πλειώ ἴδουσιν. Ἰασημίδου § 112, 7.

Ἡ κατὰ μὲ γεν. σημαίνει τὸ κατὰ τόπου τινός, μὲ αἰτ. ἔκτασιν ὑπεράνω τινός. Ἡ ὑπὲρ μὲ γεν. σημ. ὑπεράνω ἢ αἰτίαν, μὲ αἰτ. τὸ ἐπέκεινα. Ἡ μετὰ μὲ γεν. τὸ ὁμοῦ, μὲ αἰτ. τὸ ὕστερον, ἢ ἀμφὶ καὶ ἢ περὶ μὲ γεν. τὸ περίξ ἢ αἰτίαν, μὲ δοτ. αἰτίαν, μὲ αἰτ. τὸ περίξ, ἢ ἐπὶ μὲ γεν. ἢ δοτ. τὸ ἐπάνω, μὲ αἰτ. εἰς τόπον διεύθυνσιν, ἢ περὰ μὲ γεν. τὸ μέρος, ἀπὸ τὸ ὅποιον προέρχεται τι μὲ δοτ. τὸ πλησίον, μὲ αἰτ. διεύθυνσιν πλησίον τινός ἢ πρὸς μὲ γεν. σημ. κίνησιν ἐκ τῶν ἐμπροσθεν, μὲ δοτ. τὸ πλησίον τινός, μὲ αἰτ. διεύθυνσιν εἰς τόπον, ἢ ὑπὸ ἐν γένει σημ. ὑποκάτω.

§ 44. Περὶ συνδέσμων.

α. καὶ, μὲν, δέ τε, οὔτε, οὔτε μήτε μήτε οὐδέ μήδε.

β. μὲν, δέ, ἀλλὰ, αὖ, μέντοι ἢ ἢ, εἴτε εἴτε.

γ. γὰρ, τοιγάρτοι ὥστε, ὅθεν, δι' ὅ, ἄρα, διότι, δὴ, οὖν, τοίνυν, ὅτι.

δ. ὅτι, εἰ, ἐάν, ἄν, μή, μή πως, ὅς τις, ἢ τις, ὅτι, ὅσος, ὀπόσος, ὅσος δὴ ποτε, οἷος δὴ ποτε, ὅς τις δὴ ποτε, πότερον ἢ.

ε. ὅπου, ὀπόθεν, ποῦ, οὔ, ὅθεν.

ς. ἐπεὶ ἐπειδὴ, ἕως, ἕως οὔ, ἕως ὅτου, μέχρις οὔ, μέχρι ὅτου, ὅταν, ὀπόταν, ἐπὶ ἄν, ἐπειδὴ ἄν, ὅτε, ὀπότε, ὡς, ἐν ᾧ, ὀσάκις, ἢνίκα, ὀπηνίκα.

ζ. ὡς, ὡς περ, πῶς, ὀπως, ἢ, ὀπη, καθ' ἃ περ.

η. ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὡς, ἐπεὶ περ, ὀτε, ὀπότε.

θ. ἴνα, ὀπως, ὡς.

ι. ὥστε, ὡς.

κ. εἰ, ἐάν, ἄν, ἢν.

λ. εἰ καὶ, καὶ εἰ, ἐάν καὶ, καὶ ἐάν, καὶ ἄν.

Β. Οἱ σύνδεσμοι εἶνε.

1. Πάρατακτικοί, οἵτινες πάλιν εἶνε.

α. συμπλεκτικοί (α).

β. ἀντιθετικοί (β).

γ. αἰτιολογικοὶ καὶ ἀποτελεσματικοί (γ).

2. Ὑποτακτικοί, οἵτινες εἶνε.

α. οὐσιαστικοί (δ), εἰς τοὺς ὁποίους ὑπάγονται καὶ αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι,

β. ἐπιθετικοί, εἰς τοὺς ὁποίους κατατάσσονται αἱ ἀναφ. ἀντωνυμίαι,

γ. ἐπιρρηματικοί, οἱ ὅποιοι εἶνε δηλωτικοί

1. τόπου (ε). 2. χρόνου (ς).

3. τρόπου (ζ).

4. αἰτίας ἢ αἰτιολογικοί (η). 5. τελικοί (θ).

6. ἀποτελεσματικοί (ι).

7. ὑποθετικοί (κ).

8. ἐνδοτικοί (λ).